JUBILEJ SOCIJALISTIČKOG SAVEZA

FRONT NARODNE DEMOKRATIJE

● *Deset godina poslije Splitskog plenuma CK KPJ 1935. godine, na kojem je donijeta odluka o stvaranju „Fronta narodne slobode", od 5. do 7. avgusta 1945. godine održan je Prvi osnivački kongres Jedinstvenog narodnooslobodilačkog fronta za čijeg predsjednika je izabran Josip Broz Tito*

BEOGRAD (Tanjug) — U Socijalističkom savezu se ovih dana obilježava značajan jubilej-40 godina od održavanja, od 5. do 7. avgusta 1945. godine, Prvog osnivačkog kongresa Jedinstvenog narodnooslobodilačkog fronta. Deset godina, od kada je na Splitskom plenumu ČK KPJ, juna 1935. godine, donijeta odluka o stvaranju „Fronta narodne slobode", ovakav način najšireg političkog okupljanja narodnih masa u borbi protiv fašizma i domaće reakcije, pokazalo se, imao je odlučujuću ulogu u oslobođenju zemlje. Osnivački kongres JNOF-a u Beogradu bio je na neki način završna faza, deceniju dugog istorijskog procesa — narodnog frontovskog demokratskog organizovanja širokih narodnih masa pod vodstvom KPJ u borbi za slobodu, nezavisnost i bolje sutra.

Edvard Kardelj je napisao: „Narodnooslobodilački front — to je sam narod. Bez Fronta ne bi bilo Jugoslavije. Bez Fronta Jugoslavija ne bi zauzimala takav istaknuti položaj među savezničkim narodima kakav danas zauzima. Bez Fronta ne bi bilo narodne demokratije u Jugoslaviji".

Na Prvom kongresu JNOF Jugoslavije u Beogradu određena je uloga Narodnog fronta u novom društveno-političkom sistemu i data je perspektiva njegovog razvitka. Kongres je donio osnovna programska načela i odredio liniju unutrašnje i spoljne politike. Za predsjednika NFJ izabran je Josip Broz Tito.

O zadacima organizacije i učešću naroda u obnovi zemlje drug Tito je tada rekao: Sprovođenje programa Narodnog fronta znači „zasijati stoprocentno naša polja... izgraditi fabrike i povisiti proizvodnju... striktno sprovođenje socijalnih mjera na ublažavanju bijede kod najsiromašnijih slojeva naroda... suzbijati nacionalni šovinizam i širiti i učvršćivati bratstvo i jedinstvo naroda... osposobljavati i učvršćivati našu narodnu vlast... čuvati tekovine ove velike borbe kao zjenicu oka svog..."

Poslije rata, Narodni front Jugoslavije postaje mobilizator narodnih masa u svim oblicima društvenog života. Na Četvrtom kongresu Narodnog fronta 1953. godine, ova najšira društvenopolitička organizacija prerasla je u Socijalistički savez radnog naroda Jugoslavije. Razvitkom samoupravljanja njegova uloga se dalje razvijala da bi našla izraz i u Ustavu SFRJ od 1974. godine kao sastavni dio samoupravnog sistema.

BANJALUKA, ponedjeljak, 5. avgusta 1985.
Broj 4471 Godina XLII Cijena 30 dinara

GLAS

LIST SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA

IZLAZI SVAKOG DANA OSIM NEDJELJE

BIBLIOTEKA "PETAR KOČIĆ"
Moše Pijade 12-a
78000 BANJALUKA

OKRUGLI STO O MATERIJALNOM POLOŽAJU JUGOSLOVENSKE KINEMATOGRAFIJE

Traže se sistemska rješenja?

● Prvo se treba izboriti za sređivanje odnosa u cjelokupnom stvaralaštvu, onako kako je to izraženo u strateškim opredjeljenjima Socijalističkog saveza i SK, pa smišljeno jugoslovenski film i kulturu uopšte izvoditi iz krize u koju su zapali

Strana 6.

GLAS i Nektar nagrađuju

STRANA 7.

TRGOVINA BIJELIM ROBLJEM CVJETA U KARAČIJU

Tužne cure iz Bangladeša

● Priča 19-godišnje Tare, djevojke iz Bangladeša, koja je sa još nekoliko hiljada saputnica prodata kao „bijelo roblje" u Pakistanu, pred očima korumpiranih policajaca

Strana 5.

AKCIJA „GLASA": KAKO OBEZBIJEDITI KVALITETNIJE SNABDIJEVANJE GRADA VOĆEM I POVRĆEM

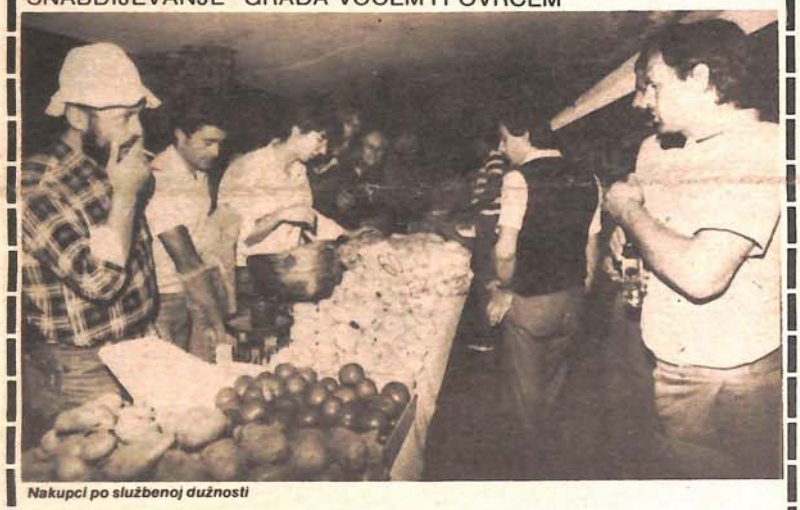

Nakupci po službenoj dužnosti

NAKUPCI PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI

● Da bismo, na licu mjesta, vidjeli kako rade i koliko zarađuju nakupci, naši novinari su u petak ujutro kupili i prodavali paprike i paradajz

BANJALUKA, 4. avgusta — Da bismo se uvjerili, što se kaže, na licu mjesta kako funkcionišu gradska tržnica sa poljoprivrednicima, nakupcima, kupcima, naši novinari su u petak ujutro bili — nakupci. Sve smo uradili prema receptu kojeg se nakupci drže: u četiri sata ujutro smo kupili paprike i paradajz, zakupili tezgu, iznajmili vagu i prodavali.

Svaku noć na parkiralištu kod Kastela, dok grad još spava, prodaje se na veliko. Ne kupuje se na kilogram, dva. Ni na vreće. Kupuje se sve što može stati u kamion. Poslije se rasprodaje na banjalučkoj ili nekoj drugoj tržnici i ostvaruje zamašna zarada.

Na veliko su se tog petka ujutro paprike mogle kupiti i po 30 dinara po kilogramu, a prodavale su se od 60, to je cijena koju smo mi istakli na našoj eksperimentalnoj tezgi, do 100 pa i 120 dinara. Ne treba znati mnogo matematiku pa odgonetnuti koliku zaradu ostvaruju nakupci.

Sve ovo je bilo samoinicijativno uključivanje u obimnu i efikasnu akciju inspektora i milicije koja je pripremljena da bi se tržnica riješila nakupaca.

Strana 10.

PROSLAVA 75 GODINA RADA FUDBALSKOG KLUBA „SLOBODA"

Detalj sa utakmice Sloboda-Partizan 0:5 koju je pratilo više od 5000 gledalaca *Snimio: V. MIRKOVIĆ*

ISTORIJA ZA PONOS

BOSANSKI NOVI, 4. avgusta — U subotu je u Bosanskom Novom počela svečanost obilježavanja 75 godina djelovanja i rada Fudbalskog kluba „Sloboda".

U revijalnom dijelu na stadionu „Mlakve" odigrani su susreti Rudar iz Ljubije — Bačka iz Bačke Palanke 4:1, te Sloboda — Partizan iz Beograda 0:5.

U nedjelju je održana svečana sjednica Konferencije Kluba na kojoj su zaslužnim pojedincima uručena priznanja, a u popodnevnim satima odigrana su još dva fudbalska susreta: Krajina iz Cazina — Mladost iz Petrinje, te Sloboda i šampion Jugoslavije Sarajevo.

Strane: 8. i 9.

BANJALUČKA OMLADINSKA ZADRUGA NUDI POSAO NA KRKI I

Djevojke, javite se!

● Biće posla za šezdesetak djevojaka ● Uskoro posao za oko 200 mladića koji bi radili na antikorozivnoj zaštiti u Rijeci, uz mogućnost stalnog zaposlenja

Strana 11.

NA PUTU AVNOJ-a

Polomljeni saobraćajni znaci

KLJUČ, 4. avgusta - U jeku turističke sezone na dionici puta AVNOJ-a od Ključa do Velagića i na lokalnom putu Velagići - Sanica posljednjih dana primijećena je pojava uništavanja saobraćajne signalizacije. Nepoznati počinioci su na vandalski način polomili tzv. „mačije oči" sa strana kolovoza te posavijali saobraćajne znakove uz cestu. Kako se radi o djelu kojim se ugrožava sigurnost saobraćaja, čudi da već sada nisu učinjeni pokušaji da se vinovnici pronađu. Ovo čudi tim više što je turistička sezona u toku, a polomljena signalizacija ostavlja ružnu sliku i ujedno otežava snalaženje na drumovima. Zato bi se vandali koji su polomili saobraćajnu signalizaciju morali pronaći i za učinjena djela primjerno kazniti.

O.F.

OTKAZI !?

Na posljednjoj sjednici Predsjedništva Opštinske SOFK-e objelodanjen je podatak da je sa ovogodišnjih RSI Prnjavora izostalo čak 77 ekipa u desetak disciplina. Samo su u malom fudbalu i rukometu nastupale sve prijavljene ekipe, a najveći izostanci zabilježeni su u takmičenju iz opštenarodne odbrane i društvene zamozaštite. Iako je to bila obavezna disciplina, od 24 radna kolektiva, koliko ih je imalo predstavnike na ovogodišnjim igrama, na sportskim poligonima pojavili su se samo predstavnici 5 radnih organizacija, pa ih je samo toliko moglo učestvovati u određivanju konačnog redoslijeda na kraju RSI.

FABRIKA !?

U Prijedoru je izgrađena moderna Fabrika pomoćnih vatrostalnih materijala „Keraterm", čija je, po običaju, predračunska vrijednost znatno premašena. Od ove fabrike se očekivalo mnogo, prije svega, da eleminiše uvoz ovih materijala i postane značajan izvoznik. Iako je sagrađen skoro prije tri godine „Keraterm" još nije pušten u rad, a pravi razlozi nisu objelodanjeni. U dobro obaviještenim krugovima, međutim kažu da nema kvalitetnih sirovina (gline i šamota), pa ostaje nejasno: na čemu su u Prijedoru temeljili izgradnju ove fabrike?

REKLI SU...

NAJTEŽE SA INFLACIJOM

Najteže stanje je, međutim, u nestabilnom tržištu. Visoka je stopa inflacije, dok se politika cena ne realizuje. Najslabija tačka u našoj privredi, u našoj ekonomici, je inflacija. Ona je sama po sebi izraz postojećih slabosti u našoj ekonomici, neizvršenih kvalitativnih promena u načinu privređivanja i nedoslednog uvažavanja ekonomske zakonitosti.

(Dragoslav Marković, član Predsjedništva CK SKJ)

Dinar

Teza o dinaru i konverbilnosti bila je i ostala pusta želja...

(Dr Uroš Dujšin, profesor Pravnog fakulteta u Zagrebu u intervjuu nedjeljniku „Danas")

Riječi

Dvije riječi - odgovornost i jedinstvo - označile su rezime opštepartijske rasprave o stavovima 13. sjednice CK SKJ. Ali, to kao da nije dovoljno našlo odjeka u našoj partijskoj teoriji i praksi jer i dalje ponavljamo mnogo puta već rečeno...

(Munir Mesinović, član CK SKJ)

Uzurpacije

Napadi na društvenu imovinu, pohare, zauzeće obradive zemlje ne nanose štetu samo procesu proizvodnje već istovremeno narušavaju međuljudske i međunacionalne odnose. A to ima znatno veću težinu u sadašnjem političkom trenutku Kosova...

(Branislav Škembarević, predsjednik Predsjedništva SAP Kosovo)

Stid

Ja se, da vam pravo kažem, stidim svog standarda a rada se nisam stidio. Beskućnik sam a imam 28 godina staža...

(Batić Stijepović, VKV metalostrugar, RO Žegrap, Beograd)

Jezik

Sporadnična mišljenja da svaka republika i pokrajina treba da ima svoj naziv jezika mislim da su besmislena, bez primjera drugdje u svijetu... Nacionalistička pretjerivanja ne mogu nasilno stvoriti od jednog jezika dva (i) više njih. To ni sama priroda jezika ne dopušta...

Akademik Mihajlo Stevanović, u intervjuu novosadskom „Dnevniku")

PRENOSIMO *VEČERNJE NOVOSTI*

ŠTA I KOLIKO PITAJU DELEGATI SAVEZNOG VEĆA SKUPŠTINE SFRJ

O pitanju - pitanje

● Najviše pitanja o deviznim tokovima, stabilizaciji, cenama, standardu i događajima na Kosovu ● Najznatiželjniji Batrić Jovanović i Vančo Nikolovski

Od početka godine pa do letnjih odmora, delegati Saveznog veća Skupštine Jugoslavije izlazili su „ravno" 70 puta za govornicu da nešto pitaju ili se o nečemu obaveste. Pobrojasmo izlaske za govornicu, ali ne i pitanja, jer ma kako se sa uvažavanjem govorilo o ovoj instituciji delegatskog sistema, o potrebi da se ona još i više razvija, u skupštinskim odajama nismo nikoga našli ko se delegatskim pitanjima bavi na način čije težište nije u poslovničkim odredbama ili uglavnom u opširnim objašnjenjima ličnog mišljenja na ovu temu.

Istina, ne samo tokom ove godine, nekoliko puta je pokretano i pitanje delegatskog pitanja ali te rasprave nisu donele ništa novo. Od visokog funkcionera savezne administracije lane se moglo čuti i mišljenje po kome bi, narodski govoreći od delegata koji nešto pita trebalo tražiti nekakvu „potvrdu" da ono što pita nije samo njegova znatiželja nego nalog onih koji su ga izabrali... Predlog ne naiđe ni na odobravanje ni na protivljenje i - sada ga više niko i ne pominje.

Na sednici Saveznog veća, delegatsko pitanje kao pitanje poslednji put je pomenuo Hisen Ramadani, delegat iz Makedonije - tražio da ga Komisija za praćenje Poslovnika ovog skupštinskog doma informiše o otvorenim pitanjima u vezi sa delegatskim pitanjima. Prelistavajući informativne biltene Skupštine SFRJ - ne nađosmo ovu informaciju.

U SVAKOJ PRILICI

Pokušavajući da delegatska pitanja „uguramo" u brojke, nije nas iznenadio podatak da na listi najvećih „pitača" vodi - BATRIĆ JOVANOVIĆ. Ovaj delegat izabran je u Crnoj Gori, gotovo da nije propustio sednicu, a da nešto ne pita. Na meti je obično bila savezna vlada, a pitanja su se kretala od deviznog sistema (u svim varijacijama) pa do istrage u „slučaju" Martinović ili mera SIV za smanjenje cena mleka.

Kako su ponekad odgovori na Jovanovićeva pitanja pomalo odgovarali i onome „okruglo, pa na ćoše", ovaj delegat nije propuštao priliku da postavi dopunsko pitanje pa kada bi se dijalog sa predstavnicima savezne vlade silom poslovničkih odredbi završavao, on je postavljao novo pitanje - u suštini isto, samo malo drugačije.

U stisci i sa vremenom i sa prostorom neki od skupštinskih izveštaća počeli su da se nose i mišlju da u izveštaju sa sednica upišu i rečenicu „na jedno od uobičajenih pitanja Batrića Jovanovića, očekuje se uobičajen odgovor SIV".

Šalu na stranu, ali sva Jovanovićeva pitanja bila su potkovana mnogim podacima, citatima i komentarima. Zahvaljujući njima stigla je i detaljna računica koliko nas očekuju otplate inostranstvu (glavnice i kamata) u narednim godinama, došlo je i čvrsto obećanje SIV da od zamrzavanja cena nema ništa (a o čemu se poprilično „šuškalo", čak je bilo i predloga za „uvođenje" leda), obnarodovani su i novi detalji i istrazi u „slučaju" Đorđa Martinovića, iz Gnjilana.

DEVIZE I — PIVO

Trovanje prirode bilo je tema četiri delegatska pitanja. Zarija Martinović, delegat iz Srbije, tražio je da mu SIV odgovori ko pušta fenol u Ibar, Vulent Starova, se zanimao kako će se razrešiti klupko nenadležnosti za zagađivanje „međufederalnih" reka, Anton Turnher, delegat iz Slovenije, kroz pitanje je tražio da se ureде mesta za skladištenje radioaktivnih otpadaka dok je Joža Utenkar pitao koliko će biti zagađen domaći vazduh ako Italijani ostvare ideju da se tik uz granicu podigne termoelektrana na ugalj.

Uz Batrića Jovanovića pitanja deviznog zakona i ekonomskih odnosa sa inostranstvom veoma često je pokretao i Vančo Nikolovski. Ostali delegati su se manje više ponašali kao nespecijalisti za pojedine oblasti. Svako je uglavnom pitao što ga na ovaj ili onaj način tišti - ili one koji su ga izabrali. Bilo je često i izjava da je taj i taj delegat dobio nalog od svojih birača da pita ovo ili ono. Posljednji put „ovlašćenje" za pitanje istakla je Nevenka Neralić-Milivojević - u ime proizvođača piva pitala je zašto ovaj napitak nije hrana, i zbog čega je toliki porez koji guši i proizvođača i potrošača.

Među mnogobrojnim pitanjima, potpitanjima i komentarima ne retko se moglo gotovo sa sigurnošću utvrditi i iz koje federalne jedinice dolazi i to ne gledajući u ime delegata i ne znajući „izborni okrug". To i nije toliko za čuđenje, jer regioni često imaju i specifične teškoće, pa je i prirodno da pitanja o proizvodnji hrane i cenama poljoprivrednih proizvoda stižu iz žitnica. Ali, pomalo smeta što se kroz delegatska pitanja u Saveznom veću sve češće provjejavaju stavovi izvršnih organa republika i pokrajina.

Dokaza opipljivih nema, ali je simptomatično da se delegati i kroz pitanja u Saveznom veću dale po istom aršinu kao i njihove kolege u Veću republika i pokrajina, gdje se usaglašavaju stavovi o ovom ili onom predlogu zakona.

R. MILOSAVLJEVIĆ

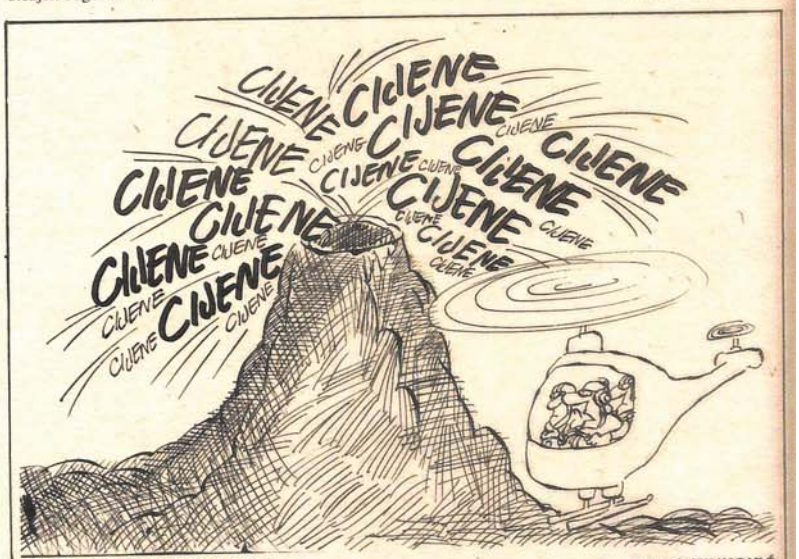

OVAJ VULKAN STALNO RADI... *ĐOKO NINKOVIĆ*

„GLAS" List Socijalističkog saveza radnog naroda

Opštine osnivači: Banjaluka, Bosanska Gradiška, Čelinac, Kotor-Varoš, Laktaši, Prnjavor, Skender-Vakuf, i Srbac.

Izdaje i štampa NIGRO „Glas" Banjaluka, Ulica AVNOJ-a 93.

Predsjednik Poslovodnog odbora NIGRO „Glas" Edhem Čizmić

Direktor i odgovorni urednik Nebojša Radmanović

Uređuje Redakcijski kolegij: **Mirko Kisjar**, (banjalučka hronika) **Emin Krkić**, (popodnevni desk)) **Tomo Marić**, (sport), **Miloš Milinović** (Bosanska krajina), **Arif Sitnica** (tehnička redakcija), **Sabira Piragić** (desk), **Nada Puvačić** (kultura), **Nebojša Radmanović** (direktor i odgovorni urednik). **Fadil Smajić** (hronike), **Dragiša Spremo** (Nedjeljni Glas).

Novinski savjet lista „Glas" **Ivan Andričić, Nusreta Borić** (predsjednik) **Edhem Čizmić, Milenko Čerketa, Jovo Kerkez, Radojka Kuzmanović, Predrag Lazarević, Oto Marušić, Islam Mehdić, Branko Pivašević, Nebojša Radmanović, Grozda Regodić, Nenad Trifunović, Franjo Vardić.**

Prvi broj „Glasa" izašao je kao organ NOP-a za Bosansku krajinu u Župici kraj Drvara, 31. jula 1943. godine. Poslije oslobođenja „Glas" izlazi u Banjaluci kao organ Oblasnog narodnog fronta do juna 1951. Od IX 1953. izlazi kao organ SSRN pod imenom „Banjalučke novine", a od 29. novembra 1955. pod imenom „Krajiške novine". Od 13. maja 1963. list ponovo izlazi pod imenom „Glas". Ukazom Predsjedništva SFRJ od 19. jula 1968. „Glas" je odlikovan Ordenom zasluga za narod sa srebrnim zracima. Od 8. februara 1983. „Glas" izlazi kao dnevni list.

U ZELENGORSKOJ ULICI U BANJALUCI

Izgorio kiosk „Vjesnika“

BANJALUKA, 5. avgusta - Juče oko 4,40 sati banjalučki vatrogasci brzom intervencijom uspjeli su da ugase požar koji je izbio u kiosku „Vjesnika“ u Zelengorskoj ulici, na Paprikovcu. Materijalna šteta iznosi oko 700 hiljada dinara.

Istražni postupak o uzrocima požara je u toku.

M.D.

SORA „BANJALUKA '85“

Brigadisti ORB „Branko Karanović“ iz Bjelovara ulaze u naselje

Stiže druga smjena

● U okviru druge smjene do 31. avgusta u Banjaluci će boraviti omladinske radne brigade iz Nirnberga, Zemuna, Pančeva, Smedereva, Bijelog Polja, Čitluka, i Bjelovara.

BANJALUKA, 4. avgusta - Danas u naselju Savezne omladinske radne akcije „Banjaluka 85“ u Studentskom domu „Veljko Vlahović“ u Banjaluci stižu brigade iz Zemuna, Pančeva, Smedereva, Bijelog Polja, Čitluka i Bjelovara. Brigadisti iz ovih brigada će zajedno sa mladima iz brigade „Jedinstvo“ iz Nirnberga u okviru druge smjene ovogodišnje akcije do 31. avgusta učestvovati na regulaciji toka Široke rijeke gdje od utorka predstoji betoniranje korita na ušću, i niz manjih zemljanih radova.

Učesnici druge smjene dolaze autobusima u naselje, smještaju se u sobe i zadužuju uniforme, a zatim se upoznaju sa propisima koji se ovdje trebaju poštivati, odlaze na sportske terene i u kantinu. Već je počelo pravo akcijaško druženje uz harmoniku, pjesmu i veselje, kakvo i dolikuje mladim ljudima. Treba im poželjeti dobre rezultate u radu i društvenim aktivnostima, jer već sutra (ponedjeljak) izlaze na trasu, a počinju i sa sportskim takmičenjima, kursevima i večernjim zabavama.

I.P.

Snimio: R. G.

CAZIN

SKUPLJE STANARINE

CAZIN, 4. avgusta - Izvršni dobor Skupštine opštine Cazin na svojoj sjednici je između ostalog, raspravljao i o povećanju stanarina i zakupnina.

Na osnovu odluke o određivanju prosječne stope amortizacije za stanove u 1985. godini odlučeno je da se iznos stanarina poveća u prosjeku za 110%, a navedeno povećanje primjenjivalo bi se od prvog juna ove godine.

Po novim cijenama stanarina za jedan dvosoban stan iznosi 3.000 dinara.

S.S.

MJESNA ZAJEDNICA PUHARSKA

Dobili i kanalizaciju

Prijedor 4. avgusta - U prigradskoj Mjesnoj zajednici Puharska ovih dana se intenzivno radi na izgradnji kanalizacione mreže. Do sada je urađeno oko sedam kilometara kanalizacije, a do kraja septembra, kada je i planiran završetak radova, ostalo je da se uradi 1,3 kilometra.

Ova akcija mještana Puharska počela je marta prošle godine. Sredstva, oko 6 miliona dinara, koja su do sada utrošena, sakupljena su dobrovoljnim prilozima građana, od 20 do 30 hiljada po domaćinstvu. Pored ovoga, svaki mještanin je ovoj korisnoj akciji poklonio i po sedam dana dobrovoljnog rada.

U saradnji sa SIZ-om za stambene poslove i komunalne djelatnosti mještani će pokušati da obezbijede naknadna sredstva za završetak radova.

Od SIZ-a za puteve BiH i ŽTO Sarajevo dobivena je saglasnost za probijanje kanalizacione mreže ispod magistralnog puta Prijedor-Bosanski Novi, što će omogućiti brži završetak radova na izgradnji kanalizacione mreže.

M.Z.

U BEŠIĆIMA KOD KOZARCA

Poginuo šumski radnik

KOZARAC, 4. avgusta - Vraćajući se konjskom zapregom ispod Kozaračkog kamena sa dvjema kćerkama, Dragunom i Medihom, juče je u posljepodnevnim satima nesrećno izgubio život Redžo Hušić (62) dugogodišnji šumski radnik i obrtnik. Do nesreće je došlo u trenutku kada je otkazala kočnica zaprežnog vozila na velikoj nizbrdici i Hušić je na mjestu ostao mrtav. Starija kćerka Draguna zadobila je teške tjelesne povrede nogu i ruku, dok je mlađa Mediha ostala nepovrijeđena. Prije dvije godine u šumi su takođe poginula dva Redžina sina od 18 i 20 godina, pa je utoliko ova tragedija porodice Hušić veća.

L.R.

JULSKA PROIZVODNJA U INCEL—ovim FABRIKAMA

Ostvareni dobri rezultati

BANJALUKA, 4. avgusta - U proteklom mjesecu osam INCEL-ovih fabrika ostvarilo je proizvodnju u prosjeku od 100,5 procenata, što je zadovoljavajuće, i pored toga što se osjećao znatan nedostatak energije i nekih sirovina za proces proizvodnje. Već tradicionalno se postižu dobri proizvodni rezultati u Fabrici poliesterfilamenta „Belra“. Proizvedeno je 343,5 tona tekstuiranog poliestera, što znači da je plan prebačen za oko deset i po posto, a zabilježeno je i solidno ostvarenje u „Celkonu“, „Belfanu“ i „Elektrolizi“.

Rad Energane „srca INCEL-“, odvijao se u otežanim uslovima, s obzirom na to da se vrši sanacija kotlovskog postrojenja broj četiri koje ovih dana treba da uđe u proizvodnju. U više navrata je dolazilo i do zastoja na najvećoj proizvodnoj jedinici, kotlu pet, te na kotlu broj jedan. U Fabrici viskoze su postignuti zadovoljavajući rezultati u proizvodnji cel-vlakna i sirovog celofana, a posebno je postignut dobar kvalitet ovih proizvoda. Ostvarenje proizvodnje u Fabrici gas-betonskih elemenata „Celkon“ je 103 posto, i pored toga što je zastoj u radu potrajao tri dana. Proizvedeno je 8.835 kubnih metara elemenata od čega je 87 procenata prve klase. Ostvarena proizvodnja je dosta dobra u odnosu na ranija ostvarenja, a to posebno pogoduje tržištu pošto je građevinska sezona u punom jeku. U Fabrici celuloze plan je podbačen za tri i po procenta i proizvedeno je 5.645 tona celuloze, a razlog za neispunjenje plana je u redukcijama energije, te problemima nastalim u sortaciji. „Belfan“ je proizveo 292 tone lakiranog celofana i pored dnevnog zastoja. To je dokaz da su zaposleni u ovoj fabrici dobro radili, a i da su linije u proizvodnji sirovog celofana u Viskozi dobro funkcionisale. „Elektroliza“ je radila smanjenim kapacitetom, 20 ćelija, i ostvarila planske zadatke. U ovom mjesecu obezbijeđena je reparacija (obogaćenje) još pet ćelija-anoda, a u septembru još devet. To znači da bi ova fabrika uskoro mogla da postiže instalisane kapacitete. Realno bi se mogla očekivati proizvodnja od oko 1.500 tona natrijum-hidroksida i oko 1.000 tona tečnog hlora mjesečno. U „Celeksu“ je proizvedeno 1.653 tone papira i 1.234 tone papirne konfekcije. Nedovoljno u odnosu na instalisane kapacitete, a razlog je u desetodnevnom remontu mašina, te nedostatku energije, smola i četinarske papirne celuloze.

I u ovom mjesecu u INCEL-u očekuju dobru proizvodnju, jer prema riječima Seada Kozarčanina, glavnog inženjera proizvodnje, nekih posebnih problema u radu za sada nema, pa je realno očekivati ostvarenje kao u julu ili nešto bolje.

Ž.PAVLOVIĆ

U PRIJEDORU

Nova „fabrika mesa“

PRIJEDOR, 4. avgusta - U Prijedoru je otvorena savremena izvozna klaonica, čija je izgradnja i oprema koštala milijardu i 30 miliona dinara. Ona će raditi u sastavu RO „Impro“ i proizvoditi 12.400 tona svježeg mesa godišnje, do čega 4.000 tona mesnih prerađevina.

Više od polovine godišnje proizvodnje svježeg mesa ova klaonica će plasirati u Italiju, Grčku, SSSR, arapske i druge zemlje i ostvarivati značajna devizna sredstva. U novoj „fabrici mesa“ posao je dobilo stotinu radnika, uglavnom kvalifikovanih mesara i kobasičara.

Zl.Dj.

Godišnje četiri tone mesnih prerađevina

KONFEKCIONARI „KNEŽIČANKE“ IZ KNEŽICE

Kolektivni odmor

BOSANSKA DUBICA, 4. avgusta - Radnici konfekcije „Knežičanka“ iz Knežice od 5. avgusta nalaze se na kolektivnom godišnjem odmoru što i najbolje odgovara procesu proizvodnje u ovoj radnoj organizaciji koja ne trpi polovičan zastoj. Svi poslovi za inostranog kupca su obavljeni u predviđenom roku, tako da je na inostrano tržište plasirano 17 hiljada sportskih jakni, od čega je ostvaren prihod od oko 100 miliona dinara, što je znatno više nego godinu dana ranije. Od ukupnog ostvarenog prihoda 30 odsto je ostvareno na zapadnom, a 70 odsto na istočnoevropskom tržištu.

Istovremeno, sutra se završava kolektivni godišnji odmor zaposlenih u Radnoj organizaciji tekstilne industrije „Knežopoljka“, odnosno u njenom OOUR-u „Tkanina“ čiji su radnici bili najduže na odmoru. Zaposleni u „Predionici“ i „Konfekciji“ završili su odmore prije sedam odnosno 14 dana.

M.D.

IGRA KOJA NACIJU STAJE 50 MILIJARDI DINARA GODIŠNJE

Državi najveća premija

NOVI SAD, 4. avgusta — Vijest da je prije nekoliko dana mladi radnik „Goše" Dragan Kuzmić dobio do sada najveću premiju na lotu — staru milijardu dinara nije prošla nezapaženo ni u Vojvodini.

Ova pokrajina godinama postojano drži, poslije Beograda i Crne Gore, treće mjesto u zemlji po visini uplata građana za igre na sreću. Najviše svoju sreću stavljaju na probu žitelji Bačke Palanke, Novog Sada i Pančeva, koji prosječno svakog mjeseca za kupovinu lozova izdvajaju oko 1.200 dinara „po glavi".

To je, recimo, za devet puta više nego što ulažu u ovu vrstu zabave i razonode igrači na Kosovu. Za proteklih šest mjeseci ove godine igre na sreću donijele su Lutriji Vojvodine prihod od 1,26 milijarde dinara, a cijelu naciju godišnje staju između 40 i 50 milijardi dinara. Za njihovo organizovanje angažovana je prava armija od 3.000 stalno zaposlenih, od kojih petinu čine invalidi rada.

„Loto" — porodična zabava

Zli jezici sve učestalije govore o lutriji kao obliku bogaćenja bez rada i o „cvjetanju kocke kao posljedici krize društva". Stručno objašnjenje o tome šta se zapravo zbiva u prirodi jugoslovenskih igara na sreću daje dr Ratibor Grujić, jedan od malobrojnih Jugoslovena koji se bavi proučavanjem teorije igara. On podsjeća da jugoslovenska lutrija ove godine obilježava 95-godišnjicu postojanja i da se od rata do danas, u novoj Jugoslaviji prvenstveno razvija, kao oblik zabave i razonode građana svih kategorija.

Loto, najpopularnija igra na sreću danas, ima sve šanse da postane osnovni oblik „porodične zabave". Tome je naročito doprinijela televizija, a ne kriza društva kao što se ponekad može čuti.

Kriza društva, kaže dr Grujić, je istovremeno i kriza lutrije, jer inflacija obezbjeđuje vrijednost premije i smanjuje interesovnaje igrača. Izlaz iz takve situacije nije u povećanju cijena uplate za igre na sreću, pošto bi se i time na izvjestan način ugrozio standard građana. Izlaz je u inovacijama kao što je uključivanje tv u izvlačenju rezultata i veće angažovanje prodavaca srećaka.

Sreća je nedjeljiva

U Jugoslaviji organizacijom igara na sreću bavi se devet društvenih organizacija, a u naglom je porastu broj privatnih lica koja, radeći ovaj posao, maštaju o bogatstvu preko noći. Jugoslovenska lutrija u republikama i pokrajinama, kao rijetko koja druga organizacija, kaže dr Grujić, veoma tijesno sarađuje međusobno, „jer je sreća nedjeljiva po republikama i pokrajinama, a i pravila igre jednaka su za sve igrače bez obzira iz kojeg su kraja zemlje".

● Jugoslavija je rijetka zemlja koja oporezuje „čovjekovu sreću", jer država odmah pri uplati oporezuje lutriju i ponovo uzima porez od dobitnika

Ovaj novosadski stručnjak ima ozbiljnih primjedbi na sistem oporezivanja lutrije i samih dobitnika. On kaže da je Jugoslavija jedna od rijetkih zemalja koja oporezuje „čovjekovu sreću", naime, fond dobitaka uvijek je manji od fonda uplata, jer već prilikom prijavljivanja za učešće u igri država uzima od svakog igrača dio novca za svoje potrebe. Stoga ponovo oporezivanje premija, po njegovom mišljenju, nije ništa drugo no dažbina na sreću.

Dr Ratibor Grujić iznosi zanimlj[illegible] u pojedinost o tome da svaki četv[illegible] ti dinar od igranja lutrije u Vojvod[illegible] odlazi na izgradnju poznato[illegible] sportskog centra „Vojvodina" [illegible] Novom Sadu. Kada jednom ov[illegible] centar bude potpuno izgrađen, i[illegible] raći lutrije moći će slobodno reći [illegible] su oni, igrajući svoju igr[illegible] istovremeno izgradili četvrtin[illegible] ovog sportskog i poslovnog centr[illegible] u Novom Sadu.

P. TOM[illegible]

IZ PLATFORME ZA PRIPREMU 13. KONGRESA SKJ: MATERIJALNI, NAUČNO-TEHNOLOŠKI I KULTURNI RAZVOJ

RJEŠENJE U JEDINSTVENOJ STRATEGIJI

BEOGRAD, 4. avgusta (Tanjug) — Utvrđivanje jedinstvene strategije i zajedničke politike razvoja zemlje i njeno dosljedno sprovođenje, predstavljaju neophodni uslov za savladavanje ekonomskih problema i ubrzavanje materijalnog razvoja, bez kojeg nema izlaska iz krize.

Jedino tako moguće je savladati i autarhiju i unutrašnjem razvoju, ubrzati naučno-tehnološki progres i uspješno uključivanje u međunarodnu podjelu rada. Pri utvrđivanju ciljeva i zadataka samoupravnog društveno-ekonomskog razvoja treba polaziti od unutrašnjih i spoljnih ograničenja, od datih materijalnih i drugih uslova, a naročito od ograničenih materijalnoi-finansijskih izvora, kaže se, između ostalog, u Platformi za pripremu 13. kongresa SKJ.

Obilježja ekonomskog oporavljanja

Naredni period mora nužno nositi obilježje sanacije i postepenog ekonomskog oporavljanja. Zadatak je članova, organizacija i organa SKJ, da se izbore za samoupravno zasnivanje i utvrđivanje jedinstvene strategije, i zajedničke razvojne i ekonomske politike, kao ključnog uslova za afirmaciju prednosti sistema društveno-ekonomskih odnosa socijalističkog samoupravljanja i jedinstvenog jugoslovenskog tržišta. Treba odlučno prevladati praksu da se na svojoj teritoriji, po svaku cijenu, grade privredni objekti, nezavisno od ekonmskih kriterija i jedinstvenog jugoslovenskog tržišta. Razvojna politika treba da omogući takve strukturalne promjene u jugoslovenskoj privredi koje će obezbijediti daleko intenzivnije i racionalnije uključivanje u međunarodnu podjelu rada.

Takva orijentacija podrazumijeva razradu strategije ekonomske saradnje sa svim regionima svijeta, ostvarivanje konvertibilnosti dinara, ali i temeljnu reformu cjelokupnog sistema i režima spoljnoekonomske razmjene, od deviznog i kreditnog, do monetarnog.

U jačanju izvozne orijentacije naročito je bitno reprodukciono povezivanje organizacije udruženog rada u svim djelatnostima, čija izvozna konkurentnost može biti zadovoljavajuća. Mjerama ekonomske politike i akcijom u udruženom radu, treba ubrzati osposobljavanje organizacija udruženog rada za organizovano i zajedničko istupanje na stranom tržištu, uključivanje u trajnije i razvijenije oblike međunarodne razmjene i saradnje, a posebno razvijanje industrijske kooperacije. Potrebno je ostvariti bitno unapređenje sistema i mehanizama finansiranja izvoza tehnologije, opreme i investicionih radova na kredit.

Polazeći od opredjeljenja Dugoročnog programa ekonomske stabilizacije, neophodno je u svim sredinama razraditi konkretne programe bržeg produktivnog zapošljavanja, naročito mladih i školovanih generacija. Rast nezaposlenosti može se zaustaviti, prije svega, boljim korišćenjem proizvodnih kapaciteta, organizovanjem rada u više smjena, razvijanjem i usklađivanjem obrazovanja kadrova sa politikom zapošljavanja i potrebama privrede.

Preraspodjela u korist privrede

Rasterećenje privrede i jačanje njene akumulativne i reproduktivne sposobnosti, jedan je od osnovnih kriterijuma po kojima treba sagledati spremnost komunista, posebno onih na funkcijama, da se bore za jačanje materijalne osnove samoupravljanja. Savez komunista se mora založiti za to da se što prije donesu programi mjera čijom će se realizacijom, već u prvim godinama novog srednjoročnog plana, obezbijediti zaustavljanje pada učešća OOUR-a u dohotku i biti preraspodjela dohotka u korist privrede. Okosnica programa rasterećenja privrede jeste bitno smanjenje njene zaduženosti. Neophodno je u što kraćem vremenu izvršiti već poduže proklamovanu reviziju prava i programa, kao i racionalizaciju mreže institucija u oblasti opšte i zajedničke potrošnje.

● Naredni period mora nositi obilježje sanacije i postepenog ekonomskog oporavljanja ● Treba odlučno prevladati praksu da se na svojoj teritoriji po svaku cijenu grade privredni objekti, nezavisno od ekonomskih kriterija i jedinstvenog jugoslovenskog tržišta

Iz osnova se mora mijenjati način planiranja rashoda budžeta i organizacija društvenih djelatnosti koje se finansiraju iz obaveznih doprinosa. Tako bi se otklonila praksa uračunavanja očekivanog rasta cijena. Umjesto automatskog učešća rashoda budžeta u nacionalnom dohotku, treba preći na finansiranje konkretnih programa. Za jačanje materijalne osnove udruženog rada i sprečavanja prelivanja sopstvene supstance društvenih sredstava iz proizvodnje u opšte, zajedničku i ličnu potrošnju od izuzetnog je značaja realno iskazivanje svih faktora proizvodnje i dohotka.

Priroda inflacije, njeni uzroci i razorne posljedice podavno su ustanovljeni. U dugoročnom programu ekonomske stabilizacije utvrđeni su putevi za njeno efikasno suzbijanje, ali zbog nepreduzimanja cjelovitih i radikalnih mjera, efekti su izostali. Izuzev radnika u udruženom radu, koji su podnijeli najveći teret prilagođavanja novim zahtjevima, nije bilo dovoljno spremnosti na odricanje. Ostaje zato obaveza da se ostvare stavovi 17. sjednice CK SKJ, u kojima se kaže da se protiv inflacije može boriti jedino boljim i racionalnijim radom, većom proizvodnjom, smanjenjem troškova, suštinskim promjenama u privrednom sistemu, ekonomskoj i razvojno politici. I jačanje materijalne i socijalne sigurnosti radnika, i svih radnih ljudi i građana, mora se temeljiti na povećanju proizvodnje, izvoza, produktivnosti rada i dohotka, kaže se u Platformi za pripremu 13. kongresa SKJ.

Izgraditi sistem reprodukcije

Kao osnovni zadatak SK u sadašnjem trenutku označena je izgradnja cjelovitog sistema društvene reprodukcije koji će, kao izvorište i ishodište, postaviti ustavom i ZUR-om utvrđeni položaj radnika u OOUR-a. To, ujedno, znači da je dosljedno sprovođenje dugoročnog programa stabilizacije jedan od najvažnijih zadataka sadašnje etape razvoja.

Učvršćivanje položaja radnika u OOUR-u je odlučujuće pitanje razvoja socijalističkih samoupravnih odnosa i ukupnog samoupravljanja, jer je ostvarivanje prava i odgovornosti radnika da konstituišu OOUR i da se udružuju u radnu organizaciju osnov slamanja grupnosvojinskog ponašanja, tehnobirokratskog i grupnosvojinskog monopola u raspolaganju društvenim sredstvima i svih drugim oblika otuđivanja dohotka od samoupravno udruženog rada.

Izgradnja cjelovitog sistema samoupravno udruženog rada i stvaranje reprodukciono zaokruženih i samoupravno integrisanih cjelina udruženog rada na jedinstvenom privrednom području zemlje u skladu sa opredjeljenjima programa stabilizacije zahtijeva radikalan raskid sa praksom državnog usmjeravanja i patroca nad udruženim radom. Praksu moraju mijenjati i organi SK koji često podržavaju tendencije zatvaranja privrede i akumulacije.

Reprodukcione cjeline i povezivanje OUR-a ne može se ostvarivati vještački, dekretom i političkim voluntarizmom već na bazi međuzavisnosti i zajedničkih interesa i potreba radnika. Ti procesi, međutim, ne mogu teći stihijno već se moraju ohrabrivati i podržavati mjerama ekonomske politike i stvaranjem svih neophodnih društveno-ekonomskih uslova za izrastanje samoupravnih asocijacija u okviru zemlje koje će biti sposobne za savremenu proizvodnju i ravnopravno uključivanje u međunarodnu podjelu rada.

Okrenuti se delegacijama

Okosnicu povezivanja udruženog rada treba da bude udruživanje rada i sredstava na principima zajedničkog sticanja dohotka uz nesmetanu cirkulaciju sredstava društvene reprodukcije na cijelom jugoslovenskom privrednom prostoru. Organizovanjem na tim principima stvaraće se uslovi da samoupravno udruženi rad postepeno od države preuzme ključne ekonomske funkcije i da postane nosilac društvene integracije u cjelini. To je i najpouzdaniji način da se prevaziđe autarkična koncepcija razvoja zemlje, dezintegracija i atomizacija udruženog rada, razvijanje jedinstvenog jugoslovenskog tržišta, nepovezanosti privrede i nesposobnost za ambicioznije nastupanje na svjetskom tržištu.

U Platformi se ukazuje na presudan značaj delegatskog sistema za ostvarivanje ustavnog položaja radnika i jačanje radničko-klasnog karaktera političkog sistema i ističe da je ostvarivanje i dalje jačanje delegatskih odnosa neodvojivo od borbe organizovanih snaga socijalističke svijesti za razvoj samoupravnih proizvodnih odnosa. Da bi SK i druge subjektivne snage mogle u proces odlučivanja da unose revolucionarnu socijalističku perspektivu i svijest o povezanosti interesa one treba da se oslobode starog načina rada, odnosno da težište djelovanja usmjere ka delegacijama i delegatskim skupštinama umjesto ka izvršno-upravnim i poslovodnim organima.

SK i druge subjektivne snage treba da posvete naročitu pažnju daljem ostvarivanju položaja i uloge delegatskih skupštna uz naglasak na razvoju i afirmaciji vijeća udruženog rada da bi ona, po načinu konstituisanja i odlučivanja zaista bila mjesto ispoljavanja interesa udruženog rada i odlučivanja o svim pitanjima važnim za radnike i druge radne ljude.

Jedan od pravaca akcije SK treba da bude i dosljedno ostvarivanje kadrovske politike i usavršavanje izbornog sistema daljom demokratizacijom i većim uticajem radničke klase na kadrovsku politiku u cjelini. U izborima zato treba primijeniti demokratske tekovine i principe kao što su: ravnopravnost u predlaganju kandidata, tajnost izbora, otvorene liste, više kandidata i slično.

SK i sve subjektivne snage moraju se u narednom periodu mobilisati i na razvojanju koncepcije opštine, jer bez razvijene samoupravne opštine nema ni jačanja samoupravnih odnosa u republikama, pokrajinama i Federaciji ni jačanja delegatskog sistema.

Sutra: Razvoj samoupravljanja uslov jačanja nacionalne ravnopravnosti

NARODNI ZBOR NA ZUBAČKIM UBLIMA KOD TREBINJA

KASNE KVALITETNE PROMJENE

● Govoreći pred oko 20 hiljada građana Nikola Stojanović je istakao da su propuštene prilike da se neke bitne odluke i rješenja donesu blagovremeno i u skladu sa programom stabilizacije, zbog čega se značajno zaostaje u dinamici i kvalitativnim promjenama

TREBINJE, 4. avgusta (Tanjug) — Na Zubačkim Ublica, na tromeđi socijalističkih republika Crne Gore, Hrvatske i Bosne i Hercegovine, danas je održana centralna svečanost tradicionalnih, 23. susreta bratstva i jedinstva omladine i naroda ovog kraja.

Obilježena je godišnjica avgustovskih događaja iz 1941. godine kada su se na ovom mjestu okupili predstavnici partijskih organizacija bokeljskog, dubrovačkog, nikšićkog i trebinjskog kraja da bi se dogovorili o organizovanju i širenju narodnooslobodilačke borbe, koja je ubrzo nakon toga dobila karakter opštenarodnog ustanka.

Na velikom narodnom zboru, pred više od 20 hiljada posjetilaca i u prisustvu delegacija tri republike i 12 susjednih opština sa tromeđe, govorio je **Nikola Stojanović**, član Predsjedništva CK SKJ.

Podsjećajući da se nakon četrdeset godina života u slobodi možemo s ponosom osvrnuti na postignuto i da su se obistinili mnogi snovi komunista, koji su se 1941. godine okupili na ovoj, kao i mnogim drugim tromeđama širom Jugoslavije, Nikola Stojanović upozorio je i na aktuelne teškoće kroz koje prolazi naša zemlja i na potrebu odlučne akcije na njihovom prevazilaženju. Za sada, smatra Stojanović, stanje se bitnije ne mijenja ni u ekonomiji ni u društvenim odnosima. Propuštene su prilike da se neke bitne odluke i rješenja donesu blagovremeno i u skladu sa Dugoročnim programom ekonomske stabilizacije, zbog čega značajno zaostajemo u dinamici i kvalitativnim promjenama. Ne uspijevamo još uvijek da izvučemo prave pouke iz ove naše ukupne situacije. Tek su najnoviji pokušaji da se usvoje određena sistemska rješenja i mjere u skladu sa Dugoročnim programom ekonomske stabilizacije pokazali nešto što smo i previdjeli ili svjesno prešutjeli u vrijeme kada smo pravili i usvajali program stabilizacije, a to je činjenica, da svi nismo spremni na radikalne promjene, da se u nekim stvarima ne slažemo, bez obzira šta piše u programu stabilizacije, Ustavu SFRJ i drugim važnim dokumentima.

Vjerovatno, kada je riječ o tim odnosima, pravo stanje još nije u cijelosti došlo na vidjelo, smatra Stojanović i kaže da je naše društvo zahvaćeno, određenim nepovoljnim stanjem i tendencijama, a među njima su najizrazitiji autarhija i regionalizmi, oslonjeni na parcijalne interese da će nas sve to, kako je rekao, veoma skupo koštati.

Zaista su neophodne radikalne promjene. Međutim, i oko tih nužnih promjena stvorena je, ili se namjerno želi stvoriti, određena konfuzija. Kao da u programu stabilizacije nije rečeno veoma jasno o nužnosti i karakteru tih promjena. Sada se na različite načine pokreću i objašnjavaju pojedina pitanja, namah nedostaje dovoljno snage da sve to diferencirano i kažemo šta hoćemo, a šta nećemo. Mislim, da je došlo vrijeme da se ne može odlagati čas kada će se morati znati veoma jasno kakve se konkretne promjene u ekonomiji i privrednom sistemu predlažu, ko je za, a ko je protiv i zbog čega.

Stvara se nova politička klima. Otvoreno treba reći da odnosi među republikama i pokrajinama — kao i odnosi u Federaciji — moraju sada položiti ispit. Morać se izaći na čistinu iz oblandi iza kojih se skriva republičko-pokrajinski etatizam. Veoma smo govorljivi u odbrani prava i interesa radničke klase, a mnoge je zahvatilo sljepilo. Pa ne vide, ne žele da vide, da ovakvo inflatorno stanje najdirektnije ugrožava prava i interese radničke klase. Veoma smo govorljivi u odbrani pozicije i uloge republika i pokrajina, a ne vidimo da se upravo zbog ojačanih etatizama i autarhije ukupna situacija nepovoljno okreće baš protiv ustavne uloge republika i pokrajina i ravnopravne pozicije naroda i narodnosti.

Ustavni položaj i ulogu Federacije, republika i pokrajina, te ravnopravne međunacionalne odnose moramo ljubomorno čuvati i razvijati. Ali, moramo dobro otvoriti oči i pogledati šta radimo i na koji način zastupamo pojedine interese i pozicije, od koga ih branimo i u ime koga. Te pozicije mogu biti klasne, ali po svemu sudeći one su sada dominantno etatističke.

SAOPŠTENJE JUGOSLOVENSKE LIGE ZA MIR

Misliti na buduće generacije

● Ne smije biti dominacije razvijenih nad zemljama u razvoju, od kojih neke trpe glad i oskudicu, umjesto da se sredstva za naoružanje utroše u ove namjene, te da se izvrši demilitarizacija svijeta i opšte razoružanje pod kontrolom OUN

BEOGRAD, 4 avgusta (Tanjug) - Jugoslovenska liga za mir, nezavisnost i ravnopravnost naroda objavlila je saopštenje povodom 40-godišnjice atomskog bombarodavanja Hirošime i Nagasakija, kojim se evociraju uspomene na ljudske živote tog stravičnog događaja.

U saopštenju se kaže:

„Izražavamo solidarnost s narodom Japana i svim narodima svijeta u borbi protiv nuklearne trke u naoružanju, za stvaranje nenuklearnih zona, za eliminaciju nuklearnog oružja i za sprečavanje nuklearnog rata koji bi ugrozio opstanak ljudske vrste na zemlji.

U Jugoslaviji je i u toku ove godine bilo niz akcija protiv nuklearnog i drugog oružja masovnog uništavanja koje je najviše nagomilano u Evropi, čak i u blizini granica naše zemlje, pa može biti povrijeđen i naš prostor.

Danas niko ni u jednom dijelu svijeta ne može se osjećati bezbjednim sve dok postoje krize i sukobi. Mir počiva na nesigurnim temeljima, jer postoje mnogi uzroci sukoba, razne suprotnosti, blokovska podjela svijeta, ratna žarišta itd.

Mir koji bi se održavao samo silom oružja ili strahom od uzajamnog uništenja, ne bi bio trajan mir. Postaje sve jasnije da se za obezbjeđenje mira moraju zalagati čitavi narodi na svim kontinentima, jer je mir univerzalno pitanje svih zemalja, velikih i malih, i mora biti zasnovan na ravnopravnim i pravednim međunarodnim ekonomskim i političkim odnosima. Ne smije biti dominacije razvijenih nad zemljama u razvoju, od kojih neke trpe glad i oskudicu, umjesto da se sredstva za naoružanje namijene njihovom ekonomskom i kulturnom razvoju i izvrši demilitarizacija svijeta kao i opšte razoružanje pod kontrolom UN.

Ovakve stavove, koji su ugrađeni u temelje spoljne politike nesvrstane i socijalističke Jugoslavije zastupa i Jugoslovenska liga za mir, koja kao nevladina organizacija nastoji da naša cjelokupna javnost što više doprinese očuvanju svjetskog mira za naše i buduće generacije".

REKORDAN TRGOVINSKI DEFICIT SAD

Dolar koči izvoz

● Jak dolar umanjuje šanse za izvoz i otvara vrata uvozu jeftine robe, što stalno povećava platni deficit SAD

NJUJORK, 4. avgusta (Tanjug) - Sjedinjene Američke Države su u junu zabilježile drugi po veličini trgovinski deficit od 1,34 milijarde dolara. Veći deficit u iznosu od 1,38 milijardi dolara zabilježen je samo u julu prošle godine.

U prvih šest mjeseci ove godine trgovinski deficit je dostigao cifru od 70,7 milijardi dolara iz čega se sa podosta sigurnosti zaključuje da će prošlogodišnji rekordni deficit od 123,3 milijarde dolara uveliko biti nadmašen.

Objašnjavajući za SAD nepovoljna trgovinska kretanja, državni sekretar za trgovinu Malkolm Baldridž je izjavio da je dolar još uvijek previše jak da bi američka industrija mogla da se sa uspjehom nadmeće na svjetskom tržištu. Jak dolar, prema njegovim riječima, umanjuje izglede za izvoz i otvara vrata poplavi jeftine uvozne robe. „Mada je vrijednost dolara od februara opala za 12 odsto, ona je još uvijek za 40 odsto veća od prosječne vrijednosti u 1980. godini . Potrebno je znatno veće opadanje ako želimo da se takmičimo na svjetskom tržištu" naglasio je Baldridž.

SUDAN: SUĐENJE NIMEIRIJEVOM SARADNIKU

Nije kriv za korupciju

KARTUM, 3. avgusta — Danas je u Kartumu pred sud izveden Mohamed Idris, glavni saradnik svrgnutog predsjednika Džafara Nimeirija. Kako javlja Rojter, Idris je pred sudskim vijećem izjavio da nije kriv za političku i privrednu korupciju, za šta ga tereti optužnica. Za neka djela navedena u optužbi po sadašnjem sudanskom zakonu, Idris su može da bude izrečena i smrtna kazna.

Članovi Državnog suda bezbjednosti, pred kojima Idris odgovara, izabrani su od strane vojnog rukovodstva, koje je aprila mjeseca vojnim udarom svrglo Nimeirija sa vlasti.

BOLIVIJSKI IZBORI U ZAVRŠNOJ FAZI

Treći put Estensoro

LIMA, 4. avgusta (Tanjug) — Kako javlja radio „Panamerikana" iz La Paza, vođa Socijaldemokratske partije (MNR), Viktor Pas Estensoro, ima najviše izgleda da na sjednici novoizabranog bolivijskog Parlamenta osvoji najveći broj glasova i treći put postane predsjednik Bolivije.

Parlament će, kako se očekuje, završiti rad danas, kada će najvjerovatnije biti poznato ime novog šefa države.

Prema konačnim rezultatima izbora od 14. jula, koji su juče objavljeni u La Pazu, vođa desničarske partije ADN, bivši diktator Ugo Banser, dobio je 28,5 odsto glasova, Pas Estensoro 26,4 odsto, a vođa partije „Revolucionarni pokret ljevice" (MIR) Haime Pas Samora 9 odsto. Zanimljivo je, međutim, da je Estensorov MNR osvojio najviše mjesta u Parlamentu 59 od ukupno 157, Banserov ADN je osvojio 51 mjesto, a MIR Pas samo 16.

PREVIRANJE OKO VLADE U UGANDI

Nezadovoljna opozicija

● Joveri Museveni tvrdi da ima dovoljno snage da zauzme Kampalu, koju navodno drži pod opsadom

NAJROBI, 4. avgusta (Tanjug) — Kontradiktorne vijesti stižu oko rezultata usaglašavanja stavova ugandskog vladajućeg Vojnog savjeta, predvođenog generalom Titom Okelom, i političkih partija i predstavnika više gerilskih pokreta oko sastava budućeg civilnog kabineta.

Za premijera ove prelazne vlade Ugande od strane vojnog vrha imenovan je bivši potpredsjednik Paulo Muvanga, što je izazvalo nezadovoljstvo i nepovjerenje opozicije iz vremena Oboteovog režima.

Prema saopštenju premijera Muvange, postignuta je saglasnost svih učesnika razgovora o raspodjeli portfelja buduće vlade.

Međutim, zvanični predstavnik gerilskog pokreta NRA u Najrobiju danas je u potpunosti demantovao izjavu premijera Muvange i naglasio da NRA uopšte ne učestvuje u pregovorima. Lider NRA, Joveri Museveni, izjavio je u saopštenju koje su citirale istočnoafričke radio-stanice, da ima dovoljno boraca da zauzme Kampalu.

Radio-Kampala emitovala je govor predsjednika Okela u kome je pozvao vojnike ugandske armije da prestanu sa pljačkom i nasiljem i vrate se u kasarne.

MANAGVA

DESKOTO OKONČAO ŠTRAJK GLAĐU

MANAGVA, 4. avgusta (Hsinhua) — Ministar inostranih poslova Nikaragve Miguel Deskoto okončao je danas štrajk glađu poslije 26 dana gladovanja u znak protesta zbog prijetnji sandinističkoj revoluciji i vladi Nikaragve i američke pomoći antivladinim snagama. Miguel Deskoto je izjavio da je prekinuo štrajk prošle noći zato što je potreban nikaragvanskom narodu i revoluciji.

ISLAMABAD — TRGOVINA BIJELIM ROBLJEM CVJETA U KARAČIJU — **OD DOPISNIKA TANJUGA**

Tužne cure iz Bangladeša

● Priča 19-godišnje Tare, djevojke iz Bangladeša, koja je sa još nekoliko hiljada saputnica prodata kao „bijelo roblje" u Pakistanu, pred očima korumpiranih policajaca

ISLAMABAD, 4. avgusta — Lica prekrivenog oziljcima i modricama, sa vidljivim tragovima opekotina od pikavaca po rukama, 19-godišnja Tara isprekidanim glasom priča o svom užasnom putu od siromašnog sela u Bangladešu, do gotovo legalnog tržišta bijelim robljem u najvećem pakistanskom gradu Karačiju. Tara je jedna od nekoliko hiljada djevojaka iz Bangladeša koje se ilegalno dovode u Pakistan i prodaju beskrupuloznim podvodačima, pred očima, nekada ćak i uz saradnju, korumpiranih policajaca.

Trgovina bespomoćnim djevojkama iz Bangladeša u posljednjih šest mjeseci dostigla je takve razmjere da je nedavno o tome raspravljano u pakistanskoj Nacionalnoj skupštini, uz zaključak da se moraju predузeti hitne i odlučne mjere za eliminisanje ove sramne pojave.

Tragedija Tare i hiljada njenih saputnica počinje u zabitim selima Bangladeša, jedne od najsiromašnijih zemalja u svijetu. Mlade i često izvanredno lijepe djevojke, lako postaju plijen kriminalaca. Njima se obećava unosan posao u „bogatom Pakistanu", ponekad čak i brak sa pakistanskim bogatašima. One koje ne nasjednu ovakvim pričama, jednostavno se silom odvode. Karavani obmanutih i otetih djevojaka kreću na hiljadama kilometara dug put preko indijskih gudura do pakistanskog grada Lahorea. Odatle se prebacuju do Karačija. Stražari koji „sprovode" ove tužne karavane, priča Tara, nemilosrdno batinaju i seksualno zlostavljaju djevojke, a one koje tokom puta zadesi bolest ili su jednostavno previše iscrpljene, ostavljaju u bespućima indijskih planina ili — ubijaju.

Najteže muke tek ih očekuju u jazbinama podvodača u Karačiju, gdje su podvrgnute nevjerovatnim mukama, bezbrojnim silovanjima i prinuđene su da se bave prostitucijom, u očekivanju kupca koji je spreman da za njih plati tri do pet hiljada rupija. Upućeni kažu da su u čitav ovaj sramni posao uključeni i mnogi korumpirani policajci. Rijetki svodnici koje je stigla ruka pravde, otkrili su da su „svojim" policajcima isplaćivali utvrđen procenat od svake prodate djevojke. Događalo se da neka od ovih nesrećnica pobjegne i potraži pomoć policije. Ako bi pala u ruke korumpiranom „čuvaru zakona", on bi je za veliku nagradu vraćao svodniku.

Tek poneka od ovih zaplašenih i nepismenih djevojaka uspijeva da se probije do konzulata Bangladeša u Karačiju i zatraži pomoć da se vrati u domovinu. Za posljednjih godinu dana samo pedesetak djevojaka je uz pomoć svog konzulata vraćeno u Bangladeš, a računa se da je u isto vrijeme nekoliko hiljada novih žrtava dovučeno preko indijskih bespuća.

„Siromaštvo i glad u mom Sulu bili su mi lakši od strašnih poniženja, koje sam ovdje doživjela" — kaže Tara, očekujući da i ona ovih dana krene put Bangladeša.

Mnoge humanitarne organizacije odlučno zahtijevaju od pakistanske vlade da preduzme mjere za iskorjenjavanje trgovine bijelim robljem. Naglašava se da nije dovoljno samo organizovati povremene racije na svodnička legla u Karačiju i Lahoreu, već da je neophodna i opsežna akcija protiv korumpiranih djelova policije. Takođe se ukazuje na najblaže rečeno čudnu praksu nekih pakistanskih sudova koji ove nesretne djevojke, umjesto da im pomognu da se vrate u Bangladeš, osuđuju na zatvor zbog — ilegalnog ulaska u Pakistan.

Aleksandar STANIĆ

OKRUGLI STO O MATERIJALNOM POLOŽAJU JUGOSLOVENSKE KINEMATOGRAFIJE

TRAŽE SE SISTEMSKA RJEŠENJA?

PULA, 4. avgusta — Radna organizacija Festival jugoslovenskog igranog filma u Puli omogućila je u toku manifestacije organizovanje tribine o temi materijalnog položaja domaće kinematografije. Međutim, tu mogućnost dovoljno nisu iskoristili svi oni koji se bave filmom ili „vrte" oko filma. Nisu, prije svega, na obećani razgovor došli najistaknutiji filmski kritičari, s kojima je dogovoreno da na ovom skupu podnesu korefereta o pomenutoj temi. Da li je tome uzrok bio vrlo slikovit, plastičan i argumentovan autorski tekst, zapravo funkcionalan prilog ovoj raspravi za oficijelnim festivalskim okruglim stolom, koga je u šestom broju festivalskog biltena dao kritičar sarajevskog „Oslobođenja" — Aco Štaka? Zato ćemo se najprije njime poslužiti:

PRODUCENTI — RIJEKE I PLANINE

— Napokon se ozbiljno počelo problematizirati pitanje jugoslovenske produkcije, sa osnovnim pitanjem: kako su i kakve su nam, u stvari producentske kuće? Imamo producente — rijeke, i producente — planine: „Zeta-film", „Bosna", „Sutjeska", „Vardar" ili „Triglav", „Lovćen", „Marjan" „Avala". Imamo i jedno more — „Jadran-film", i jedan veliki gradski trg „Slavija-film", i jedno poznato pivo, „Union-film", i jedan estetski simbol „Art-film". Nešto teže čitljiviji su noviji „Forum", „Pro-film", „Film danas", „Centar-film". Gle, što je više kukњave o teškom materijalnom položaju kinematografije, sve je više producentskih kuća i kućica, radnji i butika! Paradoksalno: kako se može poslovati bez para? Izgleda da može!

● Prvo se treba izboriti za sređivanje odnosa u cjelokupnom stvaralaštvu, onako kako je to u strateškim opredjeljenjima propisao Socijalistički savez i Savez komunista, pa smišljeno jugoslovenski film i kulturu uopšte izvoditi iz krize u koju su zapali

Eto, tako tvrdi filmski kritičar Aco Štaka, unaprijed iznoseći da su rasprave o materijalnom položaju jugoslovenske kinematografije ofucana opšta mjesta domaćeg, „verbalnog filma", a zatim pitajući se: zašto bi se stanje (i kako?) promijenilo na filmu, kada ne može da se promijeni položaj kožara, knjižara, nastavnika, sudija, ugostitelja, balerina, rovokopača, elektroničara, građevinaca, trgovaca, prevoznika, pronalazača...

Da li je upravo zbog ovakvog stava i proizašao jedan od zaključaka i intencija ovog okruglog stola, nisu se tražile privilegije za domaću kinematografiju, već najpogodnija rješenja za prevazilaženje brojnih problema i teškoća. Ti problemi i teškoće jugokinematografije vrlo argumentovano su iznesene u uvodnom izlaganju Ilije Milutinovića koji reče da se na neimaštinu deviza svi redom žale: producenti, distributeri, prikazivači... Nije još pomenuo režisere, glumce, scenariste, kostimografe, kamermane, muzičare, kritičare, i sve one koji su se onih vrućih dana u Puli okretali filmu. Nadalje, u uvodnom izlaganju se ističe potreba udruživanja rada i sredstava u jugoslovenskoj kinematografiji, zatim ispitivanje kino-tržišta, a posebno oslobađanje domaće kinematografije čitavog niza društvenih obaveza kao teških nameta: porezi, doprinosi, carine, krediti... U tom cilju predložen je čitav niz sistemskih rješenja s kojima će se „morati" na bilo koji način, „prodrijeti" do Saveznog izvršnog vijeća, ali, kako je poslije dvočasovne raprave u velikoj sali punoj praznih stolica, dogovoreno ipak, preko sekcija republičkih konferencija Socijalističkog saveza.

PROIZVODNJA GLEDALACA

Uz ovakva i drugačija sistemska rješenja čuli su se i podaci o tome koje će sve zemlje (a ima ih zaista puno) ove godine otkupiti naše filmove, dok ćemo mi, prema iznesenim pokazateljima, uvesti četrnaest filmova iz socijalističkih zemalja, dva iz zemalja u razvoju, a čak 78 filmova iz ostalih zemalja, u svakom slučaju kapitalističkog svijeta.

Početna slutnja, poslije sveobuhvatnog uvodnog izlaganja, napokon se pretvorila u pomalo polemičnu diskusiju, počev od toga, kakav je uticaj našeg filma u našem društvu, i obratno - društva na film. Dok Ilija Milutinović, smatra da bi društvo moralo više biti zainteresovano za domaći film, zalažući se za posebnu stimulaciju izvoza kulture u svijetu (jer kada opera gostuje vani za to dobija, velike pare, a kinematografija ne), dotle Ivan Saležić okreće drugu stranu medalje i sagledava kako je jugoslavenska kinematografija oduvijek pratila idejna kretanja u našem društvu. O tome je upravo i bilo dosta riječi upravo koliko i o materijalnom položaju kinematografije kao estetskom pitanju filma.

„Kinematografija je prihvatila da proizvodi robu za tržište, i tu je pogriješila. Zato se nužno proizvode filmovi koje će se svidati, kao što čine i ostali tržni proizvođači robe. Kinematografija se sve manje bavi proizvodnjom filmova, a sve više proizvodnjom gledalaca", rekao je Ivan Salečić.

Uz još nekoliko zanimljivih diskusija, o tome s kakvom se konkurencijom u svijetu sreće naša kinematografija, ili o tome kako i koliko se u našoj kinematografiji zarađuje (a što prema zajedničkoj ocjeni učesnika ovog okruglog stola i dalje ostaje tajna), najbolje postavke izrazio je Jovo Medan, sekretar SIZ—a kinematografije Bosne i Hercegovine. On se prvo založio za poboljšanje materijalnog položaja jugoslovenske kulture i umjetnosti, uopšte. Naglašavajući strateška opredjeljenja koja su proistekla iz rasprava u okviru Socijalističkog saveza i Saveza komunista, Medan je posebno podvukao da se kinematografija ne može izdvajati od ostalih segmenata kulturno-umjetničkog života i stvaralaštva. Pitajući se, šta je u stvari, kulturno dobro, podsjetio je da kod nas mnogo šta ne stoji iza kulturnih vrijednosti. Primjera radi, naveo je da „cvjeta" estrada, i da je potrebna zajednička, opštejugoslovenska borba protiv šunda i kiča. Sve to, kako reče, treba zajedničkom i energičnom akcijom oporezivati, a sredstva namijenjena za kulturu i umjetnost, usmjeravati na prava mjesta.

U svakom slučaju, pulski okrugli sto posvećen materijalnom položaju jugoslovenske kinematografije potvrdio je nužnost zajedništva, ne samo u toj oblasti, već u svim dijelovima kulture i umjetnosti.

Vlado SLIJEPČEVIĆ

rekli su ● napisali su ● rekli su

stećci

Ova skulptura je tendenciozna i propagandistička. Ona ne priznaje kult smrti. Ona načelno, bogumilski, upravo materijalistički negira zaglupljujuću misao umiranja na koljenima pred zagonetkom bilo kakve prekogrobne hijerarhije, i od hiljada i hiljada ljudskih ruku na ovim monolitima ni jedna nije sklopljena u predsmrtnoj molitvi. Ni jedan bogumisli lik ne kleči pred autoritetom religioznih nadzemaljskih i ovozemaljskih simbola. Pred nama su nadgrobni spomenici naivnih i čistih evanđelista, laika, koji nijesu do svoje propasti priznali nikakve crkvene hijerarhije, smatrajući umorstvo najvećim grijehom, a cezaropapizam đavolskom negacijom svih evanđeoskih principa.

m. krleža

U GORNJIM PODGRADCIMA

Snima se „Ranjena ptica"

● Sudbina kozaračke djece, koju je progutao rat, osnova su scenarija Marina Zurla za film „Ranjena ptica" čije snimanje Televizija Zagreb počinje u Gornjim Podgracima krajem avgusta ● Režija povjerena Dominiku Zenu

GORNJI PODGRADCI 4. avgusta — Televizija Zagreb prema ideji i scenariju književnika **Marina Zurla**, a u režiji **Dominika Zene** realizovaće dokumentarni film **„RANJENA PTICA,"** koji će biti prikazan ove godine na JRT za Dan Republike. Film je tematski i radnjom vezan za Kozaru i govori o djeci Kozare, a odslikava stanje od 1941. godine do današnjih dana, s posebnim osvrtom na Počasnu stražu kozaračkih pionira, koja se (od 23. oktobra 1983. godine, kada je podignuta „Ranjena ptica") svake nedjelje održava u amfiteatru uz spomenik koji je posvećen djeci Kozare koja se nisu vratila iz rata. Ceremonijal počasne straže počinje uvijek tačno u podne u znak sjećanja na podne 23. oktobra 1941. kada je izveden napad na pilanu (sadašnja DI „Podgradci") u Gornjim Podgradcima.

Snimanje će trajati od 26. do 30. avgusta na Jokinom brdu u podgradačkom zaseoku Pejići i u Gornjim Podgradcima.

U snimanju filma učestvovat će **Boško Šiljegović**, član CK SKJ, narodni heroj i jedan od najistaknutijih organizatora ustanka na Kozari, **Obrad Stišović**, španski borac i poznati kozarski ratni junak, koji je zamijenio dr Mladena Stojanovića, **Mladen Oljača**, književnik, kozarski ratnik i autor proslavljene knjige „Kozara", te **Đuro Ivetić**, autor potresne knjige „Ranjeno djetinjstvo", prema kojoj je i ovaj spomenik dobio ime, a u filmu će se i pojaviti **Stanko Jeftenić**, član AKUD—a „Kozara", podgradački tamburaš i pjevač kozaračkih ratnih pjesama, te djeca narod Gornjih Podgradaca.

Zoran VAJKIĆ

AMATERIZAM

Šipovski „izvornjaci"

Folklorna grupa iz Mjesno zajednice „Babići radi u okviru KUD-a „Simo Šolaja" iz Šipova. Grupa je formirana 1983. godine i s njom radi Vojo Rakita, amaterentuzijasta. Probranim tačkama iz izvornog stvaralaštva grupa nastupa na svim svečanim opštinskim manifestacijama, a već 4 puta je nastupala na smotri folklora u Zagrebu. Amateri iz Babića posebno su se iskazali na 20. jubilarnoj smotri izvornih grupa održanoj u Zagrebu.

Lazo Stepić

Bez folklorne grupe iz Babića ne može proći nijedna priredba u Šipovu

ZAMKE „MASOVNE KULTURE"

FUDBAL - IGRA BEZ GRANICA

Za fudbal se često zna reći da je, pored ostalog, „divna igra" i „najvažnija sporedna stvar na svijetu". Ovi izrazi nastali su u individualističkim civilizacijama u kojima je fudbal već uveliko utemeljio put profesionalizma. Upravo, zato je i dosta značajno djelimično analizirati famozni fenomen fudbala kao „divne igre" i „najvažnije sporedne stvari".

Sama po sebi igra je već u svom začetku imala ulogu odvajanja, distanciranja od same stvarnosti, odvajanja koje nikada nije bilo moguće ostvariti. Za igru i jeste karakteristično da ona ne može imati isključivu mitsku, vanstvarnosnu, izvandruštvenu osobenost, nego da predstavlja stalno miješanje mita i stvarnosti, zamišljenog i stvarnog, zbiljskog i imaginarnog. I fudbal kao igra manifestuje svu složenost i međusobnu isprepletenost i prožetost stvarnosnog i mitskog. Konačno, i sam čovjek nije isključivo biće zabave **(homo ludens)** ili isključivo biće rada **(homo faber)**; čovjek je društveno biće u čijoj se svijesti, ponašanju, psihologiji, moralu, zabavi, igri i sl. manifestuje način njegova života.

Fudbal i jeste složena vrsta igre, složena stoga što se ne manifestuje isključivo kao zabava, nego kao surova stvarnost sukoba u društvu.

Pokušajmo ovlaš osvjetliti fudbalski fenomen iz nekoliko uglova: sociološkog, psihološkog, ekonomskog.

Sa sociološke tačke gledišta, fudbal manifestuje krajnje otuđenje i sukobljenosti među ljudima i društvenim grupama, a samo je velika zabluda misao koja ističe o značaju društvenosti i društvenom značaju fudbala. Profesionalni fudbal se, po onome što se u njemu i oko njega događa, ne razlikuje od gladijatorskih igara. Juvenalova izreka „Panem et circenses" („Hljeba i igara") kao da ima svoju veću kulturnu i civilizacijsku vrijednost nego što ju je imala u njegovo vrijeme. U fudbalu se na igrača ne gleda kao na čovjeka koji je neophodan da bi se moglo igrati i nadigravati, već kao na suparnika čije uklanjanje pretpostavlja određenu promociju pobjednika. „Poraziti", „pobijediti", „potući", „slomiti" itd. protivnika, oznake su, ako ne za fizičko, a ono barem za moralno, psihološko, statusno uništenje protivnika. Sukob među navijačkim grupama najčešće je „nadgradnja" onog „proizvodnog", terenskog, fudbalskog sukoba. I jedan i drugi oblik sukoba refleksija su određenog društvenog stanja. Na psihološkom planu fudbal manifestuje ne samo ono „kolektivno nesvjesno" (emocije, neuroze, mržnju, niske strasti) nego i ono izrazito „društveno svjesno". S vremena na vrijeme takve okolnosti se ponavljaju kako od strane „onih na terenu", tako i od strane „onih izvan terena" i publike. A kako i ne bi, kad su sve tečarke s fudbalom i oko fudbala vezane za ogromna finansijska sredstva koja pospješuju društveno neprihvatljive igre. A „ko od igre pravi zanat, taj ne igra" (Kajoa).

● Profesionalni fudbal se, po onome što se u njemu i oko njega događa, ne razlikuje od gladijatorskih igara

Konačno, ako je tačno da se po „igrama" prepoznaju civilizacije, znači li to da će se naša „Hejsei-civilizacija" zaista razlikovati od rimske civilizacije? I da li će ova njena „masovna kultura" (s javnim kolektivnim pijanstvima, histerijom i agresivnošću rulje, savremenim plemenskim ratovima, sakaćenjima i ubistvima) predstavljati pomak ali ne u odnosu na rimsku „masovnu kulturu"?

Braco KOVAČEVIĆ

U BEOGRADU

Sprema se „Mala Pula"

BEOGRAD, 4. avgusta (Tanjug) — Šesnaesta smotra jugoslovenskog filma, popularna „Mala Pula", počeće u subotu, 10. avgusta, u beogradskom Domu omladine, projekcijom filma „Šest dana juna" Dinka Tucakovića. Na smotri, koja će trajati sedam dana, i na svakodnevnim projekcijama od 18 i 21 čas moći će da se pogledaju još i: „Tajvanska kanasta" Gorana Markovića, „Horvatov izbor" Edvarda Galića, „I to će proći" Nenada Dizdarevića, „Ada" Milutina Kosovca, „Život je lep" Bore Draškovića, „Ovnovi i mamuti" Filipa Robara-Dorina, „Butn skala" Franciju Slaka, „Naš čovjek" Jožeta Pogačnika, „Držanje za vazduh" Zdravka Šotre, „Čovjek od zemlje" Agina Sopija, „Nasleđe" Matjaža Klopčića, „Čvor", Kirila Cenevskog, „Ljubavna pisma sa predumišljajem" Zvonimira Berkovića i „Jagode u grlu" Srđana Karanovića.

Publici „Male Pule" će biti predstavljen i izbor filmova sa međuklupskog i autorskog festivala amaterskog filma „MAFFA".

Motel na Vučjoj poljani — skladna cjelina sa četinarima u pozadini

MOGUĆNOSTI ZA RAZVOJ LOVNOG I ZIMSKOG TURIZMA NA PODRUČJU KLJUČKE OPŠTINE

Oaza mira na Vučjoj planini

Lovište „Kladovača" u sastavu OOUR-a „Šumarstvo" Radne organizacije „Šipad Ključ", koje se prostire na oko devet hiljada hektara, odnedavno nudi daleko bolje uslove smještaja za sve zaljubljenike netaknute prirode, hladovinu stoljetnih šuma, domaćih specijaliteta ovog kraja — jednom riječju aktivnog odmora na svježem planinskom zraku.

Na Vučjoj poljani, tridesetak kilometara udaljenoj od Ključa — nadomak pogona za eksploataciju šume — sada se uzdiže objekat građen u stilu planinske kuće koji privlači pažnju putnika namjernika uklapajući se u harmoničnu cjelinu sa svojom okolinom — visokim četinarima koji ga okružuju. Unutrašnjost ovog, uslovno rečeno, motela raspolaže sadržajima koji u ovoj divljini pružaju solidan komfor za one koji se odluče na duži boravak i odmor. Tu su, prije svega, smještajni kapaciteti od 43 ležaja u 13 dvokrevetnih, trokrevetnih i četvorokrevetnih soba na tri etaže, dok je u prizemlju smješten restoran, kafana i prostor za dnevni boravak.

Cijene usluga, ishrane i smještaja, koje su sasvim prihvatljive, sigurno će opredijeliti posjetioca da provede ovdje koji dan duže nego što je planirao. **Kompletan pension košta 1370 dinara, a samo noćenje 600 dinara, uz mogućnost popusta za grupne posjete. Ostale cijene vanpansionskih usluga takođe su veoma popularne. Prosječan radnički ručak staje 200, a obrok po narudžbi do 300 dinara, kafa košta svega 20, a pivo 80 dinara. Po želji gostiju pripremaju se i specijaliteti.**

— Objekat je otvoren prije dvije godine i do sada se ni izblizane koriste sve mogućnosti koje on pruža. Uz manja ulaganja u podizanju pratećih objekata, motel bi mogao predstavljati solidnu osnovu za razvoj zimskog i lovnog turizma, kao i prihvat grupa za odmor i rekreaciju ili sportista na pripremama — kaže Dragan Karać, upravnik motela na Vučjoj poljani. I dodaje: — Tu, prije svega računamo na podršku radne organizacije koja u svojim razvojnim planovima predviđa i razvoj ugostiteljstva. Za sada smo uglavnom pružali gostoprimstvo grupama turista preko vikenda, te domaćim i inostranim lovcima koji ovdje idu na srneću divljač, velikog tetrijeba i medvjeda, a vrši se i odstrel štetočina — vuka i lisice. Za razvoj lovnog turizma osnovni preduslovi već postoje i odstrel divljači već sada donosi značajne prihode OOUR—u Šumarstvo. U narednom periodu planirano je uređenje dvadesetak kilometara lovačkih staza, izgradnja nekoliko hranilišta i čeka.

Od objekata za rekreaciju za sada je uređeno rukometno igralište, a u planu je izgradnja fudbalskog, dok bi veće efekte zimskog turizma svakako donijelo podizanje bar jednog ski-lifta.

N. STANOJEVIĆ-FAJKOVIĆ

Dragan Karać, upravnik motela: „Sa balkona soba motela pruža se lijep pogled"

Ovdje imaju i vlastitu pekaru iz koje se širi ugodan miris domaćeg hljeba pečenog na starinski način (Mile Mitrović, pekar)

JASENICA

RAZNOVRSNA PONUDA

Memorijalna zona Jasenica, na desetom kilometru asfaltnog puta od Bosanske Krupe ka Sanskom Mostu, sa spomen-obilježjem iz NOB-a, Spomen-muzejom „Podgrmeč u narodnooslobodilačkoj borbi i revoluciji", vrelom rječice Krušnice, Stegarićem na Uni, Suvajskim međugorjem, skijaškim terenima, te umjereno-kontinentalnom klimom sa sunčanim proljećem, ljetom i jeseni, čistim vazduhom i savremeno izgrađenim hotelom „Jasenica", krajolik je podgrmečke pitomosti koji pruža izvanredne uslove za boravak i odmor.

Šume bogate srndaćem, divokozama, fazanima, zečevima a vode Une i Krušnice ribom mladicom, pastrmkom, lipljenom, štukom, predstavljaju poseban doživljaj za lovce i ribolovce. Za ljubitelje „bijeloga sporta" i igara na snijegu, na raspolaganju su dva manja ski-lifta, a u izgradnji je jedan veći koji će biti predat na upotrebu pred početak ovogodišnje zimsko-turističke sezone. To istovremeno znači i novu šansu za korištenje sezone. To istovremeno znači i novu šansu za korištenje kapaciteta hotela „Jasenica" koji je „B" kategorije i raspolaže sa 50 ležajeva u jednokrevetnim i dvokrevetnim sobama.

— Gostima hotela, koji su uglavnom iz Bosanske Krupe, Bosanskog Petrovca i Sanskog Mosta, nudimo i velik izbor domaćih specijaliteta, kiselo mlijeko, pite, razne čorbe, jagnjetinu sa ražnja, te seoske specijalitete na jaseničkinačin, kaže Čedo Kačavenda, ugostiteljski radnik u „Jasenici". Cijena pansionskih usluga u hotelu je 1.270 a polupansiona 913 dinara.

Ž. PAVLOVIĆ

Jasenica — Memorijalna zona Muzeja NOB-a

PREPUNA ŠIBENSKA RIVIJERA

KOLIKO DOMAĆINA, TOLIKO GOSTIJU

ŠIBENIK, 4. avgusta (Tanjug) — Na šibenskoj rivijeri boravi oko 80 hiljada domaćih i stranih gostiju, koliko je i stanovnika šibenske komune. U odnosu na isto razdoblje prošle godine, broj gostiju je veći za oko 70 odsto, i to uglavnom inozemnih, dok je broj domaćih gostiju na razini prošle godine. Stranih gostiju ima oko 55 hiljada a domaćih oko 25 hiljada. Najviše gostiju boravi u Vodicama, Zablaću, Primoštenu, Murteru, Pirovcu i drugim mjestima.

IZ PLAVE BILJEŽNICE

Opatija

Više od 120 godina turističke tradicije smjestilo se na koji kilometar od Rijeke. Opatija je, ako se u ovoj bilješci prekriži onaj niži kvalitet cigareta, nešto čudno. Unutar tog čudnog opet ima nešto što samo sebe objašnjava. Čini to jednako snažno i sigurno kao što se planina Učka nadvila nad Opatijom. Čini mi se da ovdje postoji neka duša satkana od strane arhitekture, vode, kamena i prirodnog zelenila.

Kad se uvučeš u skute stare kraljice Jadrana najljepše možeš da osjetiš opatijske večeri i noći. Ona nije samo hotel „Admiral" sa četiri zvijezde, uz napomenu da domaći gost može slobodno kraj njega da prođe. Za skromne ljude, kojima luksuz nije preokupacija, u Opatiji se može odmarati bez mnogo troška. Dosta je jeftinih restorana kao što je „Učka", gdje se može i popiti i dobro jesti za 500 dinara.

Luksuz je najskuplji u „Admiralu", gdje se ne može ući u hlačama koje su nekad nosili američki seljaci, a mladi širom svijeta prihvatili kao modu.

Opatijska plaža „Slatina" jedna je od najvećih škola stranih jezika na Jadranu. Istina, mogao bi se skupiti kakav sekstet da zapjeva neku našu pjesmu, ali ovdje je uglavnom neka druga, a zbog deviza nama draga pjesma. Ljetna šema Opatije su takođe „diskači", muzičke večeri, pozorišta...

J. DAKIĆ

LJETO NA BARDAČI

U red za tobogan

Kupača sve više

● Od početka sezone bazen na Bardači posjetilo više od deset hiljada kupača

Od početka sezone bazen na Bardači posjetilo je više od deset hiljada kupača. Pored Srpčana najviše gostiju je iz susjedne bosanskogradiške komune, a nisu rijetki ni Banjalučani. S vremena na vrijeme, na proputovanju sa mora ovdje se dva-tri dana zadrže gosti i iz drugih krajeva Jugoslavije i svi se sa puno pohvala izražavaju o bazenu i kompletnoj usluzi. Grupa Novosađana koja je ovdje kampovala nekoliko dana (kampovanje se ne naplaćuje), oduševljena je Bardačom za koju kožu da je najprijatnije iznenađenje i otkriće. Šteta je, kažu, što za Bardaču zna malo ljudi jer bi mnogi sigurno navratili s obzirom na to da je od glavne saobraćajnice Banjaluka — Bosanska Gradiška udaljena nešto više od 20 kilometara.

Evo još nekoliko podataka iz ovogodišnje turističke ponude Bardače. Ulaznica za bazen košta 80 dinara. Bazen se sastoji od tri dijela: za djecu, neplivače i plivače. Uz bazen je jezero bogato ribom, a dnevna dozvola za pecanje košta 250 dinara. Pun pansion u motelu košta 1.400 dinara, a u ovu cijenu uračunata je ulaznica za bazen i dozvola za pecanje. U sastavu motela je i četvorostazna automatska kuglana.

Ovog ljeta turistički poslenici sa Bardače unijeli su i neke novine. Prošlog vikenda izabrana je mis bazena, priređena je nagradna igra za sve kupače, a biće organizovan i turnir u košarci te takmičenje u plivanju.

Ž. Š.

SRPČANI NA MORU

Drvenik najprivlačniji

Većina Srpčana ove godine ljetuje na moru posredstvom novootvorenog turist-biroa u zakupljenom odmaralištu u Drveniku na Makarskoj rivijeri. Do sada je u Drveniku ljetovalo oko 200 radnika i članova njihovih porodica iz ove komune, a u toku avgusta za put u Drvenik prijavilo se još toliko. Pun pansion u sobama takozvane luks kategorije košta 1.650, a u sobama prve kategorije 1.550 dinara. Organizovan je i prevoz posebnim autobusima, a povratna karta, košta 2500 dinara.

Ž. Š.

GLAS Nektar

„PETICA" KAO „ŠESTICA"

Naša nagradna igra „3, 2, 1 — dodatak za godišnji odmor" čeka na vas. Iako danas objavljujemo sedmi kupon, još nije kasno da se uključite i tako sami sebi stvorite mogućnost da sumu koju ste namijenili za godišnji odmor pojačate za tri, dva ili milion starih dinara.

Podsjećamo i na našeg značajnog saradnika u ovom poslu a to je NEKTAR, poznati proizvod Banjalučke pivare. Prošlog mjeseca u Banjalučkoj pivari je proizvedeno i tržištu isporučeno 18 miliona boca piva, što je za 15 odsto više nego lani u istom periodu. Dakle NEKTAR se traži sve više. Međutim, kao i svakom kvalitetnom proizvodu i NEKTARU je bilo tijesno u našim granicama pa je krenuo i na inostrano, izbirljivo tržište. Stigao je čak do Amerike odakle su doprle pohvale i priznanja.

Za učešće u nagradnoj igri potrebno je da sakupite 12 kupona ili džokera i pošaljete ih na adresu: NIGRO „GLAS", AVNOJ-a 93, 78.000 BANJALUKA.

NAGRADE:

● I NAGRADA 3,000.000 starih dinara
● II NAGRADA 2,000.000 starih dinara ● III NAGRADA 1,000.000 starih dinara

Pravo učešća u nagradnoj igri imaju svi čitaoci „Glasa", osim onih koji su zaposleni u NIGRO „Glasu", članova njihove porodice i uže rodbine.

OBAVJEŠTENJE ČITAOCIMA: U Nedjeljnom Glasu došlo je do štamparske greške tako da je ponovo objavljen kupon broj pet. Obavještavamo čitaoce da u ovom ciklusu mogu imati dva kupona broj pet. Dakle, dvije petice jer jedna važi kao šestica.

GLAS Nektar 7

SPORTSKI TELEKS

BUDIMPEŠTA — Na gostovanju u Mađarskoj fudbaleri sarajevskog Željezničara savladali su bivšeg višestrukog prvaka ove zemlje Ferencvaroš sa 2:0 (0:0). Strijelci za Željezničar su bili Bešić i Mihajlović, a za Ferencvaroš Singa.

ROTERDAM — Na međunarodnom turniru u holandskom gradu Roterdamu fudbaleri zapadnonjemačkog prvaka Bajerna iz Minhena pobijedili su reprezentaciju Mađarske sa 4:3 (3:1).

ŠTUTGART — Prvog dana takmičenja za prvenstvo SR Njemačke u atletici, koje se održava u Štutgartu, Kristijan Has je pretrčao 100 metara za 10,20 sekundi, dok je Hajdi Elke istu dužinu prešla za 11,15 sekundi.

Pobjeda protiv Grčke: Sladana Golić

VARNA — U prvom meču prvog kola 23. prvenstva Balkana u košarci za žene, u Varni je reprezentacija Jugoslavije pobijedila nacionalnu selekciju Grčke sa 93:41 (52:25). Koševe za Jugoslaviju su postigle: Šuka 8, Pepeunik 10, Dogo 5, Božinović 5, Hot 10, Golić 10, Dornik 9, Majstorović 7, Pecikoza 13, Dekleva 9, Senović 9.

BUDIMPEŠTA — Jugoslovenski tuniser Igor Flego plasirao se u finale međunarodnog teniskog turnira u mađarskom gradu Deru pošto je u polufinalu savladao Maca iz Italije 6:3, 7:5. U finalu Flego će se sastati sa Italijanom Bertinijem. I u igri parova Flego je sa Mađarom Šikajem takođe dospio u finale u kome će se sastati sa Čehoslovacima Vojtiškom i Fogelom.

LENJINGRAD — Sovjetska atletičarka Olga Vladikina postigla je na državnom prvenstvu SSSR—a u Lenjingradu odličan rezultat u disciplini 400 metara, pretrčavši ovu stazu za 49,96 sekundi, što je najbolje ovogodišnje vrijeme u svijetu. Inače, svjetski rekord u ovoj disciplini drži Čehoslovakinja Jarmila Kratohvilova sa 48,33. Svjetlana Stepanova pretrčala je 400 metara sa preponama u odličnom vremenu od 54,37 sekundi, dok je Marina Žirova 100 metara prešla za 11,07 sekundi, a Ravilija Agledinova 1.500 za 3:59,10 minuta. U konkurenciji muškaraca Vladimir Murajev pretrčao je 100 metara za 10,28 sekundi, a Viktor Zemljanski 800 za 1:44,93 minuta.

ZAGREB — Mladost iz Zagreba i Jug iz Dubrovnika finalisti su vaterpolo-turnira Omladinskog prvenstva Jugoslavije. U borbi za treće mjesto sastaće se Kotor i Partizan iz Beograda.

BUKUREŠT — Teniska reprezentacija Rumunije plasirala se u finale „A" grupe takmičenja za Dejvisov pehar u Evropskoj zoni, pošto je u polufinalu savladala reprezentaciju Egipta sa 3:0.

BANGALORE (Indija) — Teniseri Švedske kvalifikovali su se za polufinale Devis-kupa, pošto su u Bangaloreu kao gosti savladali Indiju sa 3:0.

SIDNEJ — U četvrtfinalu svjetske grupe Devis-kupa u Sidneju teniseri Paragvaja vode protiv reprezentacije Australije sa 2:1.

BERN — U finalu međunarodnog fudbalskog turnira u Bernu ekipa brazilskog Botafoga savladala je prvoligaša SR Njemačke Borusiju iz Menhengladbaha sa 5:0. U borbi za treće mjesto domaći tim grada Bern) savladao je ženevsko Serveta 3:2. Konačan plasman: Botafogo, Borusija, Jang bojs, Servet.

PARIZ — U 3. kolu takmičenja za prvenstvo Francuske u fudbalu protivnik splitskog Hajduka u Kupu UEFA igrao je sa ekipom Nanta na svom terenu. Vodeći Pari Sen Žermen, kao gost odnio je Lavalu bod igrajući 2:2, dok je drugoplasirani Bordo savladao je 1:0 Nansija.

SVEČANA SJEDNICA KONFERENCIJE FUDBALSKOG KLUBA „SLOBODA" IZ BOSANSKOG NOVOG

CRVENE NITI

● *Za sedam i pol decenija, i pored raznih nasrtaja iz buržoaskog vremena, Sloboda je ostala Sloboda — klub svijetle tradicije* ● *Najveći uspjeh-plasman u Drugu saveznu ligu*

BOSANSKI NOVI — U minulih 75 godina FSK „Sloboda" je imala uspona i padova, ponirali su i dizali se novljanski „crveni", nikad se ne odmičući od svoga slobodarskog imena i crvenih dresova, premda je prije rata od strane buržoaskih krugova bilo i te kako dosta nasrtaja i pritiskaa na ovaj klub, čiji je cilj bio da se po svaku cijenu promijeni ime i boja dresova. Međutim, za sedam i po decenija Sloboda je ostala Sloboda, a njeni igrači su, od Hasana Dankića, pa do današnje generacije, igrali u crvenim dresovima.

Evocirajući uspomene na rađanje najstarijeg bosanskohercegovačkog fudbalskog kluba Hasan Dankić, legenda bosanskonovskog sporta, jedini živi svjedok osnivačke skupštine FK Sloboda daleke 1910. godine, kaže:

— Bila su to vremena koja će vječno nositi svoj pečat, pečat mladosti, zanosa i poleta, još više pečat zajedništva i bratskih osjećanja prema svim našim narodima i narodnostima koja je svaki igrač Slobode duboko u srcu nosio. Nikada niko u Slobodi nije pitao ko je kakve vjere, kako mu je ime i odakle je. Zbližila nas je i u jednu bratsku porodicu okupila crvena boja i ime Sloboda.

Nijo Hasan Dankić, zbog narušenog zdravlja i pogolemog tereta godina koje nosio na plećima mogao da prisustvuje Slobodinom slavlju, njenom 75. rođendanu, ali neka ostanu zapisane ove njegove riječi:

— Sloboda, to je moj život. Život protkan radošću i zanosom, i onda kada nas je Sloboda obasjala, ali i onda kada je okupator nagazio naše mede, naš obraz i poštenje. I u tim teškim iskušenjima meni, a i mojim drugovima, Sloboda je bila zvijezda vodilja.

Baš ove riječi Hasana Dankića u prigodnom govoru na svečanoj sjednici Konferencije Kluba izgovorio je i Tahsin Mulabdić, predsjednik Predsjedništva FK „Sloboda", ističući pri tom da je Sloboda uvijek bila centar okupljanja mladih sa naprednim slobodarskim idejama, spominjući i niz revolucionara koji su nosili i dres ovog kluba, kao što su bili narodi heroj Nina Maraković te pokojni Ahmet Šehović Šeho, zatim Hajro Kapetanović, Hamdija Omanović, Mustafa Ahmetović i drugi.

— Najveći uspjeh u svojoj povijesti Sloboda je ostvarila 1972. godine kada je igrala kvalifikacija za ulazak u Drugu ligu. Novljani su u svom pohodu i uspjeli, i jednu sezonu se zadržati u drugoligaškoj konkurenciji. Spomenuo bih još u ovim svečanim trenucima da su boje kluba branili i tako istaknuti fudbaleri koji su oblačili i dres sa nacionalnim grbom, poput nedavno preminulog Bože Kačavende.

Po završetku svečane sjednice Konferencije delegacija Slobode položila je vijenac i cvijeće na spomenik mapci partizanskog na Jablanici, a omladinac Ozren Gačeša, igrač Slobode, pročitao je pozdravna pisma Predsjedništvu CK SKJ i Predsjedništvu SFRJ.

Stevan RISOVIĆ
Ferhat KORAJAC

SLAVLJENIK: trener Cerić, Dragišić, Mehić, Hotić, Pobor, Žujić, Alagić, trener Osmanović (stoje), Indžić, Bašić, Elezović, Džafebegović, Čizmić, Vuleta (čuče) — fudbaleri Slobode iz Bosanskog Novog

GOSTI: Radović, Rojević, Čaplijić, Vermezović, Omerović, Radanović (stoje), Živković, Stevanović, Mance, Varga, Smajlić (čuče) — fudbaleri beogradskog Partizana.

SKOK: Odbrambeni igrač Partizana Rojević često je polazio u napad i visokim skokovima ugrožavao gol Slobode i dosta doprinio pobjedi od 5:0.

PRODOR: Nedjeljko Toplić, pojačanje Rudara, odlično je igrao protiv Bačke iako je u igri bio samo 45 minuta. Ovo je njegov pogodak i konačan rezultat Rudar-Bačka 4:1.
Snimio: Vlado MIRKOVIĆ

SLOBODA (BN) — PARTIZAN 0:5 (0:2)

Strijelci: Mance, Živković, Đukić 3, sudija: Klikić (Banjaluka), gledalaca: 5000.

SLOBODA: Alagić, Čizmić, Mehić, Žujić, Elezović, Indžić, Bašić, Pobor, Džafebegović, Hotić, Vuleta (još su igrali: Dragišić, Hasić, Kalender, Poljak, Egić, Rasavac, Kučuković).

PARTIZAN: Omerović, Radović, Rojević, Vermezović, Čaplijić, Radanović, Smajlić, Živković, Mance, Varga, Stevanović (još su igrali: Belojević, Nikodijević, Kolb, Vučićević, Djelmaš, Župić, Đukić, Bajrović).

BAČKA — RUDAR 1:4 (0:1)

Strijelci: Čučuz za Bačku, a Grabo 2, Bekvalac i Topić za Rudar, sudija: Safić (Bosanski Novi), gledalaca: 5000.

BAČKA: Bešević, Karpov, Ostojić, Čučuz, Pisarić, Dražić, Zirojević, Dejanović, Čmiljanović, Tešić, Novaković (još su igrali: Malešević, Soldo, Kovačević, Oklobdžija)

RUDAR: Radić, Turuntaš, Mršić, Bihorac, Bekvalac, Crnalić, Kušljugić, Sadiković, Vinko Samardžija, Ostojić, Grabo (još su igrali: Vito Samardžija, Topić, Bejrović, Parhamov, Stakić).

U BOSANSKOM NOVOM MINULE SUBOTE

Istorija za ponos

(Idu dani i godine, Slobodina istorija se piše, događaji i ljudi pamte)

Kada je bila 1910. godina! Danas je 1985. Već 75 ljeta živi i traje Fudbalski klub Sloboda iz Bosanskog Novog, najstariji sportski kolektiv u Bosni i Hercegovini.

U prigodnoj brošuri izdatoj povodom jubileja piše:

— Uz Hasana Dankića, koji je ovdašnja fudbalska legenda i čovjek dostojan poštovanja koje mu se ukazuje na svakom koraku, kao osnivači Sportskog rogoznetnog kluba Sloboda spominju se još i Franjo Majstorović Fiko, Hruste Kapetanović, Husein Cerić, Ivica i Slavko Malivuk, Rade Pribićević, Milan Pribićević Pribac i drugi...

GODINE KOJE SE PAMTE

Idu dani i godine, Slobodina istorija se piše. Prvi svjetski rat. Potom dani kada je klub bio i sportsko društvo i partijska ćelija. Drugi svjetski rat, progrmio i uništenja.

Crvena Sloboda zastava stalno se vije.

Ko su bili mladići koji su voljeli loptu i život, govore sudbonosni dani 1941. godine.

Mustafa Ahmetović Tana poginuo kao major JNA i komandant brigade 1945. godine u Krajini kod Velike Kladuše;

Kazimir Čurak poginuo 1942. godine u napadu na Budimlić-Japru;

Adil Alagića poginuo 1944. godine na Romaniji;

Stevo Radulović i Slavko Bakuš bivaju uhvaćeni od ustaša u Dobrijinu i strijeljani 30. jula 1941. godine;

Kasnije ustaše strijeljaju Hilmiju Dedića Cikotu, Ibrahima Ibrahimagića Copu, Žarka Savića, Šukriju Šehovića, Arndolda Bergera, te Milevu Bašić — Dragišić, Danicu Mačkić Kantar, Helenu Meč i Jovanku Pribićević (takođe sportistkinje Slobode). Hapse Ibrahima Valentića Bakljadu, Muju Zelića.

Sloboda ih pamti i bilježi njihova imena spomenpločom.

Kao borci narodnooslobodilačkog rata po oslobođenju kući se vračaju Salih i Hamdija Ahmetović, Agan Avdagić, Hasan Dozić Balak, Izet Pašagić, Fadil Cerić Zajc, Vejsil Suko, Šefik Alić Šidin, Fedo Causević, Stojan Čavić i drugi.

Sloboda je domovini dala pet nosilaca „Partizanske spomenice 1941".

Među njima posebno mjesto pripada narodnom heroju i partizanskom komandantu Nini Maraković iz Hrvatske Kostajnice.

Tako piše istorija.

SPORTSKI PRAZNIK

Bosanski Novi, 3. avgusta, godina ova.

Kolone automobila iz mnogih krajiških mjesta. Stižu Sanjani, Cazinjani, Prijedorčani, Banjalučani, Dubičančci... Bosanski Novi u svečanom ruhu, transparenti dobrodošlice.

Susreću se stari drugovi, nekadašnji ljuti rivali na sportskom polju, poljupci, stisak ruke, zdravo druže, kako si... Okupljanje u Grofovoj kafani, hotelu „Una", restoranu „Ada", svi na kraju zajedno poslije podne na stadionu „Mlakve". Umjesto turnira revija fudbala — u prvoj utakmici Rudar iz Ljubije — Bačka iz Bačke Palanke u drugoj Sloboda - Partizan.

Navijači Partizana stvorili su atmosferu. Brojni automobili zaputili su se ka Bosanskoj Otoci. Partizanovci su stigli na aerodrom u Bihaću, odatle autobusom za Bosanski Novi. Od Bosanske Otoke pratio ih je šareni karavan. Zastave „crnobijele", trube, čegrtaljke, Slobodina ljubljeđa, pravi sportski karneval.

Na stadion se sleglo više od pet hiljada ljudi.

Ovdašnji sportski radnik, kuglaš i fudbalski poslenik Ibro Šafić, koji će poslije na utakmici Rudar — Bačka obavljati i ulogu sudije, kaže nam:

— Zbog Partizana je samo u Otoci prodano tri stotine ulaznica. Tamo su svi partizanovci.

Kad su Beograđani došli na stadion, tek tada je nastala fešta. Uz himnu „Volim Partizan" pjevao je cijeli stadion.

Mali Herdin Rekanović, Partizanovo kumče, slikao se s Manceom, a onda na smjenu: Šoškić sa grupom navijača, Bjeković, Vukotić, Čaplijć, pa grupni snimak za uspomenu. Skijoci su aparati na sve strane. Fotosi za porodične albume.

Prije nego što će susret između Slobode i Partizana početi, skočili su iz aviona padobranci. Njih trojica izvodili su bravure, a uz grmljavinu pljesak Biščanin Zuhdija Smajić doskočio je na sami centar.

Obje utakmice, Rudar—Bačka 4:1 i Sloboda — Partizan 0:5, tek da se zabilježe za dokumentaciju.

U Bosanskom Novom u subotu, 3. avgusta, a sve će se to nastaviti i u nedjelju, bio je sportski praznik.

Zbog Slobodinih 75 godina.

Tomo MARIĆ

IZLOŽBA

U salonu hotela Una juče je otvorena izložba fotografija i drugih dokumenata koji svjedoče o minuloj prošlosti najstarijeg bosanskohercegovačkog kolektiva. Izložbu su pripremili aktivisti kluba u saradnji sa Zavičajnim muzejom.

PLAKETA FSJ

Povodom 75-godišnjice postojanja FK „Sloboda" je dobio Zlatnu plaketu Fudbalskog saveza Jugoslavije, koju je na svečanoj sjednici Konferencije predsjedniku Kluba Tahsinu Mulabdiću uručio Branko Pejović, sekretar FSJ.

PRIZNANJA

Na svečanoj sjednici Konferencije FK „Sloboda" uručena su i najviša klupska priznanja zaslužnim sportskim radnicima i igračima. Zlatne plakete su uručene: Drašku Popoviću, Hajri Kapetanoviću, Radi Filipoviću, Fadilu Ceriću - Zajcu, Šalihu Mulabdiću i Hasanu Dankiću. Dobitnici srebrnih ploketa su: Bekir Cerić, Hamdija Ahmetanović, Slobodan Mikić, Vejsil Šuko i Sako Ahmetanović, dok su bronzane plakete dobili: Ahmet Rakanović, Ale Dautović, Milorad Indžić, Svetan Milješić i Osman Osmanović.

SJEDNICA KONFERENCIJE UDRUŽENJA KLUBOVA REGIONALNE FUDBALSKE LIGE

NIŠTA OD PROŠIRENJA

FUDBAL

● *Regionalna liga i dalje će imati 14 članova* ● *Lakrdija prilikom glasanja za ili protiv proširenja* ● *Prvenstvo počinje 25. avgusta* ● *Rodoljub Petković predsjednik Predsjedništva Udruženja*

LAKTAŠI - Osim uobičajenih odluka neophodnih da se donesu pred svaki početak novog prvenstvenog ciklusa na četiri sata dugom sastanku Konferencije Udruženja klubova Regionalne lige BiH, grupa „Zapad" zaključeno je i ono najbitnije - Liga se neće proširiti. A šta je ta četverosatna rasprava pokazao? U dvije sale hotela „San" u Laktašima neutralnom posjetiocu, ako je takvih uopšte bilo, od prvog momenta postalo je jasno u kakav se dubok ponor uvalio" naš fudbal, pogotovo ovaj bosanskokrajiški!

Jedna od brojnih tačaka dnevnog reda pobudivala je najviše pažnje da li ne proširiti Ligu ali se, nažalost, baš tada vidjela i sva nemoć fudbalske organizacije. Inicijativa Fudbalskog saveza Bosne i Hercegovine da se četiri grupe regionalnih republičkih liga proširе za po dva nova člana, samo u ovoj „zapadnoj" nije naišla na plodno tlo. Za proširenje su glasali delegati sedam klubova, četiri su bila protiv, a predstavnik Međuopštinskog fudbalskog saveza Bihaća te Bratstva iz Bosanske Krupe i Mladosti iz Vrnograča, nezadovoljni odlukom da se glasanju uopšte pristupi, nisu željeli da se izjašnjavaju. Tako će se u novom prvenstvu, kao i u prethodnoj takmičarskoj sezoni, boriti 14 klubova. Treba istaći da Konferenciji nisu prisustvovali delegati novih članova Regionalne lige, Grahova i Sloboda iz Bosanskog Novog.

Od dva prijedloga za početak takmičenja u sezoni 1985/86. godine predstavnici klubova su odredili da se prvo kolo odigra 25. avgusta. Izvučeni su i takmičarski brojevi klubova: **1. Vrbas, 2. Laktaši, 3. BSK, 4. Bratstvo, 5. Borek. 6. Podgrmeč, 7. Ljubić, 8. Borac (Titov Drvar), 9. Mladost, 10. Grahovo, 11. Sloboda (BN), 12. Željezničar, 13. Prijedor, 14. Borac (Bosanska Dubica).**

Prema tome, u prvom kolu 25. avgusta se sastaju: JAJCE: Vrbas - Borac (BD), LAKTAŠI: Laktaši - Prijedor, BANJALUKA: BSK - Željezničar, BOSANSKA KRUPA: Bratstvo - Sloboda (BN), PRIJEDOR: Borek - Grahovo, SANSKI MOST: Podgrmeč - Mladost, PRNJAVOR: Ljubić - Borac (Titov Drvar).

Za novog predsjedavajućeg Predsjedništva Udruženja klubova RFL BiH, grupa „Zapad" izabran je **Rodoljub Petković** delegat BSK-a iz Banjaluke. Umjesto **Mile Grujić**, člana Predsjedništva, i predsjedavajućeg udruženja inače delegata Elektrobosne, novog člana Republičke lige BiH, novog člana Predsjedništva će dati Sloboda iz Bosanskog Novog.

M. JOKSIMOVIĆ

KRITERIJUMI !?

- Nemamo ništa protiv izbora novog predsjedavajućeg Predsjedništva Udruženja klubova regionalne lige - istakao je Mićo Radošević, predstavnik Međuopštinskog fudbalskog saveza Bihaća. Nije fer i pošteno prema Bratstvu iz Bosanske Krupe da njegov predstavnik ne bude i predsjednik. Jer Bratstvo je prije dvije godine borilo u kvalifikacijama na Republičku ligu, a ove je bilo u samom vrhu prvenstvene tabele. Ako MFS i Bihać nije sposo ban ovog godine da prihvati preseljenje organa lige onda je barem pošteno da predsjedavajući bude sa ovog područja a to je ponavljam stav Predstavništva MFS Bihać!?

SUDIJE UCJENJUJU!

- Prošle godine lista sudija za Regionalnu ligu je na zahtjev klubova „srezana" na 21 člana - **diskutovao je Slavo Došen, predstavnik Saveza fudbalskih sudija MFS Banjaluka.** Naša ovogodišnja lista od 28 sudija mora da ostane ovakva. Jer, u protivnom mi nečemo suditi. Prihvatamo da poštujemo sugestije klubova, da ih se pridržavamo ukoliko smo u mogućnosti, ali da nam oni određuju ko će suditi to baš ne. Odluku za ili protiv kontrolora suđenja moramo da prolongiramo do 10. avgusta kada će u Beogradu o ovome raspravljati Predsjedništvo Fudbalskog saveza Jugoslavije.

NAKON ODLASKA GOMBOVIĆA

HOŠIĆ TRENER OMARSKE

OMARSKA - Idriz Hošić, nekadašnji fudbalski internacionalac nakon dvije godine odsustva sa fudbalskih terena preuzeo je ekipu Omarske: Poslije odlaska Ante Gombovića, Omarska je ostala bez trenera i njegovo mjesto zauzeo je svojevremeno veoma uspješni trener Prijedora.

IZ FUDBALSKOG KLUBA „SLOBODA" IZ MRKONJIĆ—GRADA

Pripreme uz stare nevolje

Fudbaleri Slobode iz Mrkonjić-Grada su počeli pripreme za narednu sezonu, ali finansijske nevolje, koje klub pritišću naročito od aprila ove godine, još uvijek su prisutne. U jeku minule sezone zbog istih nevolja klub umalo da nije prekinuo takmičenje. Predsjedništvo Kluba nosilo se mišlju da podnese kolektivu ostavku. Do svega toga, ipak, nije došlo. Nekako se smogło snage i klub je za tanku nit ostao u međuopštinskom rangu. Na nekoliko sastanaka sa predstavnicima društveno-političkih struktura prednstavnici kluba su tražili mogućnost saniranja nastale situacije, te pomoć od SIZ-a za fizičku kulturu oko regulisanja troškova putovanja i ishrane fudbalera. Stari dugovi (nešto više od 1.000.000 novih dinara) moraju se izmiriti prije novih zaduženja kako klub ne bi došao u još gore stanje ako se želi da ovaj sport egzistira.

Na pru prozivku trenerima Mehmedu Dediću i Milošu Conjiću javili su se svi fudbaleri koji su u prošlog godini oblačili dres prvog tima. Kako za sada stvari stoje, Mrkonjićani bi u ovoj sezoni bili, što se fonda igrača tiče, jači. Jer, Nikola Milašinović izgleda ne odlazi u jajačku Elektrobosunu, a u klubu su se vratili Šimo Šormaz i Vojin Tolomir. Računa se i na polmana Duru Vasića, čiji kvaliteti nisu za potcjenjivanje. Slobodni fudbaleri, iako tek sa nekoliko dana pripreme, odigrali su prijateljsku utakmicu sa visočkom Bosnom. Istina, izgubili su susret sa 1:3, ali zadovoljili su i gledaoce i rukovodstvo Kluba.

L. STUPAR

KONFERENCIJA OFS BOSANSKA GRADIŠKA

Jedinstvo uključeno u takmičenje

BOSANSKA GRADIŠKA - Konferencija OFS ocijenila je da je u proteklim godinu dana fudbalski sport na području ove opštine u velikom zamahu, pogotovo u organizaciji samog takmičenja, gdje su najveći napori učinjeni u stvaranju što boljih uslova za takmičenje. Novoosnovani Fudbalski klub Jedinstvo iz Gornje Doline je uključen u redovno takmičenje I Lige mjesnih zajednica, a prvenstvo u obje grupe Opštinske lige počinje 27. avgusta. Donesena je odluka da četiri para Opštinske lige igraju subotom, kao i kompletna Liga mjesnih zajednica. Preostala tri para Opštinske lige igrati nedjeljom popodne, pa će biti potrebna pomoć sudijske organizacije sa područja drugih opština zbog nedovoljnog broja sudija u matičnoj opštinskoj organizaciji. U prvom kolu Opštinske lige sastaju se: Omladinac - Mačkovac, Torpedo - Bosna, Vrbaška - 13. skojevski, Biseri - Prosara, Napredak - Mašinski servis, Bratstvo - Plantaže Kalemi i Zadrugar - Sloboda. U Ligi mjesnih zajednica u prvom kolu igraju: Polet - Borac (C), Mladost - Laminci, Borac (M) - Jedinstvo, Romanovci - Grand-šampion. Ekipa Plantaža iz Jurkovice je u prvom kolu slobodna. Ujedno izvučeni su i parovi 1. kola Jugo-kupa, u kome nastupaju i klubovi Grupne lige, a sastaju se: Omladinac - Mačkovac, Torpedo - Bosna, Vrbaška - 13. skojevski, Biseri - Prosara, Napredak - Mašinski servis, Bratstvo - Plantaže Kalemi i Zadrugar - Sloboda. U Ligi mjesnih zajednica u prvom kolu igraju: Polet - Borac (C), Mladost - Laminci, Borac (M) - Jedinstvo, Romanovci - Grand-šampion. Ekipa Plantaža iz Jurkovice je u prvom kolu slobodna. Ujedno izvučeni su i parovi 1. kola Jugo-kupa, u kome nastupaju i klubovi Grupne lige, a sastaju se: Potkozarje (D) - Zadrugar, Plantaže - Mladost, Vrbaška - Veterani, Ratar - Napredak, 13. skojevki - Biseri, Vihor - Omladinac, Bratstvo (0) - Bosna - Torpedo - Sloboda, Borac (M) - Prosara, Grand-šampion - Romanovci, Mačkovac - Mašinski servis, Laminci - Polet, Plantaže Kalemi - Dubrave, Bratstvo (K) - Jedinstvo, Slobodan Borac iz Čimirota.

D.S.

SA PRIPREMA BOSANSKODUBIČKOG „BORCA"

Uglavnom stare snage

BOSANSKA DUBICA - Pripreme Borca za prvenstvene nastupe u Regionalnoj ligi počele su sa izvjesnim zakašnjenjem, ali se već radi punom parom i istrčavaju podugačke dionice. Na okupu su, uglavnom, fudbaleri koji su iznijeli teret u minulom prvenstvu mada se najvjerovatnije neće moći računati na prodornog M. Čehaića i pouzdanog beka Ladarevića koji osjećaju posljedice povreda. U Borac se vratio bivši igrač Grahovac, a pristupili su Hajdarević iz opštinskog igača „Krajina" i Adžić iz Aginaca. U prvotimce su promovisani dojučerašnji juniori, talentovani Dračina, Borojević i Topić, pa semože očekivatijača konkurencija. Pitanje je, međutim, koliko su prinove sposobne da odmah ponesu teret prvenstvenih okršaja, pa postoji sasvim opravdani bojazan da će tim biti slabiji nego godinu dana ranije, posebno što se neki iskusniji igrači dvoume da i da nastave ili se povuku.

S.A.

U LJUBIĆU PLANIRAJU

Turnir u septembru?

PRNJAVOR - Pošto nisu uspjeli u namjeri da obezbijede bar jednog prvoligaša, u fudbalskom klubu Ljubić su bili prisiljeni da odgode turnir koji je bio planiran prošlog, prvog avgustovskog, vikenda. Međutim, to ne znači da Prnjavor ne bi mogao da do kraja godine bude domaćin i organizator jednog velikog fudbalskog skupa na kome bi nastupao bar jedan član najelitnijeg fudbalskog takmičenja u našoj zemlji.

Pauza koja će uslijediti tokom idućeg mjeseca u Prvoj saveznoj fudbalskoj ligi zbog prprema reprezentacije za utakmicu protiv DR Njemačke i Francuske, prema nekim zamislima, trebala bi da se iskoristi za dovođenje jednog ili dva prvoligaša, kako bi se turnir održao. Ut ljubiću vjeruju da ne bi imali smetnju oko odgađanja svog prvenstvenog susreta, a željeli bi da na turniru učestvuju i prošlogodišnji pobjednik, drugoligaš Borac.

B.R.

MEMORIJAL IBRAHIMA KOVAČA

KOZARA I VETERANI

BOSANSKA GRADIŠKA - Na trećem memorijalnom turniru Ibrahima Kovača u prvoj utakmici sastale su se ekipe veterana i Vihora iz Rovinja novog člana Grupne lige. Poslije 90 minuta rezultat je bio neriješen 0:0. Nakon izvođenja jedanaesterca Veterani, koji su inače tokom utakmice bili bolji zabilježili su pobjedu od 5:1. U drugoj utakmici ekipa Kozare nije imala većih problema protiv Dubrava i pobijedila je glatko sa 5:0. Tako će se u borbi za treće mjesto sastati Vihor i Dubrave, dok će pobjednika turnira odlučiti utakmica između Veterana i Kozare.

D.S.

PRIJATELJSKA UTAKMICA

BSK — LJUBIĆ 5:0 (2:0)

STRIJELCI: V. Malbašić 2, Ališić, Barašin i Beharić; sudija: Pšorn (Banjaluka); stadion BSK-a na Čairama, gledalaca: 50.

BSK: Čatlak (Djelobrk), S. Malbašić, Stojnić, Marković (Isić), Novaković, Ališić, Barašin (Radošević), Knežević, Sojtarić, Beharić, V. Malbašić.

LJUBIĆ: Ćarić, Mehica, Cvijanović, Jeftić, Segić, Halilović, Hamzić, Janković, Mehić, Jašarević, Mišić.

BANJALUKA: U prijateljskom odmjeravanju snaga dvaju regionalaca BSK je u svemu nadvisio goste iz Prnjavora i zabilježio visoku i zasluženu pobjedu od 5:0. Sudija Pšorn je u 68. minutu, zbog međusobnog koškanja pokazao crvene kartone Radoševiću i Mehici. U redovima BSK-a istakli su se braća Malbašić i Novajlija Kemal Beharić.

M.M.

ŠAHOVSKI ZADATAK

Broj 912
Priprema: Nikola LAKIĆ, šahovski majstor

Bijeli: Ke1, De4, Ta1, Th1, Lc1, Lc4, Se5, pješaci a2, b2, c3, d4, f2, g2, h5 (14)

Crni: Kg8, Dd8, Ta8, Tf8, Lc8, Sd6, Lg7, pješaci a7, b7, c6, e7, f7, g6, h7 (14)

BIJELI VUČE I DOBIJA!

Veoma efektan napad proveo je bijeli u poziciji na dijagramu, savladavši protivnika nakon niz poteza (Biljonov Kudrjašov, Moskva, 1963).

Rješenje prošlog zadatka: 1.Tg7 crni je predao, jer nije u mogućnosti da uspješno parira matne prijetnje.

NAKUPCI PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI

AKCIJA „GLASA“:

Kako obezbijediti kvalitetnije snabdijevanje grada voćem i povrćem (1)

„Glas“ na licu mjesta — novinari za tezgom na gradskoj tržnici

● U akciju inspektora i milicionera, koja je pripremljena s ciljem da se s gradske tržnice uklone nakupci, uključili smo se samoinicijativno tako što smo i mi u petak ujutro bili — nakupci ● Paprike se naveliko kupuju po četrdeset do pedeset dinara a prodavane su po 100 dok novinari - nakupci nisu, ponudivši ih po 60 dinara, oborili cijenu

Banjalučki inspektori, uz pomoć milicije, čine ogroman napor da gradsku tržnicu očiste od nakupaca i prekupaca. Prošlog vikenda oduzete su tone i tone svježeg voća vrijednog nekoliko miliona dinara, sudiji za prekršaje podnijeto je dvadesetak prijava, stotinjak tezgi na zelenoj pijaci ostalo je prazno. Kakav je efekat svega toga?

Ova akcija, koja u svakom slučaju, zaslužuje svaku podršku mač je sa dvije, i te kako britke, oštrice. Jedna bi trebalo da u korijenu sasječe one koji na znoju i žuljevima zemljoradnika obrću i zgrću grdne milione, a druga je nažalost, opasno zaprijetila da grad prepusti u ruke nekolicini snabdjevača, koji, koristeći se ekonomskom zakonitošću ponude i potražnje, diktiraju visoke cijene i tako preopterete ionako okrnjeni kućni budžet. Jer, zna se da su najveća izdvajanja za hranu, a po sadašnjim cijenama na pijaci za puno para ne baš mnogo bogat zembilj se nosi kući.

Očekivalo se da će udruženi rad iskoristiti priliku koja se ukazala odstranjivanjem nakupaca i preuzeti prazne tezge. Bila je to iluzija. Ispekcija je ispraznila tezge, pa su nekoliko dana zjapile prazne. I naravno, postavilo se, samo od sebe, pitanje — ko će sada, kvaltetno i po razumnim cijenama, snabdjevati grad voćem i povrćem? Da li će se na kraju ove akcije ispostaviti da su nakupci nužno zlo bez kojeg se ne može?

Da li je zelena pijaca na lijevoj obali zapuštene Crkvene, preskupa; može li se na njoj prodavati jeftinije i zaraditi: koliko su istinite priče da nakupci zgrću i obrću milione; da li su ti ljudi, koji su na stalnom udaru zakona, inspekcija i milicije, organizovani kako i na koji način im se može stati na put; da li se možda i udruženi rad na tržnici ponaša u stilu nakupaca i još bezbroj pitanja bili su prisutni kada se u našoj redakciji rodila ideja da grupa novinara, po službenoj dužnosti, budu nakupci.

Plan je napravljen u dogovoru sa jednim nakupcem, koji nam je želio pomoći, ali pod uslovom da se ne sazna njegovo ime i prezime. Želio je kaže-da nas uvjeri da se bez njih ne može, ali da sa njima niko neće ozbiljno da razgovara.

Dođite oko ponoći

To su njegove želje, u koje ni tada, a pogotovo sada, ne vjerujemo. Jer, ono što smo doživjeli i vidjeli, jasno govori da su oni prisutni samo zato što je previše javašluka u snabdijevanju grada. Ipak, da pođemo redom.

Njegov prvi savjet: dođite oko ponoći ispod Kastela i čekajte do zore. Tada se na tom prostoru obrću stotine starih miliona. Sa izlaskom sunca, prestaje i taj najunosniji nakupački biznis. Nakupačka uvertira.

Desetak minuta poslije pola noći i mi smo stigli na najveću berzu u gradu — parking ispod Kastela. Četiri velike hladnjače sa titogradskom registraciju, pune paprika, na parkiralištu krčme robu. Kupci — TAM dvotonci iz okoline Banjaluke. Najviše ih je sa registarskom oznakom JC. Kupuje se na tone. Pokušavamo da kupimo četiri, pet vreća paprike, ali ne ide. Niko na nas ne obraća pažnje — sitni kupci, a i sumnjivi. Prvi put se pojavili. Ni maske nam ne pomažu — šarene, upadljive, košulje, tamne naočale platneni, šeširi koji su za more, izlizane farmerke. Čak nas i grubo guraju u stranu. Odustajemo od kupovine, ali ne i akcije. Doći ćemo pred zoru, kada bude veća ponuda, a manje kupaca na veliko.

Drugi savjet: pazi kad kupuješ od švercera iz Lijevče polja, prevariće te dok trepneš okom. I tako bi — kupismo u četiri ujutro holandez paradajz po pedeset dinara kilogram. Bez vage - uz tvrdnju da je u njemu deset kilograma a nije bilo ni šest. Na susjednom kamionu prodavana je velika gajba od 25 kilograma po 1.200 dinara. Paprike smo lako kupili . Prodade nam ih, po pedeset dinara kilogram, auto-prevoznik M. Salamić iz Kosjerova.

— Zar ti se isplati da ih krčmiš tako jeftino. Zar ti nije bolje da staneš pod „lastu“ i prodaješ po osamdeset dinara kilogram?

Gleda nas čovjek, čudu ne može da se načudi.

— Pitam li ja vas šta? Kupi ako hoćeš i idi kud volja. Treći sam ja kamion već iskrčmio, a otkud ti znaš pošto sam ih kupio od seljaka. Odavde odoh po četvrti pa ću s njim u Šiprage, na zbor i tamo ću zaraditi više nego što ti i sanjaš. Idemo dalje.

Trguje se nevjerovatnom brzinom. Kamion JC 240-16. TAM dvotonac napunjen do vrha. Kupac pred svima ne trepnu već izbroja 47 hiljada dinara. Ode u nepoznatom pravcu. Ovde niko nikoga ne pita ništa. Samo se čuje: koliko? Hladnjača, a bilo ih je četiri, nema. Na njihovom mjestu kamion sa prikolicom pun paprika. Registracija TG—507-71. Stiže i drugi kamion iz Titograda sa prikolicom punom paprika. Vidi se da je ekipa uigrana. „Šef“ nam prilazi.

Navratite kasnije

— Ej, momak, evo paprika. Dobra roba, da zaradiš koliko hoćeš. Po šezdeset dinara ću ti dati. Vidim da si novi, ali okretan si. Uzmi za dva tri miliona, da se zakućiš, da počneš. Ako treba pomoći ćemo.

Imasmo stari milion. Htio bih malo paprika, malo paradajza, malo grožđa, bresaka... Sutra ću više kupiti.

— Nema problema oko količine. Daćemo ti koliko treba. Kad prodaš, malo zaradiš, doleti pa vreću dvije na leđa i nosi na tezgu. Samo tezgu čuvaj. Ako je izgubiš, nema posla.

— Tvoj komšija daje kilogram po pedeset dinara uzeo bih od njega.

— Hej, komšija čuvaj mi ove mladiće. Sa njima će se lako ubuduće raditi. Ovaki nam na pijaci trebaju, a ne penzioneri.

Kupismo paprike. Sat pokazuje da je četiri i 35 minuta. Dogovorili smo se — Mehmed Medo Dizdar, mladi kolega, kojeg još uvijek ne poznaju kao novinara, za tezgu će, Anton Kasipović je dobio zaduženje da mu se nađe pri ruci kad god to zatreba, a Ratko Marić je veza između veletrgovine (čitaj kamion na parkiralištu ispod Kastela) i maloprodaje - naše tezge. Ali, ne lezi vraže. Nema prazne tezge. Na njima prazne gajbe i vreće. da ne bi jednog starijeg prodavača, koji nam je ustupio svoje mjesto na kraju tržnice, ostali bismo bez tezge. I cijenu smo odredili — 60 dinara po kilogramu, dvadeset odsto da zaradimo.

Pijaca počinje da živi svoj uobičajeni život. Da kaže da na njima nema pravih poljoprivrednika grdno se vara. Dolaze oni između četiri i pet sati. Jedan čiča donio sepet krušaka. Đuture kaže — 1.200 dinara. Nakupci se posvađaše, ne zna se tačno ko je prvi došao. Čiča tvrdi da ima pedeset kilograma. I brzo se nakupci dogovoriše. Čičine kruške se preseliše za tezgu na kojoj radi jedna podebela žena, a otkupio ih je postariji šeširdžija.

— Vidiš ti njega. Ne valja, pa ne valja. Iz očiju bi ti oteo. Šest ljudi ovdje za njega radi i za sve je nabavio potvrdu da su poljoprivrednici. A vjerujem da neki nisu ni vidjeli selo odakle im je on donio potvrdu da su seljaci koji se bave poljoprivredom-komentariše naš komšo.

Na pijaci se zna ko šta radi. Ko nabavlja, ko prodaje, ko prevozi. I tu nema dileme. Tačno se zna koliko ko i zarađuje. Taj dio posla počinje oko šest sati. Tada pijaca prima prve mušterije. I dočekasmo na miru početak rada. Krupnim brojkama na papiru napisasmo da su paprike i paradajz po 60 dinara kilogram. I dođe prva mušterija i sefta za nas — u petak, kada je na pijaci pazarni dan prodali smo prvi kilogram paprika. Za naše cijene se brzo saznalo. Paprike se nude od 80 do 120 dinara, paradajz po 60 dinara kao i mi, ali oni su bolje kupili.

Oko naše tezge okupili se nakupci. Oni glavni. Gledaju cijene, mjerkaju nas. Treći savjet glasi: čuvajte se da vam organizovani nakupci ne pobacaju robu, pazite se i do tuče može doći. Varnica samo što nije sijevnula. Svi smo oko tezge. Stanje napetočekamo njihovu reakciju. Sjevnu blic. Davornin Reljić na brzinu napravi nekoliko snimaka, pa se nakupci povukoše.

Služba obavještavanja radi

— Pusti budale, imaju dvije-tri vreće, brzo će oni to rasprodati. A vidiš da su to neki diletanti, amateri, prvi put su na pijaci. Sutra neće ni priviriti — komentariše jedan od buntovnih nakupaca.

U restoranu „Kastel“ komentariše jedan od buntovnih nakupaca.

U restoranu „Kastel“ saznajemo — oni imaju „obavještajce“ koji su zaduženi da vide ima li uljeza, narušava li neko harmoniju cijena, vode računa da se inspekcija iznenada ne pojavi. Sve se zna na pijaci — savjetovao nas je dan ranije naš poznanik nakupac.

Tržište počinje djelovati. Snižavaju se cijene. Sada se paprika nudi od 60 do 80 dinara, a paradajz je sišao do 30 dinara. Na muci smo, kako prodati to malo paradajza. „Špijuni“ prilaze našim tezgama. Vide da Reljić sa nama razgovara i smije se. Sumnjivi smo.

— Pusti ih, zar ne vidiš da to novinari nekakav cirkus spremaju. Izgleda da su došli da se zezaju sa nama. Dobro je da neće dočekati pola deset.

I opet njihove cijene skaču. Paprika se u osam i trideset ponovo „popela“ na 120 a paradajz na 70 dinara. Očito pročitani smo. „Špijuni“ često obilaze našu tezgu, gledaju koliko još vreća imamo. Prema nama su prijateljski raspoloženi. Očito, ništa ne kriju. Sa nama sada igraju otvorenih karata. Vode Reljića i Marića do kamiona, upoznaju ih sa tajnama nakupačkog zanata. Pričaju im svoje zgode i nezgode. I odaju najveću tajnu.

— Važno je da vi to majo robe rasporodate do pola deset. Tada ćete pokupiti krpe i otići sa pijace, jer niko vam ništa na kamionu neće dati robe. To je vrijeme kada se izlazi s posla i kupuje. Tada se u stvari pravi najveći promet. Ovo što ste vi napravili dobro je došlo penzionerima i nezaposlenim domaćicama. Kupile su jeftino. Prava trgovina kad počne, kad lova potekne vas više ovdje neće biti — smješkaju se i nude nas kafom.

Ono što su nam prorekli i desilo se — u devet sati naša tezga je ostala prazna. Uzalud smo pokušavali da na kamionu pod Kastelom kupimo još koju vreću paprika i gajbu paradajza, da obaramo cjenu cijeli dan. Nije uspjelo . Svi tapšu po ramenu i nude papriku po 120 dinara, kolika joj cijena i na tržnici. Kao i pravi nakupci poslije obavljenog posla otišli smo u bife popularne zagrebačke samoposluge da sredimo utiske. O nama se tamo već uveliko pričalo, pa su nas dočekali sa simpatijama.

— Dok inspekcija nije napravila pravi ršum na pijaci sa nakupcima, naš bife je pravio po 20.000 dnevno prometa. Od kada njih nema promet pao na osam, devet hiljada dinara. Sada je jasno koliko ih je u Banjaluci bilo — kaže nam poslovođa prodavnice Mira Simatović.

Ratko MARIĆ
Anton KASIPOVIĆ
Mehmed DIZDAR
Davorin RELJIĆ

Inspekcija

Predstavljajući se kao nakupci naši novinari nisu imali prilike da se susretnu sa inspekcijom. Inspektori su se pojavili tek sutradan — u subotu. Ponovo su imali velikl učinak, što očito govori da se nakupaca nije lako riješiti. Međutim, kada je inspekcija obavila svoj dio posla, to su dobro iskoristili oni koji su ostali na tezgama — paradajz je prodavan po 80 do 100 dinara, paprike su nudene za 140 dinara.

Očito, bez jake konkurencije na tržištu voća i povrća nema ni jeftine ponude.

U sutrašnjem broju:
Besane noći nakupaca

„Veletrgovinski punkt“ — na parkiralištu ispred Kastela

DA ZABILJEŽIMO

EKSERI

Uštedjeti se može idući u kupovinu, samo ako se obiđu sve prodavnice. Koliko radnji, toliko i cijena.

Ekseri na primjer u svakoj prodavnici imaju drugu cijenu. U „Gvožđaru" cijene eksera su sljedeće: kilogram petice košta 299,30 dinara, šestice 283,10, sedmice 230,20, tanka sedmica košta 248,30 dinara, a desetka 225,70. Čekić od 600 grama košta 918,60. U Robnoj kući „Boska" cijena eksera je: petica 296,70, šestica 226,80, koliko košta i kilogram sedmice, desetke nisu imali u petak, a čekić od 600 grama prodaje se po cijeni od 886,60 dinara. U prodavnici „Tehnometal" kilogram petice košta 274,60, šestice 256, desetke, 225,70, dok je čekić od 600 grama 706,90 dinara a u prodavnici „Čelik" petica se plaća 258,70 dinara po kilogramu, šestica 253,10, sedmica 230,70 desetka 225,70, a čekić od 600 grama 918,80 dinara.

Dakle, kad krenete u trgovinu izdvojite mnogo vremena ako hoćete da što jeftinije zakucate.

VAGA

Kućna vaga, zvana „sauna" u „Čeliku" košta 2.025,20 dinara, ta ista vaga u Robnoj kući „Boska" može se kupiti za 1.985,50 dinara, ali na drugom spratu najveće banjalučke prodavnice nudi se i vaga „petra" po cijeni od 2.237.16 dinara i „julija" 2087,90 dinara. U robnoj kući NAMA „sauna" košta 2.127.40 dinara, „petra" 2.3960,90, a „julija" 2.145,60 dinara.

Ako želite da provjeravate vlastitu težinu, obidite što više prodavnica, jer onima koji kubure sa kilogramima dobro će doći, a novčanik će ostati debljI.

BICIKLI

- Ukoliko vam pukne vanjska guma na biciklu i budete je morali mijenjati, dobro otvorite oči, jer su im cijene na svakom koraku različite.

Guma za normalni, veći točak bicikla, takozvana 20x1,5 u „Gvožđaru" košta 1.152,90 dinara, za poni-biciklI, odnosno guma 20x1,75 košta 1.186,30 dinara. U „Boski" su cijene za normalan točak 1.245,50 dinara, a za poni 1.260,00: u „Tehnometalu" velika guma je 1.152,90, zaponi-točak 850,80 dinara, dok cijena gume 28x1 u „Metalija komercu" 1.029,25.

Tako se kreću cijene u ove četiri prodavnice guma za bicikle. Ali, vi obidite i ostale, a u gradu ih ima dvadesetak koje prodaju dijelove za dva točka. Možda ćete naći i jeftinije.

Zabilježio:
Ratko MARIĆ

OMLADINSKA ZADRUGA NUDI POSAO NA KRKU

Djevojke, javite se!

● Biće posla za šezdesetak djevojaka ● Uskoro posao i za oko 200 mladića koji bi radili na antikorozivnoj zaštiti, uz mogućnost stalnog zaposlenja u Rijeci

U Omladinskoj zadruzi koja broji 9.200 članova uvijek je mnogo studenata. Ovdje dolaze po čekove, po radne naloge ili zbog posla kojeg nikad nije dovoljno. Ima li posla i kad će ga biti - pitanja su koja se svakodnevno postavljaju zaposlenima u Omladinskoj zadruzi. Ima razočarenja ako posla nema, nade da će ga biti sutra i radosti kad se to ostvari.

Telefon zvoni! Traži se nekoliko djevojaka da rade u Kotor-Varošu. Kotor-Varoš, Laktaši, Trn, ili Centar nije važno gdje je, ovdje se ne bira. Svaki posao je dobro došao.

Po riječima direktora Omladinske zadruge Milorada Slavnića posla trenutno ima posebno za mladiće. U „Vrbasu" radi oko 150 zadrugara a svakodnevno su potrebni trgovačkim kućama, „Građa", „Merkur", „Malpreh", „Konzum", „Šipad-komerc"...

Manje je posla za djevojke. Rad na moru je gotovo jedina prilika da djevojke nešto zarade. Omladinska zadruga već nekoliko godina ima sporazum s Rijekom oko uključivanja jednog broja svojih članova, a posebno djevojaka, u rad u turizmu preko ljeta. Na more se ide od maja, ali se i u avgustu traži dosta radnika jer tad veliki broj stranaca ljetuje na sjevernom Jadranu kaže Slavnić.

Za desetak dana 50-60 djevojaka otputovače na Krk. Zainteresovani se mogu javiti Omladinskoj zadruzi na telefon 35-351. Ove godine ostvarena je saradnja sa RO „Jadrankolor" iz Rijeke i ugovoreni su poslovi antikorozivne zaštite, gdje će biti posla za oko 200 članova kojima će nakon upoznavanja s poslom biti ponuđen radni odnos.

Članovi Omladinske zadruge su za obavljene poslove plaćeni po cijenama koje se svake godine objavljuju u opštem cjenovniku Omladinske zadruge. Tako se za istovar, u zavisnosti od vrste robe, dobije od 175 do 300 dinara po metru kubnom ili 152 do 300 po toni, za čišćenje stanova od 1125 za garsonijeru do 2325 za troiposoban stan. Za prodaju na javnim mjestima dobija se određeni procenat od ostvarenog prometa, a za održavanje poslovnih prostorija 125 po satu.

Korisimo se ovom prilikom da skrenemo pažnju banjalučkim organizacijama udruženog rada da unaprijed najave poslove, a „Glas" je spreman da to objavi u posebnoj rubrici da na taj način blagovremeno informiše zadugare o poslu.

L. MARTINOVIĆ

OPREZ

Stanari Nove ulice moraju, da bi došli do prodavnice, prelaziti Ulicu krajiških brigada. Prelaza nema - dakle, ima opasnosti. Kad bi se „ispisao" prelaz i pješaci bi znali gdje mogu prelaziti ulicu, a vozači da moraju obratiti pažnju.

Snimio D. RELJIĆ

LJEKARSKI SAVJETI ZA VRELE DANE

HLADOVINA ZDRAVLJE ČUVA

● Ljekari preporučuju što manje izlaganja suncu ● Oprezno sa osvježavajućim napicima ● Umjesto mesa voće i povrće

- Preporučio bih što manje izlaganja suncu, posebno kada je velika vlažnost, jer se znoj ne isparava pa je velika opasnost od toplotnog udara. Ovo posebno važi za djecu i one koji već imaju narušeno zdravlje. Ne smije se, takođe, pretjerivati ni sa uzimanjem osvježavajućih napitaka. Da bi se što prije rashladili, ljudi previše piju vode, sokova, piva, kupaju se u hladnoj vodi ili uzimaju sladoled. Sve to može, ukoliko se ne čini s mjerom, izazvati teškoće, kaže načelnik Službe hitne pomoći doktor Fuad Keljarić.

To je jedan od ljekarskih savjeta nakon učestalih obraćanja Banjalučana ljekarima. Najtoplije banjalučane noći, između 29. i 30. jula, u Stanicu hitne pomoći došlo je 110 građana, u nedjelju i ponedjeljak pregledano ih je 430, a uobičajenim danima za 48 sati pomoć zatraži oko 300 ljudi.

Doktor Keljarić posebnu pažnju skreće na ishranu u ovim vrelim danima. Naime, na visokim temperaturama hrana se brzo kvari tako da je zabilježeno i nekoliko takvih slučajeva. Posebno su na udaru mlijeko i mlječni proizvodi te meso. Dakle, ljetni jelovnik mora biti takav da nudi više obroka, ali ne obilnih. Takođe, treba se orijentisati, što je više moguće, na voće i povrće.

Još jedan apel stiže iz Stanice hitne pomoći. Ovdje, naime, često dolaze i oni kojima nije neophodna hitna ljekarska intervencija. Dolaze i oni koji bi htjeli prečicom doći do ljekarske pomoći, a nisu rijetki i oni koji traže - bolovanje. Sve to dežurnom osoblju koje ima pune ruke posla, stvara velike teškoće.

M. DIZDAR

U DOMU ZDRAVLJA U BANJALUCI ZAPOSLENO 40 LJEKARA I TEHNIČARA-PRIPRAVNIKA

Kolega preči od dinara

● Odrekli se polovine ličnog dohotka da bi za sve bilo posla

Odnedavno u OOUR-u Dom zdravlja u Banjaluci radi 20 mladih ljekara i još toliko medicinskih tehničara - pripravnika. Da se solidarno nisu odrekli polovine ličnog dohotka, samo polovina bi mogla raditi. Dakle, mladi zdravstveni radnici su položili prvi veliki ispit humanosti. Sve to su pomogle i radne zajednice zajedničkih poslova i investicije i razvoja.

Ljekari će pripravnički staž odrađivati godinu dana, a tehničari šest mjeseci. Tako će se bar steći uslovi za kasnije zapošljavanje.

Ovdje će do kraja godine po istom ovom receptu, zaposliti još toliko pripravnika medicinske struke. Kada bi se i u drugim kolektivima odlučili na ovakve poteze, brže bi se smanjivali spiskovi nezaposlenih koji i te kako skreću društvenu pažnju na sebe.

M.V.

SVE JE MANJE INTERESOVANJE ZA POLAGANJE VOZAČKIH ISPITA

Cijena odmiče volan

Sve je manje kandidata za polaganje vozačkog ispita za „B" kategoriju u Auto-školi u Banjaluci. Lani se za ispit prijavilo 2.000 kandidata, a ove godine očekuje se obuka samo 1.500 polaznika. Ne postoji nikakva posebna procedura oko prijavljivanja vozačkog ispita, osim onog osnovnog što je regulisano zakonom, i uplate koja iznosi 31.000 dinara. Mnogo je veće interesovanje za „C", „D" i „E" kategorije. Uplata za „C" kategoriju iznosi 45.000 dinara, a za „D" i „E" organizovani su časovi, a svaki košta 2.000 dinara.

Zbog visokih cijena uplata u Autoškoli su riješili olakšati plaćanje kandidatima, pa je omogućena uplata u dvije rate. Uplaćivati se može sve dok traje obuka... Teoretska nastava, u okviru poznavanja propisa, traje 35 časova, prva pomoć 12 časova, a praktična nastava 35, od toga pet časova na elektronskim stimulatorima (trenažerima).

- To je čudo tehnike, pokreće se mašina, mijenjaju brzine, osjeća se kao da se vozi, a zapravo stoji u mjestu, kaže Simo Stjepanović iz Auto-škole u Banjaluci.

Prosjek prolaznosti je slab, to je očigledno. Prošle godine je registrovano 18.000 ispita, dakle, svaki deveti ispit je završen uspješno. Teškoća je što nema jedinstvenog udžbenika i kriterija, te organizacije koja bi koordinirala rad svih auto-škola na području SR BiH, kao u drugim republikama. Po svemu sudeći problem nije samo u tome. U Auto-školi smatraju da bi rezultati bili uspješniji ako bi se osnovala zajednica svih auto-škola na području Bosanske krajine (28 članica). Takva zajednica bi radila po jedinstvenom sistemu: obavljala obuku, usklađivala cijene i drugo.

M. VESIĆ

DO DALJEG

!?

U vrijeme kada se s pravom pitamo zašto neka od filijala banjalučkih banaka ne radi nedjeljom zbog pružanja usluga turistima koji prolaze kroz Jugoslaviju, pomalo čudno izgleda zatvorena filijala Privredne banke Sarajevo Osnovne banke Banjaluka u Novoj varoši. Objašnjenje na vratima glasi: Zbog godišnjih odmora ne radimo do daljeg.

Ć.P.

SNABDIJEVANJE VODOM POVOLJNIJE, ALI...

ŠTEDNJA I DALJE NEOPHODNA

Apel iz Komunalne radne organizacije „Vodovod i kanalizacija" da se voda štedi ne gubi aktuelnost. Istina, prema riječima Miodraga Zeljkovića, direktora „Vodovoda", situacija je nešto lakša, ali još je daleko od povoljne. Poboljšanje je donio pad temperature, ali se još iščekuju padavine koje bi, podižući nivo vode u rijekama, podigle „pritisak" u gradskom vodovodu.

- Potrošnja još prevazilazi naše mogućnosti. Problem je, dakle, samo ublažen. Međutim, nestašice vode u višim predjelima grada su bar skraćene. Štedjeti se i dalje mora, kaže Zeljković.

U Mjesnoj zajednici Starčevica nema zasad većih teškoća.

- Snabdijevanje je zadovoljavajuće, ali zahvaljujući i tom što se ovdje i te kako precizno pridržavamo uputstva „Vodovoda". Istina, na području ove mjesne zajednice je i veliki broj izvora, pa se građani i na taj način snabdijevanju vodom. Teškoća je jedino na višim spratovima u pojedinim zgradama gdje je nešto lošiji pritisak, kaže Duško Četojević, skeretar u Mjesnoj zajednici Starčevica.

Dakle, štednja je i dalje neophodna. Ipak pranje automobila, polijevanje dvorišta ili pranje tepiha može sačekati nekoliko dana. Pomislite da upravo zbog toga što je vi više potrošite na ove poslove, neko možda uopšte neće imati vode.

M. VESIĆ

NA BANJALUČKOJ AUTOBUSKOJ STANICI

Na peron kroz automat

Na banjalučkoj autobuskoj stanici na perone će se ubuduće moći ulaziti kada se u automate, koji su ovih dana postavljeni, ubaci žeton. Žeton košta 20 dinara. Na početku je još bilo teškoća i nesnalaženja. Narednih dana, posao će se, očekuju na autobuskoj stanici, uhodati, pa neće biti gužve.

Snimio R. GRAHOVAC

PIJAČNI BAROMETAR

POVRĆE: luk 50, krompir 50, kupus 120, grašak u mahuni 100, tikvice 40, paradajz 40 do 60, paprike 100, krastavci 40, mrkva 100, mahune 100, grah 300, blitva 80, plavi patlidžan 150 do 180 dinara po kilogram, mladi kukuruz 20 dinara po komadu.

VOĆE: grožđe 180 do 200, banane 420, breskve 100, lubenice 50 do 70, dinje 120, kruške 50, šljive 80, dzanarike 30, jabuke 30 do 60, nektarine 120 dinara po kilogramu.

JAJA: 16 do 18 dinara po komadu.

MED: 400 do 500 dinara po kilogramu.

MLIJEČNI PROIZVODI: sir 350 do 450, kajmak 400 do 50, užički kajmak 900 do 1.000 dinara po kilogramu.

CVIJEĆE: karanfil 20, gerber 60, ruže 20, gladiole 30 do 50 dinara po struku.

Ž.P.

USAMLJENOST 1

DANAK NAŠEM VREMENU

Piše Đurđica SIMIĆ

Bogati i sami

U razvijenim zemljama prije su se susreli sa samoćom, pa su počeli da traže i rješenja: kako to čine bogati Amerikanci i Nijemci, a kako građani po mentalitetu nama bližih zemalja, Francuzi, Španci...

Blagodeti tehnološkog napretka i civilizacije donijeli su sa sobom gotovo kao protutežu i jednu drugu nevolju usamljenost. Izreka „vrijeme je novac" pretvorila je ljude u mašine za zgrtanje materijalnih dobara i uživanje u lagodnostima života, ali ih je isto tako udaljila jedne od drugih. Vremena za druženje bivalo je sve manje, ljudi su postajali bogati, ali i sami.

Domišljatim poslovnim ljudima je, međutim i usamljenosti postala sredstvo za zgrtanje novca. Pod tim se, naravno podrazumijeva takozvana trgovina ovom pojavom u visokorazvijenim industrijskim zemljama, ali se, uprkos tome, ne može poreći ni humanost takvih organizacija, pogotovo ne uspijesi koji su postignuti. A nije ničija posebna krivica što se u današnjem vremenu sve, pa i lijepa riječ, mora platiti.

Zavisno do stepena razvoja zemlje, postoji više ili manje klubova i agencija koje se bore protiv usamljenosti. Sjedinjene Američke Države su, naravno, prve na listi, jer je čak desetak listova telefonskog imenika za grad Njujork ispunjeno adresama agencija koje nude bijeg iz usamljenosti. I to po sopstvenom izboru. Ima isključivo bračnih, zatim za zabavu, društvo, ljetovanja, doček Nove godine ili jednostavno za pratnju na večeru ili izlazak. Muškarci i žene su pri tom potpuno ravnopravni, pa nije rijetkost vidjeti stariju gospođu okružnu pažnjom mladog i uglađenog muškarca.

Narudžbe pouzećem

Organizovano bavljenje usamljenošću u nekim je slučajevima, po našim ipak strogim moralnim mjerilima, prešlo u bavljenje najstarijim zanatom. Klasične javne kuće, koje svjedoče da su i u takozvanom mirnijem i humanijem vremenu ljudi, ali samo muškarci, željeli izlete izvan svakodnevne kolotečine, zamijenjene su u duhu vremena još unosnijim načinima pribavljanja partnera. Razvoj telekomunikacija je pri tome odigrao značajnu ulogu, jer je ljudima kojima vrijeme znači novac omogućeno da telefonom biraju osobu s kojom će provesti sat, nekoliko sati, dan ili više, sve prema želji, i naravno, finansijskim mogućnostima.

Kataloška prodaja raznih predmeta primijenjena je i u ovoj oblasti, tako da se izvjesne dame mogu naručiti „pouzećem, i to sa tačnim opisom usluga koje nude. Sve je, dakle, strogo numerisano, precizirano i u minut i cent tačno izračunato. Iznenađenja, naročito onih neprijatnih nema, što govori o još jednoj osobini modernog čovjeka - strahu od neuspjeha. Ovaj strah je doduše prisutan otkako postoji poznata istorija, a vjerovatno i u predistoriji, ali je tada bilo vremena da se on eventulano prevazide i da se pokušava drugi put. Sada je to postao luksuz, a razvojem ljudske vrste i muškarac je sve manje mužjak koji uživa i prije svega ima vremena da trati dane na takozvano osvajanje.

Foto-ilustracija: Duško MOMČILOVIĆ

Žena za koju muškarac ima sve manje vremena takođe se našla u situaciji na koju nije navikla i koja je suprotna onoj za koju su je vaspitanjem pripremali. Pošto je sve manje onih koji se trude da je osvoje, ostaje sama i rješenje mora potražiti u sopstvenom angažovanju. To joj je, međutim, olakšano obraćanjem jednoj od agencija, koje su se u početku pojavljivale stidljivo, dok vremenom nisu zauzele gotovo ravnopravan položaj sa ustanovama koja se bave muškim pitanjem.

Romantika se vraća u modu

Da u svim ovim modernim pokušajima za prevazilaženje usamljenosti ima i traga romantičnog, koje uzgred rečeno, opet dolazi u modu, govori i podatak o vraćanju u upotrebu takozvane knjižice za upisivanje partnera za određenu igru na balovima koji su se nekada priređivali u prvom redu zbog međusobnog upoznavanja i isticanja društvenog uspeha. Sada ovakve knjižice, koje daju neke agencije u Americi isključivo za žensku upotrebu, ne nude naravno partnere za valcere i polke, mada ni to nije strogo isključeno, ali su uglavnom u pitanju neke druge, malko ozbiljnije igre. Sve uredno raspoređene, kako ne bi bilo praznih hodova, a time ni izgubljenog vremena.

Pri svim susretima koje nude agencije diskrecija je, naravno, strogo garantovana. U tome su možda najdalje otišli Japanci koji su, najviše za slične prilike, otvorili hotele u kojima je sve na dugme, pa tako čak nema ni osoblja koje bi eventualno zapamtilo mušterije.

Ne predstavljaju, međutim, samo fizički susret bijeg od usamljenosti. Nekad je dovoljna slika, glas s magnetofonske vrpce ili s druge strane telefona, pa da se čovjek ili žena osjećaju bolje. Naravno, u pojedinim oblicima ovakvi kontakti, direktni ili indirektni, prelaze i u pornografiju, ali ih ne bismo nikako smjeli isključito tako tretirati. Jer, susret može biti čisto prijateljski, platonski ili zaštitnički bez primjesa seksa, baš kao što piše u prospektima svih organizacija koje se time bave.

U ovoj oblasti izgleda ostvaruje se i dobra „saradnja" razvijenih zemalja sa takozvanim trećim svijetom, čak bolja od privredne. Tako se u SR Njemačkoj pojavila i kataloška nabavka egzotičnih ljepotica, za brak ili zabavu, po želji klijenta. U ovakvim slučajevima treba reći i to da je egzotičnim ljepoticama dobro došao prelazak iz nerazvijene u visokorazvijenu zemlju, isto kao i mladim Nijemcima, pomalo dekadentnim i zasićenim civilizacijom, osvježavajući duh Istoka. Najbitnije je svakako da su obje strane zadovoljne.

„Topli dom" na cijeni u mediteranskim zemljama

Ne žude, međutim, svi za nečim nepoznatim. Mnogi ljudi se najbolje osjećaju među „svojima". Tako u Americi postoje agencije za međusobno upoznavanje članova po vjerskim načelima ili klasi kojoj pripadaju. Razlika u godinama je često manje važna, ali obično u tom smislu da stariji traže mlađe. U ovoj ogromnom zemlji se čak najviše pažnje poklanja fizičkom izgledu i naročito ekonomskom statusu, dok su neke druge ljudske vrijednosti izgleda u drugom planu.

U Francuskoj međutim, pa i u mediteranskim zemljama, od partnera se prije svega traže karakterne osobine, privrženost i žudi se sreći udvoje. O ovim zemljama, pa i u našoj prevagnjuje patrijarhalni mentalitet, obojen romantikom i iluzijom „toplog doma". Traženje sreće u porodici je u ovim krajevima moto života, ali ju je, često baš zbog toga, teže postići.

Stoga bi se naš čitalac mnogo lakše i sa više povjerenja obratio na neku od francuskih ili španskih agencija, nego na primjer, američku. Jer, u ovim zemljama još nisu degradirani mnogi humani principi i međusobnom druženju, kod kojeg je korist- oljublje potisnuto, a često i sasvim bez uticaja. U Americi, na primjer, sudeći bar prema oglasima agencija koje posreduju kod upoznavanja, mnogo je više onih za ponudu užitka kratkog daha nego za trajno rješenje problema usamljenosti sa jednom osobom.

Mi, možda na sopstvenu sreću, još nismo dostigli sve blagodeti visokorazvijenih, pa tako ni sve nevolje koje s njima dolaze. Još ima druženja, neobaveznih i lakih poznanstava ali i usamljenosti. Ovo posljednje razvija se sa urbanim sredinama, sa modernim i hladnim betonskim naseljim, gdje komšija komšiju često ne poznaje. U strahu pred nepoznatim, ljudi se zatvaraju u učetiri zida i maštaju. Umjesto da sami prevazilaze ovu boljku. Kako?

Često je potrebna pomoć, jer se krug prijatelja i poznanika isto tako naglo i neosetno kako je stvoren, može i rasuti. To se ne odnosi samo na zaposlene, kojima se život sveo na posao i kuću, gdje stižu toliko umorni da nemaju snage gotovo ni za šta, a pogotovo ne za novo poznanstvo čemu je preduslov prije svega dobro raspoloženje, šarm i zabavna konverzacija. Pa i mladi se često osjećaju izgubljenim u bučnim fakultetskim auama. Buka je sakrila drveće, kako se to kaže u narodu, a u prevodu bi značilo da je mnoštvo progutalo ličnost. Kako u svemu tome naći odgovarajuću osobu, često predstavlja enigmu, jer „gospodin slučaj" ne djeluje uvijek onako kako se od njega očekuje. Zato smo i mi počeli da polazimo stopama razvijenijih zemalja i pridružili se vojsci onih koji se bore protiv usamljenosti.

U sljedećem broju:

BLAGODETI I STEGE BRAKA

ROMAN U NASTAVCIMA (17):

Ranko PAVLOVIĆ

Škola jahanja

Crni Leptirić je imala ukusno namješten stan, ništa u njemu nije bilo suvišno, ništa o što bi se čovjek mogao spotaknuti. Dočekala me u dugoj bordo plišanoj kućnoj haljini sa preklopom. Nije mogla prikriti zbunjenost dok mi je predlagala da se jasvim raskomotim, jer vjerovatno neće žuriti, duga je oktobarska noć. Naravno, ako sam već uspio da nađem prijatnije društvo u hotelu, ona neće insistirati da se zadržavam. Bilo bi dobro da izujem cipele, jer se čovjek tako prijatnije osjeća. Dok je u obući stalno misli da bi trebalo da pođe. Našla mi je muške papuče koje su mi sasvim pristajale.

Pili smo kavu i na televiziji gledali snimak nekog festivala zabavne muzike. Ona je odjednom ustala i ugasila televizor. Sasvim je, reče, zaboravila da mi je umro otac prije nekoliko dana. Njoj je jako žao i potpuno me razumije, jer je i ona prije godinu i po otprilike ostala bez oca. Ni sam ne znam zašto, ali rekao sam joj da me napustila supruga i da je otišla u Bretanju, gdje će vjerovatno pohađati školu jahanja. Ooo, to nije znala. To joj čak izgleda nevjerovatno, jer misli da nema žene koja bi napustila muškarca kakav sam ja. Ali, i u tom smislu me sasvim razumije, jer je i njen muž otišao prije pola godine. On joj uopšte nije objasnio zašto odlazi, jednostavno je pokupio svoje stvari i preselio u roditeljsku kuću. Ona to ne može shvatiti, ali kad je o svemu dobro porazmislila, pretpostavlja da nije mogao podnijeti da živi u stanu koji je supruga dobila od svoje radne organizacije. Već mi je pričala o provincijskom duhu, tome bi sada dodala i naš balkanski mentalitet. Kao da je uopšte važno ko je dobio stan!

Zamolila me da joj oprostim što će se izvjesno vrijeme zadržati u kuhinji i izišla pridržavajući jednom rukom peševe haljine. Iz kuhinje je dovikhula da mogu uključiti televizor ako to želim, isključila ga je samo zbog mene. Još me zamolila da se poslužim pićem, u regalu je; nije naročit izbor ali ću valjda naći nešto što mi odgovara. Vratila se i počela da se izvinjava što je zaboravila da me ponudi pićem. Moli da je razumijem, jer je zbunjena. U njen stan nije kročio muškarac otkad je muž otišao, pa je već i zaboravila da muškarci vole razgovarati uz čašicu.

Pili smo kavu i ćutali. Onda mi je kazala kako je zapazila da nijednom nisam spomenuo njeno ime. Pa da, nije mi ga ni rekla! Zove se Alma. Jeste, svi kažu da je neobično ime. Korijen vuče iz persijskog. U bukvalnom prevodu znači jabuka, međutim, trebalo bi ga tumačiti u simboličnom smislu. U tom slučaju ona je - zabranjeno voće. Biblijsko ime i biblijska poruka. Njen muž je bukvalno tumačio to simbolično značenje imena, smatrajući da je niko ne bi smio ni pogledati. Naravno, Adam nije smio zagristi jabuku, ali ni u Kuranu ni u Starom zavjetu ne piše da je nije smio pogledati. Njenom mužu to nije bilo jasno. Ne, ne bi se moglo reći da joj je on bivši muž. U stvari, i jeste i nije. Stvarno nije jer u njenom životu za njega više nema mjesta, a formalno jeste jer još nisu poveli brakorazvodnu parnicu. Ona je to njemu prepustila i ne zna zašto oklijeva. Još jednom me moli da je izvinim, mora u kuhinju. Uostalom, nije me pozvala na razgovor o njenom mužu već na večeru. Neće biti ništa naročito, tek toliko da se zamezi.

Alma nije bila u pravu jer je večera bila veoma dobra. Poslije predjela čak je otvorila i bocu crnog klikuna kao da je znala koje vino volim. Na kraju je iznijela baklave i opet se nasmijala rekavši da su domaće, sa mnogo oraha.

Poslije večere iz trpezarije smo se vratili u sobu za dnevni boravak. Alma nije više rukom pridržavala haljinu, pa je u nekoliko mahova bjesnulo njeno lijevo koljeno, uvijek lijevo vjerovatno zbog toga što se haljina preklapala s lijeve na desnu stranu. Pričala je da joj je ponekad dosadno, jer nema prijateljica, dosadi joj čitanje, a zar i ja ne mislim da je za ženu koja još nema ni trideset prerano da se posveti goblenima? Nedostaje joj malo više ambicioznosti, inače bi upisala postdiplomske studije, tada bi vjerovatno lakše negdje drugdje našla pravi posao i riješila se nesnosne provincije. Voljela bi da od mene čuje je li u pravu kada misli da je još rano da se posvećuje veženju goblena. Odgovorio sam da se potpuno slažem s njom i da je vrijeme da krenem. O ne, nikako! A sikteruša? Ovdje je običaj da se prije odlaska popije kava sikteruša. Sad će ona. Moli me još jednom da joj oprostim. Staviće vodu na ekspresnu ringlu i kavica će biti začas gotova. Ja svakako neću, pitala je iz kuhinje, pogrešno shvatiti taj izraz? Tako se kaže, kava sikteruša, ali pri tome se ne misli ništa ružno. Naprotiv. To se govori samo izuzetno dragim gostima.

Vratila se s kavom i sjela u fotelju. Rubovi haljine su se raskopili i između dvije naborane plohe bordo pliša bljesnula su oba koljena. Prvi put toga dana nisam osjećao nagon za povračanjem.

Želim li slađu ili gorču kavu?

Kavu ćemo kasnije piti, rekao sam. Najbolje je da odmah skine haljinu. U Aminoj ruci zazveckala je šoljica. Kazao sam da je sasvim dobro čula što želim i ponovio da bi najbolje bilo da odmah skine haljinu. Gle, gle! Ja sam veoma direktan. Ona voli direktne muškarce, ali ne čini li mi se da bi bilo nezgodno, jer... Predložio sam da se prestanemo igrati skrivalice. Jesu li svi arhitekti tako direktni? Rekao sam da me u tom trenutku ne interesuje esnaf arhitekata ni koliko Savez slobodnih zidara. Mislim da je najbolje da Alma skine haljinu, a što se tiče svjetla, može ga ugasiti zbog sebe ili zbog susjeda, meni ne smeta.

Predložila je da pređemo u spavaću sobu. U dnevnom boravku je ostalo upaljeno svjetlo i dok se skidala, odškrinuta vrata su omogućavala da vidim tek obrise njenog tijela. Bilo mi je potpuno jasno zašto sam na brdu iznad jezera nekoliko puta pomislio kako bi se džin na njenim kukovima mogao rasprsnuti u paramparčad.

Davala se strasno, ali - teško je to objasniti - ipak, nekako suzdržano. Da li zbog toga što sam strahovao da će spomenuti diplomu ekonomskog fakulteta ili zato što sam od Aninog prvog odlaska u Francusku pa sve do tada spavao isključivo sam u krevetu, ni ja se nisam mogao sasvim opustiti. U jednom trenutku pomislio sam da će Alma smatrati da je previše investirala u klikun s obzirom na ono što joj je uzvraćeno.

Poslije smo izvjesno vrijeme ćuteći ležali jedno pored drugog. Onda me Alma zamolila da se obučem i spustim roletnu u dnevnom boravku što sma bez riječi učinio. Izišla je gola izvinjavajući se zbog toga, jer je sasvim razumljivo da ne može obući haljinu na znojno tijelo. Ipak, ako želim da odmah idem, ona će se obući da me isprati, pa će tek onda u kupatilo. Kazao sam da još neću nikuda i neka ona slobodno ide u kupatilo. Dodao sam, da, ako ni zbog čega drugog a ono zbog klikuna, zaslužuje da još jednom odemo u krevet. Zaista joj se sviđa, rekla je, što sam direktan.

Kada se vratila iz kupatila pošla je u spavaću sobu da uzme haljinu. Smatrao sam za to nema potrebe jer je u stanu veoma toplo. Veliki sam vrag, kazala je. Ona da glumi Evu, a ja da sjedim obučen? Ne, to nikako ne ide. Ona mora da se obuče. Ne mora, rekao sam. Ako baš insistira na ravnopravnosti, mogu da se skinem. Uostalom, toliko je toplo da će mi biti prijatnije ako malo posjedim bez odjeće. Alma se složila i rekla da će skuvati drugu kavu, jer se ona već bila ohladila. Pitala me jesam li ozbiljno mislio kada sam rekao da samo zbog vina zaslužuje da još, jednom s njom odem u krevet. Ona je bila suviše... kako da mi to objasni? Konačno, morao bih da znam da pola godine muškarac nije kročio u ovaj stan i ona se izvinjava ako je...

Predložio sam da se i druga kava ohladi, uzeo je za ruku i poveo u sobu.

(Nastavlja se)

Povodom iznenadnog gubitka mog dobrog i plemenitog supruga

SLAVKA MAJDANDŽIĆA

U nemogućnosti da pojedinačno zahvalim svima koji su mi izrazili saučešće, položili cvijeće i vijence, pružili moralnu i uslužnu pomoć i prisustvovali sahrani mog dragog supruga ovom prilikom svima najiskrenije zahvaljujemo.

Velika hvala komšijama, prijateljima, rođacima, poznanicima i kolektivu „Prvog maja".

Posebnu zahvalnost izražavam direktoru i vozaču „Prvog maja" i medicinskom osoblju koje je priteklo u pomoć.

Ožalošćena supruga Lucija

074639

Tužnim srcem javljamo da je dana 3. avgusta 1985. godine u 35. godini života nakon kratke i teške bolesti preminuo naš dragi sin, suprug, otac i brat

DR DRAGUTIN (SIMEUNA) KELEMAN

Sahrana će se obaviti 5. avgusta 1985. godine u 15,30 sati na Novom groblju u Banjaluci.

OŽALOŠĆENI: otac SIMEUN, majka JANJA, supruga SLAVOJKA, kćerka NATAŠA, sestre DRAGICA i NADA, zetovi MUSTAFA i SLAVKO, sestričine DALIDA, TATJANA I MAJA, punica MLAĐENKA, punac OSTOJA, te porodice KELEMAN, GLAMOČIĆ, TALIĆ, KRALJ i ĆEĆANOVIĆ, ostali poznanici, prijatelji i susjedi.

Tužnim srcem javljamo da je 3. avgusta 1985. godine u 35 godini života nakon kratke i teške bolesti preminuo naš dragi direktor

DR DRAGUTIN (SIMEUNA) KELEMAN

Sahrana će se obaviti 5. avgusta 1985. godine u 15,30 sati na Novom groblju u Banjaluci.

RO Kliničko-medicinski centar Banjaluka
OOUR Dom zdravlja Skender-Vakuf

Javljamo tužnu vijest da je dana 4. avgusta 1985. godine u 80. godini života preminula

JOVANKA /rođena Popadić/ VUJMILOVIĆ

Sahrana će se obaviti dana 5. avgusta 1985. godine u 15 sati na groblju u Čardačanima.

OŽALOŠĆENI: suprug Kosta, sinovi, Slobodan i Slavko, kćeri: Stojanka, Nevenka i Olga, braća: Rajko i Milivoje, sestra Persa, zetovi, snahe, unučad, praunučad i ostala rodbina i prijatelji.

074640

lesna
slovenj gradec
TO je partner!

OGLAŠAVAJTE U „GLASU"

Na osnovu odluke Radničkog savjeta OOUR-a „Fagus" Bihać broj 901-3118/2 Komisija za radne odnose OOUR-a OBJAVLJUJE

OGLAS

za popunu poslova i radnih zadataka

A) Na neodređeno vrijeme

1. Poslovođa održavanja ... 1 izvršilac
2. Rad na stolu za nanošenje ljepila ... 1 izvršilac
3. Pomoćni poslovi na tračnoj pili P-9 ... 1 izvršilac
4. Radnik na tračnoj pili P-9 ... 1 izvršilac
5. Transportni radnik u skladištu ... 1 izvršilac

B) Na određeno vrijeme do povratka radnika iz JNA i s bolovanja

6. Rad na kabini za špricanje ... 1 izvršilac
7. Rad na stroju za izradu ovalnih čepova ... 1 izvršilac
8. Rad na brusilici tvrdi bubanj ... 1 izvršilac
9. Rad na maloj oscilirajućoj brusilici ... 1 izvršilac
10. Pomoćni poslovi na brusilici prizmatičnih elemenata ... 1 izvršilac

C) Poslovi na određeno vrijeme — do povratka radnica sa trudničkog bolovanja

11. Radnik na dvostranoj oscilirajućoj brusilici ... 1 izvršilac
12. Rad na stolu za gitanje i ručno brušenje ... 1 izvršilac
13. Rad na stolu za brušenje ... 1 izvršilac
14. Rad na kabini za špricanje ... 1 izvršilac
15. Rad na stroju za šivanje ... 1 izvršilac

D) Pripravnici na određeno vrijeme

16. Rad na kabini za špricanje ... 6 izvršilaca
17. Rad na tračnoj pili P-9R ... 1 izvršilac
18. Rad na četvrtastoj blanjalici ... 2 izvršioca
19. Rad na automatu za tokarenje ... 1 izvršilac

Pored opštih uslova propisanih zakonom, kandidati treba da ispunjavaju i posebne uslove:

Pod 1. V stupanj, VKV električar, bravar, 6 mjeseci rad. iskustva.

Pod 2. I stupanj, završena osmogodišnja škola 6 mjeseci rad. iskustva

Pod 3. I stupanj, završena osmogodišnja škola 6 mjeseci rad. iskustva

Pod 4. III stupanj, KV stolar, 6 mjeseci rad. iskustva

Pod 5. I stupanj, završena osmogodišnja škola 6 mjeseci rad. iskustva

Pod 6. III/IV stupanj KV stolar, lakirer, ili tehničar finalne prerade, 6 mjeseci rad. iskustva.

Pod 7. III/IV stupanj, KV stolar, tehničar finalne prerade, 6 mjeseci rad. iskustva

Pod 8. II stupanj, PK stolari, 6 mjeseci rad. iskustva

Pod 9. II stupanj PK stolari, 6 mjeseci rad. iskustva

Pod 10. I stupanj, završana osmogodišnja škola, 6 mjeseci rad. iskustva

Pod 11. II stupanj, PK stolar, 6 mjeseci rad. iskustva

Pod 12. II stupanj, PK stolar, 6 mjeseci rad. iskustva

Pod 13. I stupanj, završena osmogodišnja škola, 6 mjeseci rad. iskustva

Pod 14. III/IV stupanj, KV — stolar, kemičar, tehničar finalne prerade, 6 mjeseci rad. iskustva

Pod 15. II/III stupanj, PK ili KV krojač, 6 mjeseci rad. iskustva

Pod 16. III/IV stupanj KV stolar lakirer ili tehničar finalne prerade 6 mjeseci rad. iskustva

Pod 17. III stupanj, KV stolar, 6 mjeseci rad. iskustva

Pod 18. III stupanj KV stolar, 6 mjeseci rad. iskustva.

Pod 19. III stupanj, 6 mjeseci rad. iskustva.

Prijave sa dokumentacijom o ispunjavanju oglasnih uvjeta i slati u roku od 8 dana od dana objavljivanja oglasa na adresu:

ŠIPAD RO „UNA" Bosanska Krupa
OOUR „FAGUS" Bihać
Komisiji za radne odnose
77000 Bihać
II krajiške brigade bb

ZAVOD ZA IZGRADNJU BANJALUKA

OBAVIJEST GRAĐANIMA

U ovoj godini izražena je tendencija rasta dugovanja za stanarinu, grijanje, odvoz smeća i korištenje građevinskog zemljišta.

Izuzetno visoka dugovanja javila su se sa 30.6.1985. godine i za grad Banjaluku iznose:

— za stanarinu 19,998.656 dinara,
— za grijanje 77,334.004 dinara,
— za odvoz smeća 17,851.779 dinara,
— za korištenje građevinskog zemljišta 20,547.074 dinara
— za zakupninu garaža i drugih obaveza SIZ-a stanovanja 3,074,152 dinara.

UKUPNA DUGOVANJA: 138,805.665 dinara.

Ovakvo stanje uzrokovalo je izuzetno teške probleme u obezbjeđivanju sredstava za tekuće i investiciono održavanje stambenih zgrada i stanova, gotovco alarmantnu situaciju u obezbjeđivanju sredstava za potrebe nabavke mazuta za ovu grijnu sezonu /1985/1986. godine/, i velike probleme u održavanju gradske infrastrukture i čistoće grada.

Imajući u vidu izuzetne teškoće u obezbjeđivanju mazuta za prošlu grijnu sezonu, koje je uglavnom uzrokovano neblagovremenim obezbjeđivanjem sredstava za nabavku potrebnih količina mazuta prije početka grijne sezone, početak ovogodišnje grijne sezone grad mora dočekati s punim rezervoarima mazuta. Iz tih razloga pored redovnih aktivnosti poduzete su značajne vanredne aktivnosti radi izmirenja dugovanja građana i donijeti konkretni zaključci samoupravnih organa svih učesnika objedinjene naplate i društveno-političkih organizacija naše komune, posebno OK SSRN Banjaluka vezane za neizmirenje obaveza radnih ljudi i građana u plaćanju komunalnih usluga.

U tom smislu dostavljeni su u aprilu ove godine, a dostavljaće se i u narednom dijelu godine, pregledi dugovanja građana /poimenice/ svim kućnim savjetima s molbom da sa istim upoznaju zborove stanara i dogovore se o poduzimanju konkrtnih aktivnosti na izmirenju dugovanja građana i plaćanju unaprijed dvomjesečne obaveze za grijanje.

Ova akcija može dati očekivane rezultate ukoliko se u nju uključe svi kućni savjeti, zborovi stanara, skupštine stanara u mjesnim zajednicama, samoupravni organi mjesnih zajednica i sve društveno-političke organizacije.

Zbog toga vas pozivamo da se i ovog puta založite za sprovođenje ove akcije i time naš grad učinite bezbjednijim u stanovanju, grijanju, održavanju komunalne infrastrukture i čistoće.

Sve svoje obaveze prema objedinjenoj naplati /stanarinu, grijanje, korištenje građevinskog zemljišta i odvoza smeća/ i uplatiti unaprijed dvomjesečne obaveze za grijanje građani mogu na svim šalterima pošta u Banjaluci, i šalterima blagajne objedinjene naplate u Zavodu za izgradnju Banjaluka, Ulica Marije Bursać broj 4 /prizemlje/ u vremenu od 7 do 18 sati radnim danima i svim subotama od 7 do 13 sati.

Na podršci ove akcije unaprijed zahvaljujemo.

ZAVOD ZA IZGRADNJU BANJALUKA

FOTOPIS

Davorin Reljić: „MINI-STRIPTIZ"

FILATELIJA

Samo za skupljače

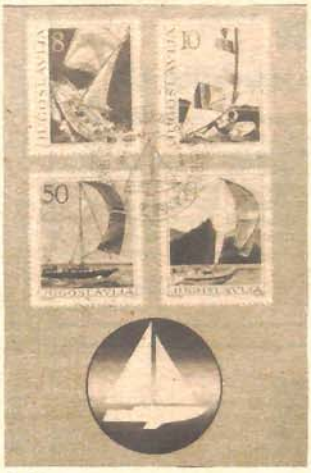

● *Ove godine, Zajednica jugoslovenskih PTT preduzeća izdala je seriju prigodnih poštanskih maraka od četiri vrijednosti o temi „nautički turizam"*

Postala je gotovo praksa da se svake godine na pojedine teme izdaju prigodne poštanske marke. Do sada je Zajednica jugoslovenskih PTT preduzeća izdala više serije flore i faune, zatim, s motivima gradova, novca, automobila, tehničkih pronalazaka, portretima poznatih ličnosti, a nisu bile zapostavljene ni takve oblasti kao što su sport, privreda, kultura. Jednostavno, svake godine se na tržište puštaju nova izdanja i filatelisti, koji se bave skupljanjem tematskih područja i cjelina, imaju razloga da budu zadovoljni. Niko nije uskraćen, i to je najvažnije.

Ove godine, Zajednica jugoslovenskih PTT preduzeća izdala je seriju prigodnih poštanskih maraka od četiri vrijednosti o temi „nautički turizam" i to od 8, 10, 50 i 70 dinara. Riječ je o veoma lijepo likovno riješenom izdanju. Međutim, pošti se može staviti primjedba da serija — koja staje 135 dinara — nije baš preporučljiva s aspekta propagiranja filatelije, među mlađima koji nemaju para za tako skupa izdanja. O svrsishodnosti, serije, koja nema potpunu primjenu u PTT saobraćaju, da i ne govorimo... Jer, marke od 50 i 70 dinara rijetko se kupuju, osim ako nije u pitanju skupljačka strast. To, praktično, znači da se računalo s „dizanjem" novaca od filatelista, što je najveća greška.

Ovo likovno bogato izdanje, na kome su prikazani različiti tipovi jahti, kao i jedna daska za jedrenje, sigurno će biti primljeno sa simpatijama među filatelistima. Zato svakako najviše zasluga ima **Radomir Bojanić**, akademski slikar iz Beograda, kome je bila povjerena likovna obrada serije, ali i štamparsko preduzeće **„Forum"** iz Novog Sada, koje je seriju odštampalo u šalterskim tabacima od po 9 komada, u tehnici višebojnog ofseta.

Zašto se pošta opredijelila na ovo izdanje?

Jugoslovenska obala sa mnogobrojnim živopisnim zalivima, uvalama i ostrvima poznata je po razuđenosti i ljepotama i kao takva idealna je za krstarenje jahti, jedrilica i čamaca. Jugoslovenski dio jadranske obale dug je 628 kilometara vazdušnom linijom, dok obala mjerena zajedno s ostrvima ivicom mora ima, čak, 6.116 kilometara i spada među najrazuđenije obale Evrope. Ima 725 ostrva, više eo 500 grebena i hridi u moru i kao takva predstavljala je zahvalnu temu za jedno filatelističko izdanje.

D.M.

I TO SE DEŠAVA

GDJE JE AERODROM, MOLIM?

PLIMUT — Englez Stenli But Rasel platio je kaznu od 300 funti zbog nepažljive vožnje vlastitog helikoptera i zastrašivanja građana u Plimutu. Snalažljivi biznismen i prilično nesnalažljivi pilot Rasel je doletio nedavno nad jedno preuđrađe Plimuta i ustanovio da je „promašio" aerodrom. Spustio je letjelicu na svega pet metara od zemlje i počeo da se raspituje kako da stigne do aerodroma. Uspaničeni kupci u jednom tržnom centru razbježali su se kao muve, a u pomoć mu je pritekao jedan policajac koji tada nije bio na dužnosti. Hladnokrvno se popeo ná sto u svom dvorištu i rukama pokazao pilotu u kom pravcu je aerodrom.

U SAD

KRIMINAL ZAOSTAJE ZA NASILJEM

VAŠINGTON — U Sjedinjenim Američkim Državama već treću godinu zaredom opada broj ozbiljnih zločina, mada se broj prekršaja praćen nasiljem povećava, saopštava Ministarstvo za pravosuđe. Prema podacima za 1984. godinu, policiji je prijavljeno 11,9 miliona teških prekršaja, što je za dva odsto manje nego 1983. godine. U toj zemlji prošle godine zabilježeno je 18.692 ubistva, tri odsto manje nego prethodne godine. Istovremeno, za jedan odsto su se povećali prekršaji praćeni nasiljem. Naročito su u porastu silovanja, kojih je prošle godine bilo za sedam odsto više nego 1983. U izvještaju Ministarstva za pravosuđe se dodaje da se najveći broj uhapšenika prošle godine našao iza rešetaka zbog vožnje u pijanom stanju ili pod uticajem droga.

U JAPANU

MUKE ZBOG JEZIKA

TOKIO (Rojter) — Revnosni Japanci, koji su organizovali pravu kampanju za otkrivanje zatrovanih austrijskih vina po svojim prodavnicama, nehotice su oštetili — Australijance. Naime, Japanci izgovaraju riječi „austrijsko" i „australijsko" nevjerovatno slično, tako da su mnogi kupci u panici počeli da bojkotuju australijsko vino čija je promocija u Japanu — upravo počela.

PROSLAVE

U ČAST PLJESKAVICI

HAMBURG — Nekoliko hiljada znatiželjnika okupilo se u selu Hamburg u državi Njujork radi proslave stotog rođendana znamenitog američkog proizvoda — hamburgera. U čast tradicionalne američke pljeskavice načinjen je „slavljenički" hamburger, od 90 kilograma goveđeg mesa, vjerovatno jedan od najvećih na svijetu. Iako se stvaranje hamburgera pripisuje raznim „pronalazačima", stanovnici ovog sela ostaju pri tvrdnji da upravo njegov naziv nedvosmisleno pokazuje odakle potiče. Prema priči, u ljeto 1885. godine to ime su mu dala dva snalažljiva brata koja su na lokalnom vašaru napravila smjesu od mljevenog goveđeg mesa i ponudila je posjetiocima kao okrepljenje.

LONDON

MALEROZNI HIRURG

● **I golema odšteta dodijeljena hirurgu Faridu neće biti dovoljna da se nadoknadi gubitak u njegovoj karijeri koji je nastao kad ga je nepažljiva bolničarka lupila pomoćnom lampom u oko**

LONDON — Jedan londonski sud dosudio je odštetu od 38.911 funti hirurgu dr Mohamedu Faridu koga je nepažljiva medicinska sestra tokom jedne operacije još 1981. godine udarila pomoćnom lampom, pravo u oko. Nesrečni ljekar je na jedvite jade završio komplikovani zahvat na kome je radio, a potom otišao na bolovanje kako bi izliječio oko. Ljekarska komisija je docnije ocijenila da je vid dr Farida oštećen i to naročito u pogledu procjene dubine u vidnom polju, tako da je nanijeta neprocjenjiva šteta njegovom daljem napredovanju kao hirurgu. Odštetu od 38.911 funti isplatiće bolnica u kojoj je došlo do nezgode.

KAKO DO VJEŠTAČKE KIŠE

TUŠIRANJE OBLAKA

MOSKVA — Sovjetski naučnici su uspješno izveli eksperiment stvaranja vještačke kiše: oni oblake prskaju specijalno pripremljenom mješavinom hemikalija i dobijaju vještačku kišu. Stručnjaci opservatorije u Lenjingradu su svoj metod oprobali na sjeverozapadu zemlje.

Druga grupa naučnika eksperimentiše sa odbranom od grada, koji se uništava raketama sa koagulantima.

SATIRIKON

Standard mi se popeo — na vrh glave!

xxx

Povucite se s položaja da i mi vidimo budućnost.

xxx

Sve je više mladih švercera. To je još jedan dokaz da mladost ne poznaje granice.

xxx

Radnik je stisnuo pesnicu još jače. Drži šaku dinara...

xxx

Jednom direktoru radnici su se miješali u samoupravu.

xxx

I mljekari često ostanu na cjedilu... xxx

Zauzeli smo položaj i ne mičemo se!

Muhamed DŽINIĆ

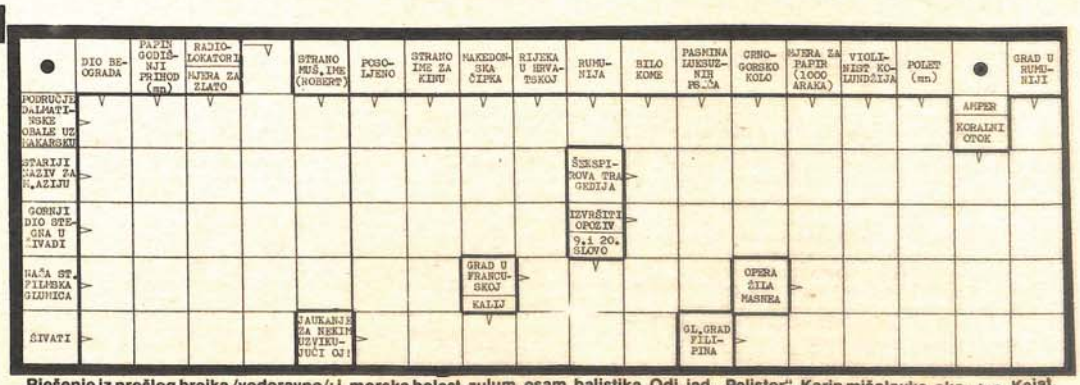

Rješenje iz prošlog brojka /vodoravno/: i, morska bolest, zulum, osam, balistika, Odi, jad, „Pelister", Karin mišolovka, okomice, Kajat, NEA, planinar.

IZJAVITE ZA ŠTAMPU

BANJALUKA: ŠTA MISLITE O NAJNOVIJEM POSKUPLJENJU GRADSKOG I PRIGRADSKOG SAOBRAĆAJA?

POSKUPLJENJE OPRAVDANO

Ratko Savić, KV vozač u „Autoprevozu":

— Mislim da poskupljenje prevoza u gradskom i prigradskom saobraćaju za 35 posto u prosjeku i nije veliko ako se zna da su cijene druge robe i usluga daleko veće. Osim toga ekonomski položaj gradskog i prigradskog saobraćaja je veoma težak zbog visokog rasta cijena osnovnih sredstava, rezervnih dijelova, goriva i guma.

NAMET NA KUĆNI BUDŽET

Dragan Ivanović, ugostiteljski radnik:

— Usluge „Autoprevoza" koristim već sedam godina, jer svakodnevno putujem iz Omarske u Banjaluku na posao. Najnovije poskupljenje u svakom će slučaju ugroziti moj kućni budžet, jer mi radna organizacija priznaje samo polovinu troškova prevoza. Međutim, nadam se da će se nešto i izmijeniti, jer očekujemo i povećanje ličnog dohotka.

VIŠE ĆU PJEŠAČITI

Željka Ostojić, učenica:

— Iako su cijene prevoza u gradskom i prigradskom saobraćaju, po meni, drastično poskupjele, mislim da to neće imati nekog većeg uticaja na poboljšanje kvaliteta usluga „Autoprevoza". Nove cijene ćese odraziti i na moj đački džeparac, ali ću to nadoknaditi pješačenjem. Uostalom, šetnja je svima dobro došla.

JEFTINIJE AUTOMOBILOM

Murisa Musić, ekonomski tehničar:

— Mislim da su cijene prevoza u gradskom i prigradskom saobraćaju visoke, jer je Banjaluka veliki grad pa ste primorani da koristite javni gradski prevoz. Po sadašnjim cijenama, skoro da je jeftinije koristiti vlastiti automobil, naravno ako se posjeduje.

VOZIĆU SE BICIKLOM

Sandro Šerifović, učenik:

— Najnovije poskupljenje gradskog i prigradskog prevoza znači i brže „topljenje" džeparca. Dok je lijepo vrijeme, koristiću bicikl za prevoz, a u zimskom periodu biću primoran da se za skupe pare guram po autobusima i da ćesto kasnim, jer su neredovni polasci.

Ž. PAVLOVIĆ

ZANIMLJIVOSTI

FOTOGRAFISANA MRTVA ZVIJEZDA

Astronomi su prvi put fotografisali jedan novi pulsar — mrtvu zvijezdu, čija materija ima veliku gustinu, a čija svjetlost, poput svjetlosti svijetionika, pulsira u svemirskom prostranstvu. Ovaj pulsar, koji se nalazi u blizini galaksije „Veliki Magelanov Oblak", prvo je svemirsko tijelo ove vrste snimljeno izvan područja Mliječnog Puta, galaksije kojoj pripada i naš Sunčev sistem.

Ovo otkriće, kako ističu stručnjaci, izuzetno je važno za prikupljanje podataka o procesima tokom života i smrti zvijezda. Ovo će pomoći i ispitivanju nekih međugalaktičkih pojava, kao i u istraživanju fenomena svjetlosti i njenog nosioca — fotona.

D.T.

Svi bijelci — jednaki

Vlasnik jednog restorana u Londonu, inače Kinez, trebalo je u policiji da prepozna čovjeka koji ga je opljačkao. Pogledao je trojicu osumnjičenih, od kojih je jedan bio proćelav i bucmast, drugi je nosio bradu i brkove plave boje kao i kose, a treći je imao izuzetno velik nos i dosta isturenu donju vilicu. Poslije kraćeg razgledanja, Kinez je nezadovoljno odmahnuo glavom i rekao policajcu: „Teško mi je to učiniti. Znate, meni su svi bijelci jednaki!"

D.T.

Nezvani gosti

Čovjek sit nezvanih gostiju, razradio je genijalan plan kako da ih se otrese. Čim čuje zvono, on brže-bolje oblači mantil, stavlja šešir i tek onda otvara vrata.

Pa, ako je na pragu neko koga nipošto ne želi primiti, on sa odmjerenom tugom, glasu kaže: „Strašno mi je žao, upravo izlazim neodložnim poslom!"

A ukoliko mu je posjetilac po volji, on ga razdragano obavještava: „Kakva sreća, baš sad sam se vratio!"

D.T.

RADIO-PROGRAM

PONEDJELJAK, 5. AVGUSTA

BANJALUKA

Od 5,00 do 9,00 — JUTARNJI PROGRAM RADIO—BANJALUKE
(6,00 Jutarnji dnevnik RS, 7,30 JUTARNJA HRONIKA, 8,00 O SPORTU PONEDJELJKOM)
Od 12,00 do 14,00 — ZAJEDNIČKI PROGRAM RADIO—STANICA BiH
14,00 — Početak programa
14,05 — NAJSLUŠANIJE PROTEKLE NEDJELJE (Oglasi i obavještenja u 15,00)
15,30 — DNEVNIK
15,45 — Intermeco
16,00 — Dnevnik Radio-Sarajeva
16,30 — Magazin sedam
17,00 — INCEL NA TALASU
17,30 — Biseri starogradske muzike
18,00 — Završetak programa

Od 18,00 do 01,00 — PRVI PROGRAM RADIO—SARAJEVA.

BOSANSKA GRADIŠKA

5,00 — 7,00 — JUTARNJI PROGRAM (Vijesti u 5,30 i 6,30)
12,00 — 14,00 — ZAJEDNIČKI PROGRAM RADIO—STANICA BiH (Susret na talasu)
14,00 — POČETAK EMITOVANJA I NAJAVA POPODNEVNOG PROGRAMA
14,05 — Muzika — informacije — muzika
14,50 — Oglasi i obavještenja
15,00 — Zabavljaju vas domaći vokalno-instrumentalni sastavi
15,30 — IZ UDRUŽENOG RADA I MJESNIH ZAJEDNICA — informativno-politička emisija
15,45 — Pjevaju vam...
16,00 — DNEVNIK Prvog programa Radio-Sarajeva
16,30 — Sportski žurnal ponedjeljkom
16,55 — VIJESTI
17,00 — Odjava i završetak popodnevnog programa

JAJCE

14,00 — Najava programa
14,10 — Vijesti
14,15 — EPP
14,30 — Noviteti sa domaće muzičke scene — zabavna muzika
14,45 — Do 15 sati zabavljaju vas... narodna muzika
15,00 — Hitodrom — zabavno-muzička emisija za mlade — inostrana muzika
15,30 — Hronika komune
15,45 — Predstavljamo vam novi album... — narodna muzika
16,00 — Odjava programa

PRNJAVOR

14,00 — Najava „Magazina 634"
16,00 — Odjava programa

PRIJEDOR

12,00 — Zajednički talas
13,00 — Najava programa
13,02 — Vijesti
13,05 — Čestitke, želje, pozdravi...
14,00 — Sportski žurnal
14,45 — Muzika EPP
15,00 — HRONIKA DANA
16,00 — Odjava programa

BOSANSKA DUBICA

12,00 — Zajednički program RS BiH
14,00 — Najava i pregled programa
14,05 — Muzika koju smo rado slušali
14,30 — Vijesti
14,33 — Pjesma, kolo, naokolo
15,00 — Novosti iz Jugotonovog džu-boksa
15,30 — HRONIKA KOMUNE I UDRUŽENOG RADA
15,45 — Obavještenja, muzika, oglasi
16,00 — Dnevnik RS
16,30 — Pjesmom i igrom kroz Jugoslaviju
17,00 — Odjava programa

BOSANSKI NOVI

12,00 — Susret na talasu (zajednički program RSA II i ORSBHI)
14,00 — I danas smo zajedno... (najava, vijesti, melodija dana)
14,10 — Muzika miliona
14,30 — Pop-folk skala (zabavno-muzički kontakt program)
15,30 — Novosti dana i sportoskop (dnevno-informativni program)
15,50 — EP—prospekt
16,00 — Dnevnik RSA I i odjava programa

SARAJEVO

Prvi program u 14,02 sati

MUZIČKI SUNČANI SAT

„Muzički sunčani sat" je redovna emisija I programa Radio-Sarajeva i emituje se svakog dana u istom terminu, osim subote i nedjelje. Ovaj put vam se predstavlja „Muzički sunčani sat" za ponedjeljak. Emisija je kompletno muzička, bez govornog dijela, pa je utoliko veće interesovanje za melodije planirane u njoj. Izbor je prilično velik, no, evo samo nekih: „Bjondina", „Noć u Kazablanci", „Prvi put kad vidjeh tvoje lice", „Marija", „Priča jedne ljubavi"... Kada je riječ o izvođačima, odabrana su imena u novije vrijeme aktuelna na zabavno-muzičkoj sceni i veterani svjetske scene, među kojima je i Elvis Prisli, zatim Tina Tarner i drugi. Ovdje treba istaknuti jednu činjenicu vezanu uz koncept jedne ovakve emisije. Naime, uredništvo „Muzičkog sunčanog sata" poentu stavlja prije svega na takav muzički izbor koji bi zadovoljio sve uzraste i ukuse, iako to ponekad i nije baš sasvim moguće zbog bogatog zabavno-muzičkog fonda kojim fonoteka Radio-Sarajeva raspolaže.

INFORMATOR

BANJALUKA

KOZARA — TIHI BIJEG (američki film) od 17, 19 i 21 sat.
VRBAS — ŠERIF U DOLINI NIL A (italijanski film) od 16, 18 i 20 sati.
PALAS — velika sala — KRAJ RATA (domaći film) od 16, 18 i 20 sati, mala sala — ISTINITE PRIČE 13 dio (zapadnonjemački film) od 16,30, 18,30 i 20,30 sati.

NARODNO POZORIŠTE
Nema predstave
DJEČIJE POZORIŠTE
Nema predstave
DOM KULTURE
U velikom izložbenom salonu — izložba likovnih tečajeva Doma kulture a u malom izložbenom salonu izložba „Pjesma nas je održala".
Umjetnička galerija
Stalna postavka.
UMJETNIČKA GALERIJA
Ispred Galerije u 21,15 sati projekcija filmova iz umjetnosti.
STALNA POSTAVKA SPOMEN ZBIRKE DRAGINJE I VOJE TERZIĆ nalazi se u Ulici Vladimira Nazora 19
MUZEJ BOSANSKE KRAJINE
Stalna izložbena postavka Muzeja je otvorena svakog radnog dana osim ponedjeljka od 9 do 13 i od 17 do 19 sati, i subotom nedjeljom i praznicima od 9 do 13 sati.
Do 22. septembra otvorena je etnološka izložba „Zmijanje"
BIBLIOTEKA
Odjeljenje u Domu radničke solidarnosti ogranak I radi svakog dana osim subote od 7,30 do 14,00 sati (od 1,7. do 5,7. od 15,7 do 19,7. od 29,7. do 2,8. od 12,8 do 16,8 od 26,8. do 30,8.)
Od 12,30 do 19 sati (od 8,7. do 12,7. 22. do 26,7. 5,8 do 9,8 od 19,8 do 23,8.)
ODJELJENJE U MEJDANU (radi ponedjeljkom i utorkom od 12,30 do 19 sati, srijedom, četvrtkom i petkom od 7,30 do 14 sati.
DEŽURNA APOTEKA
Noćno dežurstvo ima Centralna apoteka u Ulici Veselina Masleše 18, tel 35-306.

VAŽNIJI TELEFONI:

SUP 92
Vatrogasci 93
Hitna pomoć 94
Bolnica 33-725 (stara lokacija) i 38 111 (Paprikovac).
Autobuska stanica 45-355
Željeznička stanica 31-229
Taksi-stanica 22-222
Inspekcija 32-100
Dežurna inspekcija 32-354
Elektrobanjaluka 42-555
Servis za hitne popravke stanova 45-404
Atlas 31-995
Inex-turist 21-261
Putnik 43-900
Turist-biro 35-082
Slavnik Koper 31-113
Mladost BiH 39-835
Opštinski sekretarijat za narodnu odbranu — Centar za obavještenja 985.

POLASCI VOZOVA

Izmijenjeni red vožnje željeznice važi od 2.6.1985. godine
Za Sarajevo: 0,56 (brzi), 02,00 (brzi), 06,07 (olimpik), 9,26 (brzi), 13,15 (brzi), 16,05 (brzi) i 18,10 (poslovni).
Za Zagreb: 01,11, 03,13, 04,12, 09,57 (poslovni), 15,06 i 16,22.
ZA BEOGRAD: 06,53 (poslovni, a od Rume se odvaja za Novi Sad), 10,01 (putnički do Doboja, iz Doboja brzi u 14,00), 14,50 (putnički do Doboja, iz Doboja u 17,32), 22,45 putnički do Doboja, iz Doboja u 01,38.

DOLASCI VOZOVA

IZ SARAJEVA: 01,08, 03,00 (brzi) 09,55 (poslovni) 15,04 (brzi) 16,16, (brzi) 20,10 (poslovni).
IZ ZAGREBA: 042, 01,52, 13,12, 16,02 (brzi) 18,08 (poslovni) 21,42 (ubrzani).
IZ BEOGRADA: 05,35, 08,25, 13,28, 16,16, 19,05, 21,57.

VANREDNI VOZOVI

Svake nedjelje BANJALUKA — MARIBOR u 13,25 i DOBOJ — BANJALUKA — LJUBLJANA u 14,01

POLASCI AUTOBUSA IZ BANJALUKE

ZA ZAGREB: 01,20, 02,00, 03,00, 05,30, 06,00 07,45, 08,30, 09,30, 11,00, 12,00, 12,40, 13,15, 14,30, 15,10, 15,20, 17,00, 18,15, 19,24, 20,00.
ZA BEOGRAD: 05,00, 06,00, 09,30, 15,00, 17,00, 23,30.
ZA LJUBLJANU: 01,20, 08,20, 12,00, 13,15, 15,10, 19,25
ZA SARAJEVO: 00,30, 08,00, 12,00, 00,45 (u prolazu u 10,00, 13,35 i 15,15)
ZA KRANJSKU GORU: 13,15
ZA TUZLU: 05,35 i 15,45
ZA DUBROVNIK: 20,20, 22,00, 24,00 (polasci u prolazu)
ZA MOSTAR: 06,00, 13,00 (preko Bugojna, Prozora i Jablanice) 11,26 (u prolazu) 22,00
ZA BIJELJINU: u 11,00 (iz Prnjavora u 12,15 i Derventa u 14,40 sati).
ZA NOVI SAD: u 13,00 (u 14,05 iz Prnjavora i iz Derventa u 14,40)
ZA DERVENTU: u 12,00 sati.
ZA PRIJEDOR: u 4,45
ZA KUKOLJE I SRBAC: u 6,15 a povratak iz Srpca u 11 sati.
ZA SRBAC: u 17,15
AUTOBUS NA RELACIJI BANJALUKA — LUŠCI PALANKA u povratku saobraća preko PRIJEDORA umjesto BRONZANOG MAJDANA sa polaskom iz LUŠCI PALANKE u 5,45, SANSKOG MOSTA 6,35 i PRIJEDORA u 7,10.
ZA ROVINJ: 7,45, 19,45
ZA RIJEKU: 6,00 7,45 22,00
ZA UMAG: 6,00
ZA SPLIT: 6,40, 21,15, 8,30 (u prolazu)
ZA ŠIBENIK: 7,30, 22,30

BOSANSKA GRADIŠKA

NARODNA BIBLIOTEKA u gradskom Domu kulture otvorena je ponedjeljkom i srijedom od 10 do 17 sati, a utorkom, četvrtkom i petkom od 10 do 14 sati. GRADSKA ČITAONICA u Bosanskoj Gradišci radi od 10 do 18 sati, a subotom od 7 do 13 sati. Odjeljenje biblioteke u Novoj Topoli (u zgradi SUBNOR-a) radi ponedjeljkom, srijedom i petkom od 12 do 15 sati. Istim danima knjige se izdaju i u odjeljenju biblioteke u Orahovi (Domu kulture) od 17 do 20 sati.

Stalna izložba „Putevi pobjede" otvorena je od 10 do 13 u Radničkom domu. U Spomen-domu „Lepa Radić" u Gornjim Podgradcima postavljena je izložba „Revolucionarna prošlost Gornjih Podgradaca".

APOTEKA u Ulici maršala Tita broj 11 (telefon 813-130) radi od 7 do 19 sati. Otvara se i u 21 sat za hitne slučajeve. Apoteka kod bolnice radi od 7 do 14 sati. Nedjeljom i praznikom apoteka radi od 9 do 11 sati, a otvara se i u 13, 16, 19 i 21 sat.

Medicinski centar u Bosanskoj Gradišci — 813-433
Autobuska stanica u Bosanskoj Gradišci — 813-500
Turist-biro 813-080
Taksi-stanica — 811-716
„Elektro-Bosanska Gradiška" — 813-344.

ČELINAC

Nema kino-predstave

Dežurna apoteka Doma zdravlja radi od 7 do 15 sati, osim subote, telefon 850-047 Hitna pomoć Doma zdravlja radi od 15 do 07. Dom zdravlja radi od 7 do 15 sat svaki dan osim nedjelje i državnih praznika. Telefon 850-015 — Narodna biblioteka „Ivo Andrić" radi svaki dan od 7 do 15 sati, osim nedjelje i državnih praznika. Telefon 850-013. Autobuska stanica 850-139.

KOTOR-VAROŠ

Apoteka radi od 7 do 19 sati, a subotom od 7 do 14 sati. Hitna pomoć Doma zdravlja 880-001. Dežurna vatrogasna služba 880-104. Biblioteka radi od 7 do 19 sati.

LAKTAŠI

Nema kino-predstave

Narodna biblioteka „Veselin Masleša" radi od 7 do 15 sati, a nedjeljom ne radi. Hitna pomoć Doma zdravlja, telefon broj 830-250. Apoteka radi od 7 do 19 sati, subotom od 7 do 14 sati, telefon 830-030. Dobrovoljno vatrogasno društvo 830-006.

SKENDER-VAKUF

Biblioteka, pozajmno odjeljenje, radi svaki dan od 7,30 do 15,30 sati, a ponedjeljkom od 10 do 16 sati. Dom zdravlja radi od 7,30, do 15,30 sati, telefon 890-611. Opštinski centar za obavještenje radi od 00 do 24 sata, telefon 890-620.

SRBAC

Apoteka 840-003. Dobrovoljno vatrogasno društvo 840-150. Biblioteka 840-038.

PRNJAVOR

Stanica za hitnu pomoć 660-190. SUP 860-001. Autobuska stanica 860-462.

РЕЗУЛТАТИ ПРВЕ СМЈЕНЕ СОРА „БАЊАЛУКА '85"

„ДЕВЕТКА" ЗА СВЕ АКЦИЈАШЕ

БАЊАЛУКА, 4. августа - Учесници прве смјене Савезне омладинске радне акције „Бањалука '85" остварили су 41.458 норма сати, уз просјечан радни учинак 134 одсто и просјечну оцјену 9. Најбоље у остваривању радних задатака и друштвених активности биле су ОРБ „Петар Драпшин" из Новог Сада и ОРБ „Светозар Марковић" из Крагујевца. У Штабу акције истичу да је састав бригада био одличан, што је гарантовало добре резултате, а Савјет акције је према првим информацијама оцијенио смјену као врло успјешну.

Елида Чаушевић, предсједник Републичке конференције ССО је у петак посјетила насеље и обишла радилиште на Широкој ријеци, послије чега је изјавила да је СОРА „Бањалука '85" заслужила епитет савезне акције.

- О доброј организацији свих бригада говоре резултати и велико интересовање за нашу акцију у другим градовима. Акцијаше нешто привлачи у Бањалуку, што је за нас добро, јер се онда може извршити селекција и тако одабрати најбољи бригадисти каже Миодраг Хрваћанин, командант Штаба акције.

И.ПЕРИЈА

СОРА „БИХАЋ '85"

СВЕ БРИГАДЕ УДАРНЕ

БИХАЋ, 4. августа - Члан Предсједништва ЦК СКЈ Јуре Билић боравио је у Омладинском насељу „Први конгрес УСАОЈ-а" у Бихаћу и том приликом разговарао са члановима Штаба и служби акције на састанку коме су присуствовали и команданти седам омладинских радних бригада које раде у трећој смјени на модернизацији и електрификацији Унске пруге од Бихаћа до Книна.

Јуче је на СОРА „Бихаћ '85" у трећој смјени био први ударни дан. Шест бригада проглашено је ударним. Најбоље резултате на траси остварила је ОРБ „Милоје Закић", из Крушевца са 284,87 процената, друга је била бригада „Чех Кароль" из Аде са 268,33 процента.

Д.М.

БРИТАНИЈА СПРЕМНА ДА ИЗРУЧИ ИЗГРЕДНИКЕ СА СТАДИОНА „ХЕЈСЕЛ"

ПОМАЖУ ВИДЕО — ТРАКЕ

ЛОНДОН, 4. августа (Танјуг) - Група од 28 Британаца, за које је утврђено да су били коловође у тучи која је претходила масакру на стадиону „Хејсел" у Бриселу прије два мјесеца, биће ускоро изручени Белгији, уколико то белгијске власти буду тражиле.

Ових 28 лица је препознато у истрази коју води ливерпулска полиција. Сви су ухапшени, а за још четворицом се трага. Њихови ликови су уочени на видеотракама које у овом случају служе као јак доказни материјал о изазивању масакра пред меч „Јувентус" - „Ливерпул" за првака Европе у фудбалу.

ГОРЊИ ПОДГРАДЦИ

ПОГИНУО У СУДАРУ

ГОРЊИ ПОДГРАДЦИ, 4. августа - Данас је на регионалном путу Босанска Градишка — Горњи Подградци у мјесту Врбашка дошло до саобраћајне несреће у којој је погинуо Војо Угреновић (29) из Милошева Брда радник ИНЦЕЛ-а.

До несреће је дошло у мимоилажењу возила каца се из правца Горњих Подградаца према Босанској Градишци кретао „фолксваген-широко" западнонјемачке регистрације Раде Драгишића (26) из Милошева Брда и „заставе 750" Воје Угреновића који се кретао у правцу Горњих Подградаца.

Ж.В.

САХРАЊЕН ЂОРЂО РИС

КЉУЧ, 4. августа - Данас је у Кључу сахрањен Ђорђо Рис, учесник НОР-а и социјалистичке револуције од 1941. године носилац Партизанске споменице. Ђорђо Рис је сав свој живот посветио развоју и изградњи социјалистичког самоуправног система.

О.Ф.

ПРЊАВОР

ВРАТИЛА СЕ БРИГАДА

ПРЊАВОР, 4. августа - У суботу се из Осијека вратила Омладинска радна бригада „10. јули", која је у протекла 22 дана радила у другој смјени СОРА „Осијек '85".

Прњаворски акцијаши су освојили траку акције, повељу за друштвене активности, а 14 бригадиста је добило ударничке значке.

Б.Р.

У ХРЊИЋИМА КОД КОЗАРЦА ОТКРИВЕНА СПОМЕН-КОСТУРНИЦА

УСПОМЕНА И ОПОМЕНА

КОЗАРАЦ, 4. августа - Данас је у Хрњићима код Козарца одржан народни збор којем је присуствовало више хиљада радних људи, и грађана, бораца и омладине из девет мјесних заједница: Козарца, Трнопоља, Козаруше, Камичана, Омарска, Ламовите, Кевљања, Петрова Гаја и Доњих Гареваца. Народни збор је одржан поводом откривања споменкостурнице за око 360 жртава фашистичког терора с овог дијела приједорског Поткозарја. На збору је говорио првоборац Стево Кончар, иначе ратник са Козаре.

Л.Р.

ПРЊАВОР

ПОГИНУО БИЦИКЛИСТА

ПРЊАВОР, 4. августа - У петак увече око 22 сата на магистралном путу Прњавор - Дервента у Доњим Штрбцима догодила се тешка саобраћајна несрећа у којој је једно лице изгубило живот, а једно тешко повријеђено.

Возећи путнички аутомобил „ауди" аустријске регистрације Мирослав Кесер (33) из Брестова налетио је на бициклисту Зорана Тодоровића (24) из Штрбаца и нанио му смртоносне повреде. Тешко је повријеђен сапутник возача „аудија", син Бранислав (8), који је одмах пребачен у КБЦ у Бањалуку. Истрага је у току.

Б.Р.

213. ГРМЕЧКА КОРИДА

КРИЛОЊА ПОБИЈЕДИО СРЕЋОМ!

МЕЂЕЂЕ БРДО КОД САНСКОГ МОСТА, 3. августа - Близу сто хиљада посјетилаца из цијеле земље те већи број страних туриста присуствовало је данашњој 213. Грмечкој кориди, традиционалној бодљавини бикова на пространом пропланку легендарног Грмеча - Међеђем брду.

Свеукупни побједник овогодишње кориде на крајишки начин постао је, игром среће, бик Крилоња, власништво узгајивача Ханде Каравдића из Високог. Тај се бик - оријаш, тежак више од тоне пласирао већ након прве побједе у полуфинале, а свом власнику је донио пехар након одустајања двоструког побједника Грмечке кориде, бика Бризоње власништво Исмета Смајића из Витеза, те бика Пероње, власништво Салиха Хрушће из Какња.

У богатом културно-умјетничком програму учествовале су изворне фолклорне групе из Санског Моста и Кључа.

С. ГРОЗДАНИЋ

КУРС У ДИНАРИМА

ОСНОВНА БАНКА „БАЊАЛУКА"

КУРСНА ЛИСТА

Земље	Валута	Куповни за девизе	Продајни за девизе
Аустрија	100 шилинга	1373,75	1377,87
Белгија	100 франака	474,76	476,18
Данска	100 круна	2707,74	2715,87
Француска	100 франака	3175,03	3184,57
Холандија	100 флорина	8618,65	8644,54
Италија	100 лира	14,45	14,49
Норвешка	100 круна	3325,31	3335,30
СР Њемачка	100 марака	9655,45	9684,46
Швајцарска	100 франака	11813,44	11848,93
Шведска	100 круна	3302,75	3312,68
Јапан	100 јена	116,03	116,38
В. Британија	1 фунта	383,08	384,23
Канада	1 долар	201,35	201,96
САД	1 долар	274,16	274,99
Аустралија	1 долар	196,05	196,64

ТВ

ПОНЕДЈЕЉАК, 5. АВГУСТА

ПРВИ ПРОГРАМ

14,40 - Љетно поподне
16,45 - Преглед програма
16,50 - Вијести
16,55 - Мима, Бане и лутке - програм за дјецу
17,10 - Змајева улица у Новом Саду - програм за дјецу
17,25 - Младе наде - програм за младе
17,55 - Софија: ПЕ у пливању: - ватерполо: Холандија - Југославија, пренос
19,00 - На свој начин: Циганска бал
19,15 - Цртани филм
19,30 - Дневник 2.
20,00 - Мариан Матковић и случај матуранта Вагнера - драма
21,25 - ЕПП
21,30 - Свет данас - спољна политика
22,00 - Одабрани тренутак
22,05 - Дневник 3.
22,25 - Један аутор - један филм: Љубица Јанковић - Лазаревић: „Весна-Сњежана" - документарни филм

Програм плус:

22,45 - Бени Хил
22,55 - Видео-спотови
23,05 - Жута лагуна - хумористичка серија
23,30 - Бени Хил
23,40 - Тајне мора - научно-популарна серија
00,30 - Вијести
00,35 - Преглед програма за уторак

ДРУГИ ПРОГРАМ

18,55 - Преглед програма
19,00 - Телеспорт
19,30 - Дневник
20,00 - Истраживања - дигитални галаски петао - научни програм
20,40 - Вијести
20,45 - Видео—стерео-забавно-музичка емисија, реприза
21,30 - ЕПП
21,35 - „Династија" - серијски филм

ДРУГИ ПРОГРАМ - 21,35 САТИ

ДИНАСТИЈА

Стивен обавјештава Блејка да одлази из хотела „Ла мираж" и да ће убудуће само бринути о сину.

Џеф напази Кирби са Адамом и то јој пребацује. Она је такође незадовољна, будући да Џеф још није ријешио гдје ће да станује, а Алексис нуди Марку новац да остави Фелон... Стивен посјећује Клаудију Блејздел у санаторијуму, док Кристл покушава на све начине да помири Блејка са Стивеном...

Редитељ 58. епизоде серије „Династија" је Фил Ликок.

ВРИЈЕМЕ

ИЗВЈЕШТАЈ РЕПУБЛИЧКОГ ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКОГ ЗАВОДА БиХ

ПРОМЈЕНЉИВО

ЗА БОСАНСКУ КРАЈИНУ: - Ујутро ће мјестимично по котлинама бити магле. Највиша дневна температура од 27 до 31 степен.

ЗА БАЊАЛУКУ: Мало до умјерено облачно и сунчано. Највиша дневна температура око 29 степени.

ЗА НАРЕДНА ДВА—ТРИ ДАНА: Очекује се погоршање времена и освјежење мјестимично с локалним пљусковима и грмљавином.

ВОДОСТАЈ: Уна-Бихаћ 8 цм, бистра, температура воде 17 степени. Уна-Босански Нови-12 цм, бистра, температура воде 17, степени. Сана-Сански Мост 114 цм, бистра, температура воде 20 степени. Врбас-Бањалука 64 цм, бистра, температура воде 18 степени. На свим ријекама водостај у стагнацији.

ГЛАС

РЕДАКЦИЈА Улица АВНОЈ-а 93. Телефон: директор и одговорни уредник 34-417. Редакција 37-979, 37-977, дактилографи 34-449. Огласно у Улици Веселина Маслеше 13, телефон 34-448. Телекс 45-208 YU ГЛАС, ООУР Новинска дјелатност Бањалука, жиро-рачун број: 10500-603-4106 код СДК Бањалука. Претплата за СФРЈ: једномјесечна 800 динара, тромјесечна 2.400 динара, полугодишња 4.800 динара, годишња 9.600 динара, само за „Недјељни Глас" 1.660 динара годишње. Претплата за иностранство: једномјесечна 1.600 динара, тромјесечна 4.800 динара, полугодишња 9.600 динара, годишња 19.200 динара, само на „Недјељни Глас" 3.320 динара. Уплате на девизни рачун број: 10500-620-71000-552 код Привредне банке Сарајево, Основне банке Бањалука. Рјешењем Републичког комитета за образовање, науку, културу и физичку културу СР БиХ број 02-4153/82 „Глас" је ослобођен плаћања пореза на промет.